

MARTIN ÚLOVEC

Zmocněnec pro digitalizaci a digitální vzdělávání
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Praha, září 2023
Č. j.: MSMT-8495/2023-11
Příloha

Vážená paní ředitelko, vážený pane řediteli,

dovoluji si Vás informovat o možnosti bezplatného testování digitálních dovedností žáků. V dubnu 2023 jsme Vás o tom informovali v dopise s č. j. MSMT-8495/2023-6.

Jedná se o test, do kterého se mohou zapojit nejen žáci, ale také učitelé a ověřit si stávající úroveň digitálních dovedností a podle výsledků testů nastavit další plán rozvoje digitálních kompetencí nejen u žáků, ale také u učitelů (v rámci autoevaluace školy nebo v individuálních plánech rozvoje apod.). Jedná se o "IT Fitness test 2023 V4 a Ukrajina", který je přístupný od 3. dubna 2023 na webu <https://itfitness.eu/cs/>. Rádi Vás touto cestou informujeme o tom, že příležitost otestovat svou školu máte do 31.10.2023 včetně. Více informací naleznete v příloze tohoto dopisu.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy poskytlo záštitu této akci, neboť ji považuje za přínosnou a lze ji využít i v souvislosti s probíhajícími inovacemi ve vzdělávání v kontextu digitalizace.

S pozdravem

Mgr. Martin
Úlovec

Digitálně podepsal
Mgr. Martin Úlovec
Datum: 2023.09.05
15:58:18 +02'00'

Vážená paní ředitelko
Vážený pane řediteli
Vážený zřizovateli školy

Opětovná výzva pro školy k zapojení do IT Fitness Test 2023 V4 a Ukrajina – Digital Skills Test

Vážená paní ředitelko, vážený pane řediteli,

dovolujeme si vás opětovně informovat o letošním běhu IT Fitness Test, jehož cílem je otestovat a zmapovat úroveň digitálních dovedností žáků, studentů a učitelů. Zvyšování **digitálních dovedností** žáků, studentů a učitelů je zásadní pro zvládnutí moderního vzdělávání, přípravy na trh práce a pro život. I po zklidnění epidemie COVID-19 s námi zůstávají důležité zkušenosti, které potvrdily, že moderní informační a komunikační technologie (ICT) mají nezastupitelné místo prakticky ve všem, co děláme.

I proto byl rok 2023 vyhlášen **Rokem digitálních dovedností** a jsme moc rádi, že Vám můžeme představit nástroj k testování digitálních dovedností, který nám společně umožní získat praktický náhled na to, jak na tom s digitálními dovednostmi jsme.

V této souvislosti Vás vyzýváme, abyste **podpořili své cíle ve zlepšování digitálních dovedností** a zapojili se do **dvou posledních měsíců** 2. ročníku největšího a bezplatného testování svého druhu v Česku – **IT Fitness Test 2023 V4 a Ukrajina** na webu <https://itfitness.eu/cs/>. Test je navržený tak, abyste jej mohli využít ve **dvou vyučovacích hodinách**. Příležitost zapojit se se svou školou či třídou do IT Fitness Testu máte **do 31.10.2023 včetně**.

Test pro žáky a studenty je dostupný v českém, slovenském, polském, maďarském, ukrajinském a anglickém jazyce, a to v následujících verzích:

1. **Test pro žáky základní školy** - test je určen zejména pro žáky závěrečných ročníků základních škol, ale v testování jsou vítáni všichni žáci.
2. **Test pro studenty středních škol, univerzit, učitele a veřejnost**, nicméně každý se může zapojit bez ohledu na věk.

Test ověří u žáků a studentů praktické dovednosti v následujících oblastech:

- Internet, bezpečnost a počítačové systémy,
- komplexní úkoly,
- kancelářské nástroje,
- nástroje pro spolupráci,
- sociální sítě.

Test je možné provádět **přímo ve výuce**. Pokud ho žáci a studenti nestihnou dokončit během vyučovací hodiny, díky možnosti přihlášení je možné ho dokončit v omezeném časovém rámci také po skončení výuky – běžící čas je možné přerušit odhlášením z testu.

Absolventi IT Fitness Testu mohou po jeho prvním absolvování **získat certifikát**. Navíc se může zúčastnit každý, kdo chce své výsledky opravit, nebo kdokoli, kdo má o testování zájem. Výsledky a účast škol budou veřejně vyhodnoceny. Každý, kdo se úspěšně zúčastní testu, bude zařazen do

soutěže o atraktivní ceny, které poskytnou organizátoři a partneři testování. Hodnotit budeme zejména školy, které zapojily nejvíce žáků a studentů.

Partnery letošního testování jsou komunita expertních dobrovolníků [Česko.Digital](#), [Asociace pro aplikovaný výzkum v IT, z. s. \(AAVIT\)](#), a Microsoft Česká republika a Slovensko. Odbornou záštitu převzalo opět [Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy](#), [Ministerstvo práce a sociálních věcí](#), Kabinet místopředsedy vlády pro digitalizaci při Úřadu vlády, [Svaz průmyslu a dopravy České republiky](#).

Věříme, že si najdete čas motivovat své studenty a zaměstnance k otestování jejich digitálních dovedností. Díky mezinárodní dimenzi projektu a podpoře sociálních partnerů mají výsledky testu **jasně definované praktické přínosy pro budoucí uplatnění** absolventů škol.

S pozdravem,

Martin Úlovec

Zmocněnec
MŠMT pro
digitalizaci a
digitální
vzdělávání

Ivan Bartoš

Místopředseda
vlády pro
digitalizaci, Úřad
vlády České
republiky

Marian Jurečka

Místopředseda
vlády ČR a
ministr práce a
sociálních věcí

Eva Pavlíková

Ředitelka a
spoluzakladatelka
Česko.Digital

Jaromír Hanzal

Ředitel Asociace
pro aplikovaný
výzkum v IT

JAN VÖRÖŠ MUŠUTA

ředitel odboru řízení regionálního školství
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Praha, září 2023
Č. j.: MSMT-17784/2023-1
Příloha

Vážená paní ředitelko, Vážený pane řediteli,

Dne 7.6.2023 prezident ČR podepsal novelu zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Novela do školské praxe zavádí tzv. **adaptačního období učitele**. Jedná se o dobu prvních 2 let praxe začínajícího učitele po jeho nástupu do zaměstnání na pozici učitele (prodlouženou o případnou dobu trvání překážek v práci). Toto období považujeme za klíčové k rozvoji kompetencí učitele a zvýšení profesní sebedůvěry.

K podpoře nastavení adaptačního období zpracoval Národní pedagogický institut ve spolupráci s organizacemi Začni učit! a Učitelská platforma sérii příruček, určených pro vedení školy, začínajícího učitele i uvádějícího učitele. Právě uvádějící učitel hraje zásadní roli v adaptačním období i podle novely zákona o pedagogických pracovnících, která stanovuje povinnost takového mentora začínajícímu učiteli ustanovit. Příslušné materiály Vám posíláme k využití, případně jsou dostupné také na webových stránkách <https://www.projektsypo.cz/prirucky-zu>.

Novela zákona o pedagogických pracovnících bude v této části účinná až od 1. ledna 2024, nicméně již na začátku školního roku budete vykazovat své začínající učitele v rámci sběru dat pro Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Na základě těchto informací budou školám s učiteli v adaptačním období poskytovány zvláštní finanční prostředky pro ocenění uvádějících učitelů, resp. na jejich další vzdělávání tak, aby mohli svou funkci odpovědně a kvalitně vykonávat. Finální výše normativu na adaptační období bude zveřejněna ve Věstníku Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a ocenění uvádějícího učitele bude pak realizováno prostřednictvím nenárokových nadtarifních složek platu.

Jsme si vědomi, že začínající učitele na svých školách máte již nyní. Příručky, které jsou součástí tohoto dopisu, zahrnují příklady dobré praxe a doporučení jak pro začínající učitele, tak pro učitele uvádějící i pro vedení škol. Věříme, že Vám zasílané příručky pomohou nastavit odpovídající adaptační období začínajících učitelů tak, aby se v co nejkratším čase stali plnohodnotnou součástí vašeho učitelského týmu.

S pozdravem

Mgr. Jan
Vöröš Mušuta

Digitálně podepsal
Mgr. Jan Vöröš Mušuta
Datum: 2023.09.08
09:32:56 +02'00'

ADAPTAČNÍ OBDOBÍ ZAČÍNAJÍCÍHO UČITELE

Z POHLEDU UVÁDĚJÍCÍHO UČITELE

WBS kód: 8.1.3.3

Autorky: Jitka Kadrmasová, Klára Koubská, Hana Sedláková,
Helena Šilhánková, Marcela Tesařová

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
OP Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

1. Úvod

Adaptační období je klíčovým okamžikem pro pedagogickou kariéru každého učitele. Tento fakt je s účinností od 1. ledna 2024 promítnut i do školské legislativy. Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících definuje jak adaptační období, tak pozici uvádějícího učitele. Pokud je adaptační období dobře zvládnuté, začínající učitel se rychleji zapracuje a nemusí získávat pedagogickou zkušenost náročnou a neefektivní metodou pokus – omyl.

Z pohledu uvádějícího učitele toto období začíná už před nástupem nového učitele do školy přípravou na toto adaptační období. Z hlediska začínajícího učitele je adaptační období většinou rozloženo do prvních dvou let učitelova působení po nástupu do prvního zaměstnání.

V průběhu adaptačního období se nový učitel reálně seznamuje se školou, v níž začíná učit, se žáky a kolegy, s pravidly komunikace se zákonnými zástupci a dalšími aktéry vzdělávání, s nástrahami učitelské profese i se všemi činnostmi, které ho průběžně potkávají. Průvodcem začínajícího učitele v nové škole je především „jeho“ uvádějící učitel. Měl by to být zkušený učitel s dobrou znalostí školy a její vize, používaných výchovných a vzdělávacích metod a se schopností kolegiální pomoci a spolupráce.

Spolupráce uvádějícího a začínajícího učitele necílí jen na seznámení začínajícího učitele s chodem školy a její orga-

nizační strukturou. Její nedílnou a důležitou součástí musí být i metodické vedení začínajícího učitele a podpora nejen jeho dalšího profesního rozvoje, ale zejména v začátcích jeho praxe i podpora psychická.

Tato příručka je jednou z trojice příruček k adaptačnímu období, které jsou určeny klíčovými aktéry adaptace – začínajícím učitelům, uvádějícím učitelům a vedení škol. Neboť jedině vzájemná spolupráce všech může vést k efektivnímu průběhu adaptačního období začínajícího učitele na dané škole. Cílem této příručky je nabídnout uvádějícím učitelům doporučení a dobrou praxi s možností přizpůsobit svou práci se začínajícím učitelem podmínkám své školy a jeho osobnostním předpokladům.

Zkušenosti uvádějících učitelů a ředitelů škol ukázaly, jaké přístupy a činnosti se v průběhu adaptačního období jednotlivým školám osvědčily. Jejich přehled není v žádném případě konečný. Ideálně by mohl uvádějícímu učiteli poskytnout přibližný rámec toho, na co by se měl v průběhu spolupráce se začínajícím učitelem v průběhu jeho adaptačního období zaměřit.

2. Zásady práce uvádějícího učitele

Uvádějící učitel by měl být zkušeným pedagogem, jehož hlavním úkolem je pomoci novému kolegovi v začátcích jeho praxe. Je třeba si uvědomit, že začínající učitel sice přijde vybaven oborovými i teoretickými znalostmi a představami o fungování školy a vzdělávacím procesem, po nástupu do nového zaměstnání je však učitel konfrontován se specifickou realitou dané školy a hned začíná učit. Není tedy k dispozici žádný čas na porovnávání teorie a praxe.

„Realita každodenní práce pedagoga je odlišná od studijní praxe i v případě, že je praktická část studia velmi dobře zvládnuta a zorganizována. Proto je kvalitní uvádějící učitel v každé škole nezbytný. Pokud se může ředitel o takové uvádějící kolegy opřít, nováči se rychle stávají platnými a efektivními členy pedagogického týmu.“ (Klára Koubská, ředitelka ZŠ)

A právě proto by každý začínající učitel měl mít oporu ve svém zkušenějším kolegovi, který by měl:

- nabídnout pomoc, ale nevnučovat ji,
- pravidelně si udělat čas na schůzku se začínajícím učitelem,
- jednat s novým kolegou citlivě, taktně a rovnocenně,

- nehodnotit jeho výkon, odbornost či schopnosti, ale v případě potřeby se pokusit spíše o vedení kolegiální debaty,
- v případě nezdarů nebo odchylek od zaběhnutých školních zvyklostí začínajícího učitele nekritizovat, ale citlivě mu vysvětlit situaci a pomoci najít (nebo nabídnout) možné řešení,
- informace o fungování školy předávat objektivně a věcně,
- neovlivňovat postoje nového učitele k lidem a životu ve škole,
- pomoci začínajícímu učiteli co nejdříve se zapojit do chodu školy, aby se cítil být plnohodnotným členem týmu.

V průběhu několika prvních let po nástupu učitele do jeho prvního zaměstnání se objeví celá řada situací, otázek či problémů, ve kterých se učitel dennodenně ocitá. Je na uvádějícím učiteli, aby byl svému začínajícímu kolegovi či kolegyni v jejich začátcích nápomocný a zpočátku co nejvíce dostupný, zároveň ale nechávat novému učiteli prostor a volnost a nesnažit se vše dělat za něj.

3. Průběh adaptačního období

Adaptační období můžeme rozdělit na několik částí. Délka těchto částí a konkrétní činnosti, na které je třeba se v nich zaměřit, vždy závisí na podmínkách školy a potřebách konkrétního začínajícího učitele. Již jsme zmínili, že adaptační období je většinou rozloženo do prvních dvou let pedagogické praxe začínajícího učitele. Samozřejmě je možné, že bude adaptační období probíhat na více školách, pokud ZU změní zaměstnavatele nebo má více kratších úvazků. Toto je třeba při plánování zohlednit. Velmi důležité je také pamatovat na učitele, kteří se vrací do praxe po delší pauze. Pro ně bude adaptační období možná kratší a pravděpodobně i některé aktivity bude možné zkrátit nebo vynechat, považujeme však za nezbytné, aby adaptace proběhla.

Adaptační období je vhodné rozdělit do několika na sebe navazujících částí, které se v rámci školního roku mohou opakovat. V této příručce se podrobněji zabýváme strukturou adaptačního období prvního školního roku. Vzhledem k tomu, že průběh jednotlivých částí v období druhého školního roku je totožný, nevěnujeme tomuto období samostatnou kapitolu v příručce, je však součástí e-learningu. V tomto období začínající učitel již získal určité zkušenosti a jeho podíl na plánování by tedy měl být podstatně větší než v roce prvním, a tedy i více individualizovaný a reflektující konkrétní představy učitele.

Informace o přístupu do e-learningu najdete v kapitole 5.

1. školní rok

3.1 Příprava v období prvního školního roku

Z pohledu uvádějícího učitele lze tuto část rozdělit do dvou období: období před nástupem nového učitele a období přípravného týdne.¹

3.1.1 Příprava před nástupem nového učitele

Doporučené činnosti pro uvádějícího učitele, které by měl ve spolupráci s vedením školy zkontrolovat či zajistit ještě před nástupem nového učitele:

- Kontrola, zda má škola funkční adaptační plán.
- Kontrola stávající metodiky (pokud ve škole existuje) pro uvádějící a začínající učitele. V této souvislosti je také potřeba zjistit, kteří další zaměstnanci se zapojí do adaptačního procesu začínajícího učitele a jak konkrétně mu budou nápomocni.
- V případě potřeby revidovat stávající metodiku (zodpovídá vedení školy, ve spolupráci s uvádějícím učitelem).
- Uvádějící učitel připraví dokumentaci, se kterou musí začínajícího učitele seznámit.

¹ Pro zjednodušení v příručce vycházíme z klasického harmonogramu školního roku, tedy že začínající učitel nastupuje v přípravném týdnu a ve škole působí od začátku nového školního roku. Samozřejmě si uvědomujeme, že nástup nového učitele může nastat i v průběhu školního roku, pak se některé námi navrhované činnosti či termíny budou lišit podle konkrétní situace.

Patří sem např.: organizační struktura, předpisy, ŠVP, vzorové tematické plány, rozvrh, pravidla školy pro výuku atd. Je vhodné ještě před nástupem nového učitele připravit složku – např. ve školním počítači, na datovém nosiči nebo tyto dokumenty vytisknout.²

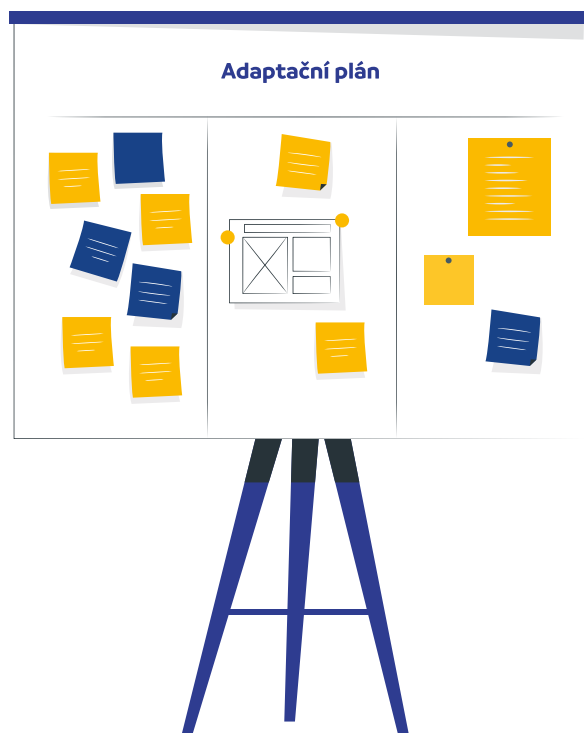
- Promyslet přibližný časový plán spolupráce se začínajícím učitelem.

„Pro mne, jako uvádějícího učitele, je plánování a příprava času stráveného se začínajícím kolegou nejdůležitější fází celého procesu. Pokud rozumně a zkušeně plánuji, je celé adaptační období efektivní, strukturované a začínající učitel se může spolehnout, že na něj vždy mám dostatek času a soustředěné pozornosti.“ (Hana Sedláková, bývalá ZŘŠ, učitelka 2. stupně ZŠ)

Následující tabulka nabízí přehled činností (seřazených podle témat), které je třeba před nástupem začínajícího učitele promyslet a připravit. Ačkoli u některých činností uvádíme konkrétní termíny, vždy je třeba brát v úvahu konkrétní situaci dané školy.

² Seznam dokumentů, které je třeba připravit před nástupem nového učitele, není konečný a bude se lišit podle konkrétních požadavků školy či jejich zvyklostí. V případě, že nastupující učitel bude působit také jako třídní, je třeba, aby se seznámil např. s matrikou či katalogovými listy. V opačném případě se s touto dokumentací může učitel seznámit až později.

Návrh adaptačního plánu

3.1.2 Přípravný týden (po nástupu začínajícího učitele do školy)

Tato část přípravy většinou spadá do období přípravného týdne, kdy má začínající učitel možnost prvního seznámení se s chodem školy a s novými kolegy. V prvním týdnu je také nezbytně nutné nového učitele seznámit s jeho povinnostmi, s potřebnými dokumenty a organizací chodu školy. V tomto období je vhodné hned po nástupu do školy uspořádat schůzku mezi uvádějícím a začínajícím učitelem a rovněž je třeba seznámit začínajícího učitele s požadavky na jeho přítomnost ve škole v přípravném týdnu a činnostmi, které by měl v tomto týdnu dělat.

Komunikace mezi začínajícím a uvádějícím učitelem musí být od počátku partnerská a oboustranně otevřená. Již na první schůzce je vhodné domluvit pravidla spolupráce a těmi se v průběhu celého adaptačního období řídit.

Doporučené činnosti na první schůzce uvádějícího a začínajícího učitele v přípravném týdnu:

- Před schůzkou si uvádějící učitel připraví dokumentaci, kterou začínajícímu učiteli předá (využít může Individuální adaptační plán upravený dle konkrétních potřeb školy, návrh takového adaptačního plánu naleznete v příloze 1).
- Podle zvyklostí školy nebo potřeb začínajícího učitele je třeba stanovit četnost schůzek během adaptačního období.³
- Je třeba domluvit schůzku předmetové komise (metodického sdružení).
- Je nutné stanovit, zda v průběhu adaptačního období budou uvádějící a začínající učitel vést nějaké dokumenty a v jaké formě⁴ (záleží na zvyklostech školy a uvádějícího učitele).

Již na první schůzce je vhodné se začínajícím učitelem mluvit o tom, jaká je jeho představa ideálního učitele

³ Četnost schůzek závisí na aktuální potřebě začínajícího učitele. Obvyklá/doporučovaná frekvence je jedno setkání za 14 dní. Je ovšem zcela na uvážení začínajícího i uvádějícího učitele, zda je potřeba scházet se častěji či naopak méně často. Vzhledem k tomu, že se jedná o pomoc začínajícímu učiteli, toto nastavení se musí odvíjet zcela od jeho potřeb.

⁴ Toto se nám zdá jako velmi prospěšné, zejména proto, že při pravidelných setkáních během adaptačního období mohou tyto dokumenty sloužit jako podklad k poskytnutí kvalitní zpětné vazby. Může se jednat i o jednotný formulář, který má škola již vytvořený nebo o jakoukoli jinou formu poznámek.

a žáka, jak si představuje kvalitně připravenou a odučenou hodinu, jak chce na žáky působit a jaký by si chtěl s žáky vybudovat vztah. K reflexi těchto myšlenek bude dostatek času během jednotlivých setkání v průběhu adaptačního období.

Začínající učitel by měl být schopný na začátku své kariéry formulovat, s jakými očekáváními do prvního roku své praxe vstupuje. Tato očekávání je pak vhodné spolu s uvádějícím učitelem průběžně revidovat a reflektovat.

Svá očekávání by měl formulovat i uvádějící učitel, protože jimi nastaví rámec budoucí spolupráce a zároveň poskytne začínajícímu učiteli přehled o tom, jaká by mohla být náplň následujících setkání.

Naše doporučení opět nejsou konečná. Předkládáme základní zásady, o kterých se domníváme, že fungují a mohou být pro začínajícího učitele přínosné. Co tedy může uvádějící učitel začínajícímu učiteli nabídnout a co od něj má očekávat?

- Účast na pravidelných schůzkách v předem domluvených termínech;
- otevřenou a partnerskou komunikaci;
- společné hledání řešení pro konkrétní situace. Uvádějící učitel je sice v roli rádce a pedagogicky i didakticky zkušenějšího kolegy, ale i začínající učitel by měl aktivně přicházet s nabídkami možných řešení různých situací, ve kterých se může ocitnout;
- navržené postupy či doporučení začínající učitel aktivně zkouší v praxi a na schůzkách má prostor pro reflexi;
- oba učitelé vzájemně absolvují náslechové hodiny a diskutují o situacích, které se během nich vyskytly;
- uvádějící učitel pomáhá začínajícímu učiteli s plánováním;
- uvádějící učitel může začínajícímu učiteli doporučit konkrétní aktivity v hodinách u jiných kolegů, které by začínající učitel mohl sledovat;
- společně domlouvají plán dalšího rozvoje začínajícího učitele.

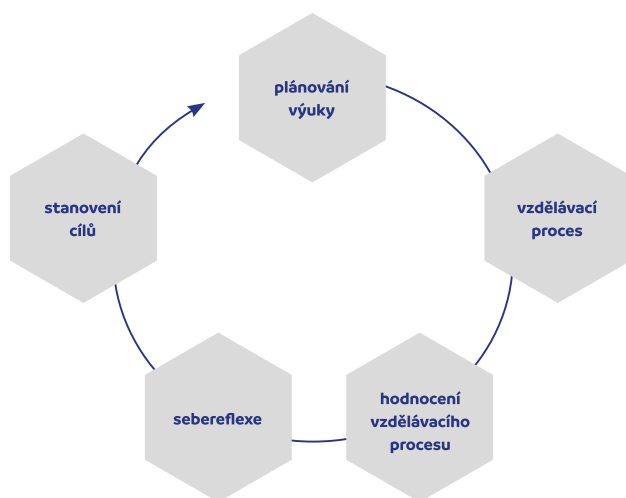
3.2 Realizace

Hlavní náplní této části adaptačního období je průběžná reflexe práce začínajícího učitele. Uvádějící učitel by měl absolvovat několik návštěv v hodinách začínajícího učitele. Začínající učitel by měl krom následků u svého uvádějícího učitele mít možnost absolvovat buď celou hodinu, nebo alespoň její část, i u jiných kolegů, u nichž může čerpat inspiraci (např. se může účastnit hodiny jen po dobu trvání konkrétní aktivity nebo práce s různými pomůckami). Uvádějící učitel poskytuje začínajícímu učiteli zpětnou vazbu po každé návštěvě v jeho hodině a pomáhá s plánováním výuky a aktivit do hodin dle potřeb začínajícího učitele. Při každém setkání je vhodné zvolit oblast, které se začínající učitel bude podrobněji věnovat do další schůzky (skupinová práce, motivace slabších žáků, příprava konkrétní aktivity a její provedení v hodině apod.). Soustředění se na konkrétní aktivitu poskytuje větší prostor k hlubší reflexi při rozborech následkových hodin. Důležitou součástí realizace je také průběžné hodnocení práce začínajícího učitele, které umožňuje sledovat postupné kroky a posun začínajícího učitele.

„Náslechy v hodinách zkušenějších kolegů jsou pro vnímavé pedagogy zdrojem velké inspirace a případné pomoci v situacích, které ve své pedagogické práci nezvládají ideálním způsobem. Je skvělé, že náslechy v dnešní škole nejsou předmětem obav učitelů, ale příležitostí se společně rozvíjet.“ (Jitka Kadmasová, ředitelka ZŠ)

V průběhu této části adaptačního období se začínající učitel zaměřuje především na plánování výuky a vedení vyučovacího procesu, včetně sebereflexe své práce. Pravidelná setkávání a zpětná vazba poskytovaná uvádějícím učitelem mu pomáhají se v těchto oblastech rozvíjet a profesně růst.

Následující graf názorně celý proces zobrazuje:

Úkolem uvádějícího učitele je připravit se na tato setkání a vhodně zvolenými otázkami provést začínajícího učitele následnou reflexí. Níže nabízíme seznam okruhů, kterým by uvádějící učitel měl při pravidelných setkáních věnovat pozornost:

- plánování výuky,
- efektivní využití času,
- stanovování výukových cílů,
- naplňování cílů,
- používané výukové metody,
- klima třídy a komunikace se žáky,
- hodnocení výsledků a práce žáků – jak vypadá poskytovaná zpětná vazba a jaké formy hodnocení začínající učitel používá,
- podpora učení žáků – jak se začínající učitel snaží motivovat žáky k učení a jak pracuje s chybou.

Uvádějícímu učiteli se nyní nabízí prostor i pro jiné činnosti, než je výše zmíněná průběžná reflexe práce začínajícího učitele. Opět vše vychází z konkrétních potřeb začínajícího učitele. Nicméně mezi další činnosti, které by mohly být součástí pravidelných setkání a mohly by dávat prostor k rozvíjení dalších dovedností začínajícího učitele, můžeme například zařadit:

- podpora vlastního rozvoje (rozvoj sebe sama), nalezení prostoru pro sebevzdělání;
- pomoc s orientací v nabídce dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků;
- příprava podkladů pro vytvoření plánu profesního rozvoje začínajícího učitele na další období adaptačního období;
- wellbeing a doplňování energie;
- v případě třídnictví uvádějící učitel poskytuje podporu začínajícímu učiteli při přípravě třídnických hodin;
- poskytování odborné, psychické a kolegiální podpory začínajícímu učiteli po celé období adaptace;
- v případě potřeby koordinace spolupráce začínajícího učitele se školským poradenským pracovištěm.

3.3 Reflexe

Tato část adaptačního procesu všem aktérům poskytuje prostor pro ohlédnutí se za průběhem adaptačního období a jeho komplexní hodnocení. Závěrečná reflexe za období každého pololetí by měla zohlednit i dílčí hodnocení, ke kterým docházelo v průběhu celé realizační fáze.

Z pohledu uvádějícího i začínajícího učitele má smysl adaptační období rozdělit do menších časových úseků, než je jeden školní rok. Pokud budeme na adaptační proces nahlížet jako na sled jednotlivých částí, přínosnou se zdá aplikace všech tří částí v prvním pololetí a následně dvou částí v pololetí druhém.

2. školní rok

Zařazení reflexe po uplynutí prvního pololetí poskytuje začínajícímu učiteli dostatečný čas pro seznámení se se vzdělávacím procesem jako takovým a osvojením si různých strategií při plánování výuky a poskytování zpětné vazby žákům. Díky svým získaným zkušenostem už také dokáže sám zhodnotit, jaké metody a postupy v hodinách fungují, co se neosvědčilo a co by bylo vhodné změnit.

Při závěrečné reflexi by začínající učitel měl být schopen posoudit, nakolik se naplnila jeho očekávání, se kterými do vzdělávacího procesu vstupoval, s jakými poznatky vychází a kam se během tohoto období profesně posunul.

„I když by se zdálo, že po dvou letech společné práce už nebudeme mít při společných setkáních o čem mluvit a co zlepšovat, reflexe na konci adaptačního období byla pro mě velmi užitečná. Ukázala mi, jak obrovský kus cesty můj začínající učitel ušel, co všechno se naučil a čím vším jsem mu byla nápomocná.“ (Marcela Tesařová, učitelka SŠ/gymnázia)

Kromě hodnocení začínajícího učitele učitelem uvádějícím je vhodné také provádět reflexi dosavadní spolupráce z pohledu začínajícího učitele. V této fázi je také čas na stanovení dalších cílů, kterých chce začínající učitel dosáhnout.

Většinou se jedná o plánování účasti začínajícího učitele na dalším vzdělávání pedagogických pracovníků.

Jak již bylo zmíněno, po reflexi v období konce prvního pololetí nastává další období realizace, které umožňuje začínajícímu učiteli směřovat k dosažení dalších nových cílů, anebo se znovu vrátit k těm, kde cítí nejistotu či potřebu se více zdokonalovat.

Doporučené činnosti pro uvádějícího učitele při reflexi:

- zhodnocení posunu začínajícího učitele – popsání toho, co se začínající učitel naučil, jak dosáhl stanovených cílů (jak zvládá plánovat výuku, jaký vztah s žáky má, jak se naučil pracovat s časem, jak ovládá management třídy atd.);
- poskytnutí prostoru pro sebereflexi začínajícího učitele;
- příprava dalšího období realizace a reflexe v průběhu druhého pololetí;
- příprava plánu profesního rozvoje začínajícího učitele a jeho profesního portfolia;
- plánování dalšího profesního rozvoje uvádějícího učitele a stanovení dalších cílů v rozvoji kompetencí;
- v případě potřeby příprava návrhů na úpravu plánu adaptace pro příští využití;
- zhodnocení konkrétní spolupráce uvádějícího a začínajícího učitele.

3.4 Adaptační období v průběhu druhého školního roku

Je důležité, aby úzká spolupráce mezi uvádějícím a začínajícím učitelem pokračovala i v průběhu dalšího školního roku. Po prvním roce začínající učitel získal základní přehled o chodu školy i o výchovně-vzdělávacím procesu, na němž se sám podílí. V návaznosti na potřeby začínajícího učitele je potřeba, aby uvádějící učitel dále pomáhal svému kolegovi s plánováním činností a aktivit. Krom pomoci se zmíněným plánováním výuky a reflexí proběhlých hodin sem patří i podpora začínajícího kolegy v jeho dalším profesním rozvoji, seznámení s možnostmi dalšího vzdělávání a nabídkami v této oblasti. Jak jsme se již zmínili na začátku této kapitoly, doporučení možných aktivit a činností najdete v příslušné části **e-learningu**.

4. Závěr

Pokud adaptační proces proběhne kvalitně a promyšleně, usnadní začínajícímu učiteli vstup do učitelské profese a jeho nové role, případně více rolí, do kterých se v nové škole dostává. Pokud je ale adaptační proces nekvalitní nebo chybí úplně, vzniká riziko, že začínající učitel nebude pracovat dle požadavků a potřeb dané školy. Nenaplní se očekávání ani zaměstnavatele ani zaměstnance a situace může skončit až odchodem začínajícího učitele ze školy nebo učitelské profese úplně.

„Doporučuji každému kolegovi řediteli investovat čas a zdroje do vzdělávání kvalitních uvádějících učitelů. Práce s pedagogickým sborem bude mnohem snazší a škola nebude v takové míře přicházet o předčasně vyhořelé a demotivované nováčky, pro které byly úvodní měsíce ve škole náročné a nedostalo se jim takové podpory, kterou by potřebovali. Řešení je jednoduché – mít ve škole zkušené uvádějící učitele.“ (Klára Koubská, ředitelka ZŠ)

I talentovaní učitelé potřebují měsíce i roky zkušeností, aby byli dobrými průvodci svěřeným žákům. Právě uvádějící učitel může být tím, kdo získávání těchto zkušeností může začínajícímu kolegovi usnadnit a významně urychlit. Promyšlený a kvalitní adaptační proces tedy velkou měrou přispívá k lepšímu vzdělávání.

5. Kam dál?

- MŠMT ve spolupráci s NPI ČR (projektem SYPO, registrační číslo: CZ.02.3.68/0.0/0.0/17_052/0008363) a Učitelskou platformou připravilo pro uvádějící učitele také e-learning. Pro vstup proveďte následující kroky:
 1. Přihlaste se **ZDE**
 2. Po přihlášení vám přijde email s odkazem do prostředí LMS Moodle a přístupové údaje (klíč).
 3. Po vstoupení do LMS budou všechny výše uvedené odkazy na e-learning funkční.
- Období **druhého školního roku**
- Příklady plánů adaptace:⁵
 - Plán adaptace z Mateřské školy Liberec, Klášterní 466/4**
 - Plán adaptace ze Základní školy Němčice nad Hanou**
 - Plán adaptace ze Střední školy elektrotechnické, Lipník nad Bečvou**
 - Plán adaptace z Konzervatoře Duncan Centre**
- Odkazy na **webináře NPI/SYPO**

⁵ Uvedené příklady inspirativní praxe jsou vybrány z mnoha příkladů, které pro své potřeby vytvořily školy zapojené do aktivity Začínající učitel projektu SYPO v letech 2019–2021. Plány adaptace jsou „živým materiálem“, proto je školy průběžně aktualizují dle aktuálních potřeb. V projektu SYPO naleznete také další inspirativní příklady i formy podpory <https://www.projektsypro.cz/jsem-zacinajici-ucitel.html>.

Adaptační období začínajícího učitele z pohledu
uvádějícího učitele

WBS kód: 8.1.3.3

Toto dílo - **Adaptační období začínajícího učitele z pohledu
uvádějícího učitele** je licencováno pod licencí Creative
Commons Uvedte původ-Zachovejte licenci 4.0.

Licenční podmínky navštivte na adrese:

<https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/legalcode.cs>.

Autoři: Jitka Kadrmasová, Klára Koubská, Hana Sedláková,
Helena Šilhánková, Marcela Tesařová

Zdroj použitých obrázků a tabulek: Aneta Kureš Cirusová (NPI
ČR).

Národní pedagogický institut České republiky

Senovážné nám. 872/25, 110 00 Praha 1

Tel./fax: +420 222 122 112

E-mail: sekretariat@npi.cz

Praha, 2022

Příloha č. 1

Návrh adaptačního plánu

Téma	Zodpovídá	Termín	Činnosti	Splněno
Úvodní schůzka	UU	ihned po nástupu	plán adaptačního procesu termíny schůzek	
Kontakty přesný název školy fakturační údaje telefonický kontakt	ZŘŠ / ŘŠ	po podepsání smlouvy / ihned po nástupu	předat seznam kontaktů	
Koncepční dokumenty ŠVP vnitřní směrnice Školní řád Klasifikační řád	ŘŠ / jiná pověřená osoba	ihned po nástupu	seznámit s koncepčními dokumenty	
Organizační schéma školy odpovědnost pracovníků plán práce kalendář (termíny ped. rad, tradiční akce, výlety atd.) Zaměstnanci seznam zaměstnanců, aprobační, pověření činnostmi a úkoly kabinet	ZŘŠ / VU / UU	dle potřeby školy	seznámit s organizační strukturou seznámit s plánem práce termíny konání důležitých akcí	

Předmětové komise (Metodická sdružení) pojetí výuky na dané škole hodnocení v rámci předmětu seznámení a tvorba TP organizace výuky pomůcky (výukové programy a materiály, které jsou k dispozici) oborové akce a projekty	vedoucí PK / UU		úvodní schůzka do jednoho týdne, další dle zvyklostí / potřeb školy seznámení se způsobem hodnocení příprava temat. plánů	
Pracovní doba rozvrh rozvržení pracovní doby a její vykazování suplování absence	ŘŠ / ZŘŠ / personalista / UU	ihned po nástupu	předat potřebné dokumenty vysvětlit suplování, řešení absence atd.	
Dokumentace vedení třídní knihy další povinná a školou požadovaná dokumentace	obvykle ZŘŠ / příp. UU	ihned	seznámit s vedením dokumentace – např. třídní kniha, kniha úrazů, zápisy z třídních schůzek, týdenní / měsíční plány, katalogové listy atd.	
Povinnosti třídního učitele dokumentace TU práce TU podklady pro pedagogickou radu	podle org. struktury školy	dle potřeb školy	seznámit s povinnostmi TU	
ICT přístup a využívání ICT web ukládání a pojmenovávání souborů informační systém školy výukové programy interaktivní tabule	ICT koordinátor / příp. ZŘŠ či jiná odpovědná osoba	dle potřeb školy, co nejdříve po nástupu	předat přístupová hesla seznámit s používanými programy informace k využívání ICT dostupná technika	

Kontakt s rodiči preferovaný způsob řešení problémů nastavení komunikace s rodinami žáků třídní schůzky, konzultace dokumentace	ZŘŠ	cca 2 týdny	vysvětlit systém schůzek informovat o způsobu komunikace mezi školou a rodinou seznámit s přípravou podkladů (co je v kompetenci učitele / TU / ŘŠ / ŠPP)	
Školní poradenské pracoviště žáci se SVP, IVP, nadaní žáci s OMJ	ZŘŠ / UU	průběžně	seznámit s agendou ŠPP personální obsazení seznámit se s IVP žáků spolupráce při tvorbě IVP žáků tvorba PLPP, práce s žáky ve výuce spolupráce s AP	
Management třídy práce s kolektivem / jednotlivci řešení kázeňských problémů komunikace metody a formy výuky práce s chybou	UU + další dle potřeby (metodik prevence, ŘŠ, ŠPP atd.)	průběžně	pomoc při řešení různých situací ve třídě pomoc při zvládnutí práce s kolektivem i jednotlivci	
Time management učitele organizace dne nutná administrativa (kontrola aktuální situace) příprava výuky, plánování hodin využití času	UU	průběžně	pomoc při plánování výuky poskytnutí zpětné vazby z následových hodin ohledně struktury hodiny a využití času při ní seznámení ZU s tím, kde (nástěnka ve sborovně, web, školní PC) najde informace o suplování, dozorech, nepřítomných třídách atd.	
DVPP, kariérní rozvoj Služební cesty	ŘŠ / ZŘŠ	průběžně		
Objednávání pomůcek a výukových materiálů	UU / dle zvyklostí školy	průběžně		

Seznam zkratk

Zkratka	Význam
ZU	Začínající učitel
UU	Uvádějící učitel
ŘŠ	Ředitel/ka školy
ZŘŠ	Zástupce ředitele školy
TU	Třídní učitel
VU	Vedoucí učitel
PPP	Pedagogicko psychologická poradna
ŠPP	Školní poradenské pracoviště
MŠ	Mateřská škola
ZŠ	Základní škola
SŠ	Střední škola
ZUŠ	Základní umělecká škola
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
NPI	Národní pedagogický institut
SYPO	Projekt Systém podpory profesního rozvoje učitelů a ředitelů

ADAPTAČNÍ OBDOBÍ ZAČÍNÁJÍCÍHO UČITELE

Z POHLEDU VEDENÍ ŠKOLY

Autoři: Vít Beran, Monika Brodská, Hana Císařová, Jana Hrkalová, Romana Lisnerová, Václav Nádvorník, Libor Skala, Věra Šimečková, Martin Ševčík, Jiří Taufer.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
OP Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

1. Úvod

Příručka Adaptační období začínajícího učitele z pohledu vedení školy je jednou z trojice příruček k adaptačnímu období, které jsou určeny klíčovými aktéry adaptace – začínajícím učitelům, uvádějícím učitelům a vedení školy, neboť právě při vzájemné spolupráci může ve škole adaptační proces začínajícího učitele probíhat efektivně. Průběh adaptačního období má vazbu na školní kulturu podporující rozvoj každého žáka, každého učitele. Cílem je, aby se uváděný kolega nejen seznámil s programem a provozem školy, ale aby z něj byl čím dál tím kvalitnější pedagog, který rozumí dopadu své výuky na učení dětí. Proto je po celou dobu potřeba myslet na jeho bezpečí a komfort, na symetrickou podporu uvádějícího učitele a kolegů, která jej bude vnitřně motivovat pro práci s dětmi. Zrovna tak má na úspěch zásadní vliv citlivý přístup vedení školy, který toto bezpečí podporuje.

„Všichni dobře víme, že jen člověk, který se cítí v bezpečí, se může s radostí rozvíjet a přijímat nové výzvy. Ten, kdo se ztratil v lese a zoufale hledá cestu z lesa ven, si nevšímá krásných hřibů, které rostou kolem“ (Věra Šimečková, ředitelka ZŠ a MŠ)

Tato příručka seznámí vedení školy se základními principy adaptačního období a doporučenými činnostmi.

Adaptační období je klíčovým okamžikem pro pedagogickou kariéru každého učitele. Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících, s účinností od 1. ledna 2024 definuje adaptační období jako období od vzniku prvního pracovního poměru učitele do skončení 2 let trvání pracovního poměru učitele k právnické osobě vykonávající činnost školy. Adaptační období učitele se prodlužuje o dobu trvání celodenních překážek v práci, pro které učitel práci nekoná, pokud tyto překážky trvají nepřetržitě déle než 4 měsíce. V tomto období se učitel reálně seznamuje se školou, v níž začíná učit, se žáky a s tím, jak je rozvíjet a jak s nimi pracovat, s kolegy, s pravidly komunikace se zákonnými zástupci, s dokumentací školy a také s dalšími činnostmi, které v rámci své pracovní náplně bude řešit. V průběhu dvouletého období spolupracuje začínající učitel zejména s uvádějícím učitelem, s nímž jej prováže vedení školy. Uvádějící učitel¹ je začínajícímu učiteli průvodcem: je proto důležité, aby si lidsky vyhovovali a aby spolu mohli bezpečně a bez obav probírat citlivá témata týkající se problémů nebo nedostatků jednoho či druhého. Uváděný učitel by proto měl mít možnost ovlivnit výběr uvádějícího učitele nebo od spolupráce odstoupit. Uváděný učitel by proto měl mít možnost ovlivnit výběr

uvádějícího učitele nebo od spolupráce odstoupit. Uvádějící učitel se stává ideálně i tandemovým/párovým učitelem, metodicky jej vede a pomáhá mu zvládat úkoly a situace, které vzdělávání a provoz školy přináší.

V rámci adaptačního období je zde uvedeno několik základních postupů, které podpoří efektivní proces uvádění začínajícího učitele do praxe. Promyšlený proces adaptace totiž výrazně přispívá ke spokojenosti začínajícího učitele v novém zaměstnání a o polovinu zvyšuje pravděpodobnost, že začínající učitel zůstane v konkrétní škole i ve školství.²

S účinností novely zákona o pedagogických pracovnících (od 1. ledna 2024) bude zajištění adaptačního období na školách financováno přímo ze státního rozpočtu prostřednictvím tzv. normativu na učitele v adaptačním období. Tyto finanční prostředky budou určeny z části na odměnu pro uvádějící učitele, z části na další vzdělávání uvádějícího učitele a začínajícího učitele. Konkrétní informace k výši normativu a možnostem využití finančních prostředků obdrží školy v samostatné informaci.

Popsané postupy můžeme chápat jako doporučení, která je nutno přizpůsobit konkrétním podmínkám ve škole, procesu vzdělávání v daném druhu školy a potřebám začínajícího učitele. Některá z popsaných doporučení lze využít také při nástupu nových kolegů, kteří do školy přicházejí se zkušenostmi z jiné školy.

¹ Začínající učitel má na určení uvádějícího učitele po dobu adaptačního období nárok, jak plyne z ustanovení § 24a zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících. Samotnou pozici uvádějícího učitele definuje zákon o pedagogických pracovnících v ustanovení § 24b takto: Uvádějící učitel zejména metodicky vede začínajícího učitele po dobu jeho adaptačního období, průběžně a pravidelně s ním hodnotí jeho přímou pedagogickou činnost a výkon prací souvisejících s přímou pedagogickou činností a seznamuje ho s činností školy a s její dokumentací.

² „Ve školách, které mají vytvořený systém uvádění nového učitele do praxe, dochází k poměrně výrazným rozdílům v uvažování začínajícího učitele o jeho další profesní kariéře.“ říká týmová manažerka klíčové aktivity Evaluace projektu SYPO Kateřina Trnková a dodává: „Pokud existuje funkční proces uvádění začínajícího učitele, pak o případném odchodu z konkrétní školy nebo ze školství přemýšlí přibližně 12 % nových učitelů. Pokud škola funkční systém uvádění nemá, pak o tomtéž uvažuje více než 24 % začínajících učitelů.“ <https://www.rizeniskoly.cz/cz/aktuality/petina-ucitelu-zahajuje-praxi-bez-uvade-jicich-ucitele.a-5578.html>. Více informací ze šetření SYPO najdete na stránkách projektu SYPO.

2. Průběh adaptačního období a na co si dát pozor jako vedení školy

Adaptační období můžeme rozdělit na tři části. V podstatě jde o to, co je třeba udělat, než učitel nastoupí, ale i při jeho nástupu, v průběhu adaptace a v jejím závěru.

2.1 Příprava

A) Nač nezapomenout před nástupem začínajícího učitele

- Někdo musí za celý adaptační proces zodpovídat: nemusí to být sám ředitel, může koordinaci adaptačního procesu delegovat na svého zástupce či na jinou pověřenou osobu.
- Každý začínající učitel by měl mít uvádějícího učitele. Uvádějící učitel by měl patřit k nejzkušenějším učitelům na škole, který je svými kolegy ve škole vyhledáván. Aby byl dobrým uvádějícím učitelem, je ale často více než samotná odbornost a zkušenosti důležitější, aby byl dobrým průvodcem. To kromě komunikačních a sociálních dovedností znamená otevřenost a ochotu sdílet zkušenosti, dávat efektivní zpětnou vazbu a mít radost z úspěchů a posunu začínajícího učitele. Naprostým základem je vzájemná důvěra a to, nakolik jsou schopní být k sobě začínající a uvádějící učitel otevření.
- Vedení školy spolu s uvádějícím učitelem připraví plán adaptace: soubor kroků, činností nebo úkolů potřebných pro začlenění začínajícího učitele do praxe dané školy v následujícím jednom až dvou letech. Plán není vytesaný do kamene a může se měnit podle situace. Plán by měl vycházet zejména z těch vzdělávacích potřeb nového kolegy, které mají vazbu na porozumění dopadu jeho výuky na učení žáků. Ze zkušeností se školami zapojenými v projektu SYPO se jasně ukázalo, že adaptační období probíhá lépe tam, kde nějaký plán mají. Níže můžete pro inspiraci najít několik skutečných plánů adaptace, které se osvědčily jiným školám.
- Pro nejlepší zapojení nového kolegy se například ZŠ v Kunraticích vyplatilo zvat začínajícího učitele, ze-

jména studenty končící studium na vysoké škole, na následky hodin ještě před jeho nástupem, v 2. pololetí předcházejícího školního roku. Nezapomeňte podobně zvat nové kolegy na neformální společné akce, včetně sportovních dní, setkání k ukončení školního roku a dalších společných akcí. Dle časových možností je uvedené vhodné i pro nové kolegy s pedagogickou i nepedagogickou praxí.

Pro kvalitu adaptačního procesu je klíčový uvádějící učitel. Vedení školy by mu proto mělo vytvořit co nejlepší pracovní podmínky, aby mohl práci dobře vykonávat, to znamená především:

- » přizpůsobit rozvrh hodin uvádějícího učitele a zvážit časovou náročnost role uvádějícího učitele v rámci pověřování dalšími úkoly,
- » uvádějící učitel ve svém úvazku může mít naplánovanou tandemovou/párovou výuku s uváděným kolegou,
- » umožnit mu další vzdělávání a vlastní rozvoj, především v oblasti mentoringu,
- » adekvátně jej finančně ohodnotit v rámci osobního příplatku a odměn.³

Nač nezapomenout, když začínající učitel nastoupí

- Některým školám se vyplatilo načasovat nástup nových kolegů 2 dny před nástupem ostatních. Vedení školy tak má dostatek času věnovat se začínajícím učitelům při jejich seznámení se školou, její koncepcí a adaptačním plánem.
- V rámci úvodního setkání se začínajícím a uvádějícím učitelem (a případně vedením předmětové komise) nad adaptačním plánem by všichni zúčastnění měli nastavit pravidla pro další vzájemné setkávání, pro vzájemnou komunikaci, hodnocení a reflexi.
- Vedení školy by mělo nového kolegu představit celému týmu školy: širšímu vedení školy, učitelскому sboru a dalším zaměstnancům školy.

³ Ze zpětných vazeb uvádějících učitelů zapojených do projektu SYPO vyplývá, že uvádějící učitel strávil prací pro začínajícího kolegu průměrně 2 hodiny týdně.

- Pro seznámení začínajícího učitele s kurikulárními dokumenty školy, její kulturou a její vizí je nejvhodnější vyčlenit dostatek času spolu s uvádějícím učitelem, koordinátorem ŠVP, vedoucím předmětové komise, pracovníkem školního poradenského pracoviště nebo dalšími kolegy v rámci workshopu nebo společné diskuse.
- Vedení školy může pro snadnější orientaci začínajícího učitele v týmu školy také připravit seznam pracovníků školy včetně jejich odbornosti a funkcí – začínající učitel tak získá přehled, na koho se lze v případě řešení konkrétní situace obrátit.
- Podstatné je zajistit pedagogickou podporu novému kolegovi tak, aby byl úspěšný ve své pedagogické práci, rozuměl pedagogickému plánování a zejména dopadu své výuky na učení žáků a aby na důkazech jejich učení rozpoznal, zda učení nastalo.

2.2 Realizace

Cílem tohoto období je maximálně ulehčit začínajícímu učiteli jeho náročnou práci během adaptačního období a docílit toho, aby se bezproblémově začlenil do života dané školy.

Na co by si mělo dát pozor vedení školy:

- Proces adaptace podporuje proces celoživotního učení. Mnoho aktivit z adaptačního procesu si může nový kolega přenést do své běžné školní praxe. Mezi tyto patří například: tandemová/párová výuka, vzájemné návštěvy vyučování spojené s plánováním a rozбором vyučovacích jednotek, sdílení, vyžádaná zpětná vazba, plánování pedagogického rozvoje, reflektování vedení výuky.
- Mít plán adaptace začínajícího učitele a aktivně s ním pracovat: všichni pak ví, co se kdy má stát a co kdy mohou očekávat. Plán by měl vycházet ze vzdělávacích potřeb nového kolegy. Jejich mapování je potřeba věnovat patřičnou pozornost.
- Aby měl začínající učitel po celou dobu svého uvádějího učitele, se kterým si rozumí a se kterým může o všem otevřeně mluvit. Uvádějího učitel jej podporuje, metodicky vede a poskytuje mu zpětnou vazbu, začínající a uvádějího učitel se pravidelně scházejí a reflektují činnost začínajícího učitele. Oba si vzájemně chodí na návštěvy svých hodin, ideálně spolu právě vedou výuku: jejich reflexí se (jak plyne ze zkušenosti škol, kde je to pravidlem) začínající učitel nejlépe

rozvíjí. A často se tak posouvá a učí i sám uvádějího učitel.

- V rámci adaptačního období by se měli setkávat a spolupracovat také všichni aktéři adaptace – začínající učitel, uvádějího učitel a člen vedení školy. Ideální je, když se to podaří alespoň jednou za pololetí. První rozhovor se některým školám osvědčilo dělat v rámci prvních 3 měsíců.

„Začínající učitel musí cítit, že o něj má vedení školy zájem. Myslím, že můžu na základě zpětné vazby ze strany začínajících učitelů směle prohlásit, že se vyplatí třeba jen krátké popovídání si okolo poloviny září, ve kterém může začínající učitel sdělit své dojmy ze začátku školního roku.“ (Libor Skala, ředitel ZŠ)

- Uvádění začínajícího učitele do praxe se týká i dalších členů učitelského sboru, např. koordinátora ŠVP, vedoucího předmětové komise a dalších učitelů.
- Pokud to organizační podmínky školy dovolí, je vhodné umožnit uvádějího i začínajícímu učiteli uplatnit v rámci vzdělávacího procesu tandemovou/párovou výuku. Význam párové výuky je i v tom, že se pedagogicky rozvíjí a učí oba pedagogové.
- Umožnit začínajícímu učiteli absolvovat reflektované následky i v hodinách jiných učitelů: v ZŠ a MŠ v Plzni by měl každý začínající učitel absolvovat nejméně 5 následků u libovolných učitelů.

„Začínající učitel by měl mít co nejvíce možností pozorovat metody výuky nejzkušenějších pedagogů. Nám se vedle návštěv hodin uvádějího učitele osvědčily následky u vedoucích předmětových komisí, a to i v jiných předmětech.“ (Jana Hrkalová, ředitelka gymnázia)

- Průběžně podporovat uvádějího učitele v rozvoji jeho kompetencí souvisejících s uváděním začínajícího učitele (včetně možnosti se dále vzdělávat, a to především v oblasti mentoringu).

- Podpořit uvádějícího učitele sdílením zkušeností v rámci školy, ale i nad rámec školy, tedy podpořit spolupráci s učiteli a odborníky z praxe v jiných školách a institucích, případně firmách.
- Sledovat rozvoj začínajícího učitele: navštívit jeho hodinu ideálně dvakrát za pololetí, a to včetně jejího rozboru s uvádějícím učitelem. I uvádějící učitel tak od vás získá zpětnou vazbu s ohledem na naplňování svojí role.
- Spolu s uvádějícím učitelem pomoci začínajícímu učiteli nejpozději v průběhu druhého roku adaptace sestavit vlastní plán profesního rozvoje. **Plán profesního rozvoje** je vlastně soubor rozvojových cílů učitele a kroků k jejich dosažení, tedy v čem a jak se chce učitel posouvat. Společné vytváření plánů si chválí všude tam, kde to praktikují: je to dobrá příležitost pro vzájemnou reflexi a sladění vzájemných očekávání.
- Doklady o profesním růstu v rámci plánu profesního rozvoje, ale i v rámci celého adaptačního období je dobré shromažďovat. Zaznamenání konkrétních situací a jejich reflexe umožňuje vracet se zpětně, sledovat a dále reflektovat vlastní přemýšlení, priority, úspěchy i neúspěchy vlastního růstu.
- Plán profesního rozvoje by měl mít každý učitel, nejen ten začínající. Pro začínajícího učitele by měl jako inspiraci přinést vlastní plán ideálně jeho uvádějící učitel. Jeho vedení, práce s ním a jeho reflektování by se mělo stát běžnou součástí práce učitele.

„Plán profesního rozvoje představuje základní kámen profesního života každého pedagoga. Měl by se stát samozřejmou součástí učitelova profesního růstu.“ (Jiří Taufer, ředitel ZUŠ).

2.3 Závěrečné ohlédnutí za adaptačním obdobím

Tato fáze adaptačního období dává prostor pro komplexnější ohlédnutí za průběhem adaptačního období. V podstatě jde o závěrečný rozhovor, který uzavírá proces uvádění začínajícího učitele. Rozhovor vede většinou domluvený člen vedení školy.

Závěrečná reflexe by měla pracovat i s dílčím hodnocením, které probíhalo průběžně, jen tak je možné sledovat postupné kroky začínajícího učitele. Obsah rozhovoru vychází z předem předaných materiálů od uváděného učitele. Například je-li uvádějící učitel v roli mentora uváděného učitele, musí být zachováno bezpečí a nesmí jej necitlivým zásahem ohrozit ani vedení školy. Mentor nesdílí vedení školy nic, co mu uváděný učitel nedovolí.

Cílem závěrečné reflexe je společně zhodnotit první dva roky působení začínajícího učitele ve škole, ale i obecné vyhodnocení toho, jak adaptační období probíhalo, co se dařilo více, co méně a jak se z toho může poučit škola, její vedení i uvádějící učitel do budoucna.

Co je třeba připravit pro závěrečný rozhovor a jak by měl probíhat?

- Začínající učitel plán svého profesního rozvoje předá vedení školy několik dní před konáním rozhovoru, aby si jej vedení školy mohlo prostudovat.
- Závěrečného rozhovoru se může, ale také nemusí účastnit uvádějící učitel. Pokud se účastní rozhovoru, musí být výhradně na „straně“ uváděného právě proto, aby mezi nimi nedošlo k porušení vzájemné důvěry. Pro uvádějícího učitele jakožto zaměstnance školy může být komplikované v průběhu závěrečného rozhovoru takto vystupovat: pokud tomu tak je nebo může být, je lepší, když se rozhovoru neúčastní.
- Cílem rozvojového rozhovoru je sledovat pedagogický pokrok nového kolegy a podpořit jej v dalším rozvoji.
- Důležitá je oboustranná reflexe pedagogického posunu, který nastal v období uvádění. Proto by měla být součástí závěrečného hodnotícího rozhovoru i diskuze s uvádějícím učitelem, jehož zkušenosti z uvádění jsou podstatné, v čem byl v procesu uvádění úspěšný, co je třeba změnit, jakou podporu do budoucna potřebuje.
- Začínající učitel by měl být předem informován o hlavních tématech hodnotícího rozhovoru tak, aby se mohl lépe připravit a mohl si předem promyslet svoji reflexi adaptačního období. Jistě to podpoří hladký průběh rozhovoru a pocit bezpečí.
- Vhodné je v rámci závěrečného hodnotícího rozhovoru striktně oddělit věcné hodnocení činnosti od reflexivní zpětné vazby nabízející další rozvoj a podporu.
- Pro závěrečný hodnotící rozhovor si naplánujte dostatek času. Závěr adaptačního období může být i příležitost k oslavě a neformálnímu pokračování závěrečného rozhovoru.

„Velmi se mi osvědčilo neuskutečňovat tyto rozhovory v ředitelně školy. Je důležité, aby se začínající učitel v místě cítil bezpečně. Proto vždy volím buď neutrální prostředí (velmi často kavárnu v okolí školy), nebo domácí prostředí začínajícího učitele (jeho třídu, kabinet atd.) I ve sportu platí, že lepší pocit má tým na domácím hřišti, než když hraje venku. Tato volba místa mi také umožní se více soustředit na rozhovor a nejsem rozptylován telefony či dokumenty na svém stole.“ (Václav Nádvořík, zástupce ředitele ZŠ)

3 Příklady dobré praxe: plán adaptace a plán profesního rozvoje

3.1 Plán adaptace

Plán adaptace je v podstatě soubor kroků, činností nebo úkolů potřebných pro začlenění začínajícího učitele do praxe dané školy v následujícím jednom až dvou letech⁴. V rámci spolupráce se školami v projektu SYPO se jasně ukázalo, že adaptační období probíhá lépe tam, kde nějaký plán mají. Dále uvádíme několik skutečných plánů adaptace, které se školám při adaptaci začínajících učitelů osvědčily.

Příklady plánů adaptace⁵:

- **Plán adaptace z Mateřské školy Liberec, Klášterní 466/4**
- **Plán adaptace ze Základní školy Němčice nad Hanou**
- **Plán adaptace ze Střední školy elektrotechnické, Lipník nad Bečvou**
- **Plán adaptace z Konzervatoře Duncan Centre**

3.2 Plán profesního rozvoje

Plán profesního rozvoje je soubor rozvojových cílů učitele a kroků k jejich dosažení, tedy v čem a jak se chce učitel posouvat. Plán profesního rozvoje by měl mít každý, nejen začínající učitel. Důležité je, aby se naplňování plánu společně reflektovalo mezi učitelem a vedením školy a aby se plán aktualizoval. Pro školní rok si pedagog stanovuje svůj osobní rozvojový cíl ve vazbě na své reflektované vzdělávací potřeby.

⁴ Ze zkušeností škol zapojených do projektu SYPO se jeví dvouleté adaptační období začínajícího učitele jako vhodnější. Činnosti začínajících učitelů je možné lépe rozložit v čase. Dvouletému adaptačnímu období také odpovídají i uvedené příklady plánů adaptace.

⁵ Uvedené příklady inspirativní praxe jsou vybrány z mnoha příkladů, které pro své potřeby vytvořily školy zapojené do aktivity Začínající učitel projektu SYPO v letech 2019–2021. Plány adaptace jsou „živým materiálem“, proto je školy průběžně aktualizují dle aktuálních potřeb. V projektu SYPO naleznete také další inspirativní příklady i formy podpory <https://www.projektsylo.cz/jsem-zacinajici-u-citel.html>.

Méně znamená více. Proto je funkční si stanovit jeden až dva cíle, nebo postupné cíle, které jsou pro něj dosažitelné. Tyto cíle by pro něj měly být rozvojové a pro školu/žáky užitečné. Cíle jsou smysluplné, měřitelné, akceptovatelné, realizovatelné, termínované tzv. SMART cíle.

„Vždy mi přišlo skvělé pozorovat, jak učitelé při rozvojových rozhovorech nad plány profesního rozvoje popisují své potřeby, a jak jejich myšlenky postupně plynou a končí u žáků. To byl důležitý okamžik, neboť jsem se vždy ptala: ‚Jak se váš rozvoj projevuje na žácích, na výuce ... co bude jinak...‘ To je přece jako ve výuce, když žáci neví, že se učí, a přitom se učí! Po čase se rozvojové rozhovory staly přímou součástí života školy, takže nebylo vůbec žádným problémem pořádat je i v době uzavření škol, avšak online formou.“ (Romana Lisnerová, ředitelka konzervatoře)

Příklady plánů profesního rozvoje⁶:

- **Plán profesního rozvoje ze Základní školy, Londýnská 34, Praha 2**
- **Plán profesního rozvoje ze základní a střední školy**
- **Plán profesního rozvoje z Konzervatoře Duncan Centre**

⁶ Uvedené plány jsou vybrány z příkladů, které pro své potřeby vytvořily školy zapojené do aktivity Začínající učitel projektu SYPO v letech 2019–2021. Plány profesního rozvoje jsou „živým materiálem“, proto je školy průběžně aktualizují dle aktuálních potřeb. V projektu SYPO naleznete také další inspirativní příklady i formy podpory <https://www.projektsylo.cz/jsem-zacinajici-u-citel.html>.

4. Kam dál?

- MŠMT ve spolupráci s NPI ČR (projektem SYPO, registrační číslo: CZ.02.3.68/0.0/0.0/17_052/0008363) připravilo pro vedení škol také e-learning. Pro vstup proved'te následující kroky:
 1. Přihlaste se **ZDE**
 2. Po přihlášení vám přijde email s odkazem do prostředí LMS Moodle a přístupové údaje (klíč).
 3. Po vstoupení do LMS budou všechny výše uvedené odkazy na e-learning funkční.

Přejeme všem ředitelům škol hodně úspěchů a radosti ze své práce. Je to nejdůležitější práce na světě!

Seznam zkratk

Zkratka	Význam
ZU	Začínající učitel
UU	Uvádějící učitel
ŘŠ	Ředitel/ka školy
ZŘŠ	Zástupce ředitele školy
TU	Třídní učitel
VU	Vedoucí učitel
PPP	Pedagogicko psychologická poradna
ŠPP	Školní poradenské pracoviště
MŠ	Mateřská škola
ZŠ	Základní škola
SŠ	Střední škola
ZUŠ	Základní umělecká škola
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
NPI	Národní pedagogický institut
SYPO	Projekt Systém podpory profesního rozvoje učitelů a ředitelů

Adaptační období začínajícího učitele z pohledu vedení
školy

WBS kód: 8.1.3.3

Toto dílo - **Adaptační období začínajícího učitele z vedení
školy** je licencováno pod licencí Creative Commons
Uveďte původ-Zachovejte licenci 4.0.

Licenční podmínky navštivte na adrese:

<https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/legalcode.cs>.

Autoři: Jana Fryzelková, Kateřina Kociánová, Hana Kuzníková,
Veronika Müllerová, Radka Plecháčková, Adéla Ploužková

Zdroj použitých obrázků a tabulek: Aneta Kureš Cirusová (NPI
ČR).

Národní pedagogický institut České republiky

Senovážné nám. 872/25, 110 00 Praha 1

Tel./fax: +420 222 122 112

E-mail: sekretariat@npi.cz

Praha, 2022

ADAPTAČNÍ OBDOBÍ ZAČÍNAJÍCÍHO UČITELE

Z POHLEDU ZAČÍNAJÍCÍHO UČITELE

WBS kód: 8.1.3.3

**Autorky: Jana Fryzelková, Kateřina Kociánová, Hana
Kuzníková, Veronika Müllerová, Radka Plecháčková,
Adéla Ploužková**

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
OP Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

1. Úvod

Milá kolegyně, milý kolego,
vítáme vás mezi námi učiteli. Cesta, na kterou jste se vydal/a, bude jistě krásná, dobrodružná, naplňující, kreativní, plná nových zážitků a zajímavých osobností. Zároveň ale mohou nastat chvíle, které budou hodně náročné, vyčerpávající i složité. I když se bude zdát, že je toho na vás příliš, ujist'ujeme vás, že na to nejste sám/sama.

Aby byly vaše začátky v této profesi co nejpříjemnější a nejjednodušší, připravili jsme pro vás tuto příručku.

Byli bychom rádi, pokud byste si mohl/a při práci s příručkou říct: „Zvládnu to. Vím, jak na to. Užiji si to.“

2. Jak s příručkou pracovat

Příručka funguje jako průvodce prvních dvou let praxe tzv. adaptačním obdobím začínajícího učitele. Začíná Přípravou, po zahájení školního roku pokračuje Realizací a končí Reflexí. Vše, co v příručce je, se může aplikovat kdykoliv budete potřebovat. Příručka je koncipovaná do pololetních cyklů.

Jak používat příručku jako interaktivního průvodce?

Příručka je vytvořená tak, abyste s ní v průběhu adaptačního období mohl/a aktivně pracovat. V textu necháváme prostor pro poznámky u témat, které slouží k profesnímu rozvoji a mohou se stát důležitou součástí pro reflexi. Volné pracovní listy k vytištění najdete v příloze.

Do textu jsme přidali i odkazy na e-learning, kde se danému tématu věnujeme více do hloubky. Informace o přístupu do e-learningu najdete v kapitole 5.2.

Protože i my máme zkušenosti se začátky v této profesi a víme, jak náročné adaptační období je, přidali jsme do textu i naše zkušenosti a tipy (označeno žlutým textem), jak zůstat v dobrém rozpoložení a co pomohlo nám.

Tato příručka je jednou z trojice příruček provázející adaptačním obdobím, které jsou určeny klíčovými aktérům adaptace: začínajícím učitelům (ZU), uvádějícím učitelům (UU) a vedení školy. Právě při vzájemné spolupráci může ve škole adaptační proces začínajícího učitele probíhat efektivně.

Obsah příručky může být výchozím bodem při společném setkání s UU. S účinností od 1. ledna 2024 mají začínající učitelé v adaptačním období právní nárok na určení uvádějícího učitele (viz § 24a zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících).

3. Průběh adaptačního období

Adaptačním obdobím jsou myšleny první dva roky vaší pedagogické praxe. (Adaptační období učitele je v zákoně o pedagogických pracovnících od 1. ledna 2024 definováno jako období od vzniku prvního pracovního poměru učitele do skončení 2 let trvání pracovního poměru učitele k právnické osobě vykonávající činnost školy. Adaptační období učitele se prodlužuje o dobu trvání celodenních překážek v práci, pro které učitel práci nekoná, pokud tyto překážky trvají nepřetržitě déle než 4 měsíce.) Průběh částí, kterým se zde věnujeme, platí pro oba dva roky.

Adaptační období je rozděleno na tři části: přípravnou, realizační a reflektivní. Začíná Přípravou (1), po zahájení školního roku následuje Realizace (2), kdy probíhá vaše přímá i nepřímá pedagogická činnost. Tato část je zakončena Reflexí (3), ve které svou práci a vývoj zhodnotíte. V příručce tyto části koncipujeme do pololetních cyklů.

Na konci 2. roku praxe probíhá Závěrečná reflexe s UU a vedením školy. Cílem této poslední fáze je zhodnocení a ukončení adaptačního období. Následně vy jako začínající učitel vstupujete do samostatnosti.

1. školní rok

2. školní rok

3. 1. Příprava

3. 1. 1. Příprava před nástupem

Už víte, v jaké škole budete působit, ale ještě máte čas, než začne nový školní rok. Toto období je ideální příležitostí pro uvědomění si své profesní vize. Co je pro mne důležité? Proč vlastně chci učit? Jak chci, aby mě žáci vnímali?

Tyto nedokončené věty by vám mohly pomoci:

JÁ UČITEL/KA

Chci, aby se v mých hodinách děti cítily

Při mé hodině má být

Učení pro mě znamená

Nejdůležitější pro mě je

Vezměte si je s sebou na setkání s UU.

K přemýšlení o své vizi se v této příručce můžete průběžně vracet. Cílem je zaznamenání a zhodnocení vašeho profesního vývoje během různých fází adaptačního období.

„Nedělejte to kvůli někomu jinému. Dělejte to kvůli sobě. Ze svých zkušeností víme, že když si svou vizi napíšete, můžete pak vidět, jak se v čase mění a posouvá. A to je hodně důležité. Někdy prostě vidíme jen to, co jsme neudělali a zaměřujeme se spíše na to negativní. Díky poznámkám ale uvidíte, co všechno už jste zvládli/a.“ (Veronika Müllerová, učitelka SŠ)

3. 1. 2. Přípravný týden (po nástupu do školy)

Každému začínajícímu učiteli by měl být přidělen uvádějící učitel. Tím bude kolega, který má dostatek zkušeností, dobře se v chodu školy vyzná a má předpoklady pro to, aby mohl být průvodcem nového učitele v náročném adaptačním období.

Rozhovor mezi ZU a UU by měl být partnerský a se vzájemným respektem. Jedině tak může vzniknout bezpečné prostředí, ve kterém dochází k otevřené komunikaci, vzájemné inspiraci a profesnímu rozvoji.

„Na svou uvádějící učitelku ráda vzpomínám. Kdykoliv jsme se spolu viděly, měla jsem pocit, že tam patřím a že všechno zvládnou. Sdílely jsme nápady, půjčovaly si pomůcky, vařily si navzájem čaje. I když nejsme kolegyně, zůstáváme nadále v kontaktu.“ (Radka Plecháčková, učitelka na 1. stupni ZŠ)

„Po nástupu do školy jsem dostal uvádějící učitelku, se kterou jsme byli docela odlišní. Nejen věkově, ale přede-

vším přístupem k žákům a samotné výuce. I když jsme se ne vždycky shodli, moc mi pomohla v začátku s orientací při papírování a zapojila mě do školních akcí. Bez ní by mi všechno trvalo mnohem déle.“ (Jaroslav Novák, učitel SŠ)

Před zahájením školního roku (pravděpodobně během přípravného týdne) by měla proběhnout první schůzka s vaším uvádějícím učitelem.

Na této schůzce byste se měli dohodnout, jak často se budete potkávat. Doporučujeme pravidelně a zpočátku alespoň 1x za 14 dní. V případě potřeby můžete o pomoc požádat UU nebo další kolegy kdykoliv.

Kdy se budeme s UU pravidelně potkávat: _____

Aby pro vás bylo sladění představ o spolupráci jednodušší, sepište si otázky a očekávání, se kterými do praxe vstoupíte. Svá očekávání od průběhu adaptačního období by s vámi měl sdílet i váš UU. Během společných setkávání se k nim můžete vracet a hodnotit jejich naplňování.

„Na začátku své praxe jsem od svého uvádějícího učitele ocenila:

- **partnerskou a otevřenou komunikaci v bezpečném prostředí;**
- **možnost obrátit se na UU v případě potřeby i mimo pravidelné schůzky;**
- **společné hledání cesty v profesním rozvoji – já jako ZU přijímám podněty a návrhy UU, inspiroji se a zároveň hledám i svá řešení a reflektuji je;**
- **respekt k odlišnosti;**
- **vzájemné návštěvy v hodinách.“**

(Klára Šmídová, učitelka na 2. stupni ZŠ)

Prostor pro zápis vlastních očekávání a otázek:

Nejen na první schůzce můžete pracovat s návrhem adaptačního plánu (viz **přílohu**)

Návrh adaptačního plánu

Tabulka adaptačního plánu nabízí přehled činností a témat, kterým byste se měli během společných setkávání věnovat. Zároveň vám může pomoci v momentě, kdy uvádějící učitel/ka z nějakého důvodu nemůže. Tabulka je k dispozici i v příloze (**příloha č. 1**)

Pro další inspiraci v začátcích adaptačního období doporučujeme podívat se na:

- e-learning (více k přihlášení v kapitole 5.2)
- **webináře NPI/SYPO**
- **web Začni učit!**
- **podcast Hovory z kabinetu** – epizoda 5, Moje poprvé;
- **příručka Tajného učitele** – www.tajnyucitel.wordpress.com.

3. 2 Realizace

Začíná školní rok. Seznamujete se s žáky, stáváte se součástí sboroven a porad. Je toho opravdu hodně a musíte myslet na spoustu věcí. At' už jsou vaše obavy jakékoliv, nejste v tom sám/sama.

„Sdílená starost = poloviční starost, sdílená radost = dvojnásobná radost.“ Opravdu to funguje. Najděte si někoho, s kým můžete všechny ty zážitky (a že jich je!) sdílet. Kamarádi, partner/ka, rodina, uvádějící učitel, kolegové, paní uklízečka, facebooková skupina začínajících učitelů, program Zauč se!... nebo klidně i tahle příručka.

Pokud byste potřeboval/a odbornější pomoc, můžete využít školního psychologa / speciálního pedagoga, PPP a supervize.

Kontakty (sem si můžete zapsat kontakty na osoby z Vašeho okolí, které by Vám mohly pomoci): _____

1. Nemějte na sebe přehnané nároky. I když směřujete ke své vizi, stát se dobrým učitelem nějakou chvíli trvá. Pokuste se soustředit na rozvoj jedné věci, nesnažte se posouvat ve všem najednou. Začínáte postupně, sbíráte zkušenosti

2. Všechno, co se vám povedlo a co vás potěšilo, si zapíšte. Doporučujeme zavést reflektivní deník a věnovat každý den zhruba 15 minut reflexi. Jak na vedení reflektivního deníku se dozvíte v e-learningu. Soustřed'te se na pozitiva, pokuste se je najít i v „nepodařené“ hodině („Už vím, jak se jmenuje ten kluk ve třetí lavici u okna!“). V náročných chvílích to může pomoci a zároveň můžete mapovat, jak úspěchy přibývají

3. Starejte se o svou psychohygienu (více viz e-learning). S tím může pomoci např. organizace Nevyпуст' duši¹. Nezapomínejte na své koníčky a odpočívajte. Další tipy k péči o mysl najdete v **e-learningu**.

„Všimla jsem si, že úspěch hodiny záleží na mé vlastní pohodě. Když mám všechno připravené na 100 %, ale přijdu do školy napjatá, tak se to nevyrovná hodině, kterou nemám perfektně naplánovanou, ale jsem klidná a v pohodě. Nezdarům a přešlapům se s žáky zasmějeme a jsou to právě tyhle hodiny, ze kterých si všichni nejvíc odnášíme.“ (Hana Kuzníková, učitelka na 2. stupni ZŠ)

Realizace je nejdelší částí adaptačního období. Během ní propojujete své teoretické znalosti s praxí, průběžně hodnotíte a rozvíjíte své dovednosti. V této fázi by mělo docházet k úzké a pravidelné spolupráci s UU.

Důležitou součástí této části je i průběžné hodnocení výchovně vzdělávací práce. Doporučujeme všechny reflexe, náslechy a další záznamy práce s UU ukládat. Materiály z realizační části mohou významně mapovat váš profesní vývoj pro závěrečnou reflexi adaptačního období. V e-learningu uvádíme návrh **profesního portfolia**.

¹ <https://nevyпустdusi.cz/>

Tento proces ukazujeme na grafu:

Pro reflexi své výchovně vzdělávací práce se zaměřte na to, co je pro vás důležité, aktuální. I tomu se můžete věnovat na schůzkách s UU. Můžete čerpat z této zásobárny otázek:

Co se mi honilo hlavou před začátkem hodiny? _____

Jaká byla ve třídě nálada? _____

Jak jsem se cítil/a během hodiny? _____

Jak reagovali žáci? _____

Zapojili se do práce všichni? _____

Podařilo se mi stihnout vše, co bylo v plánu? _____

Do jaké míry se mi podařilo naplnit cíl hodiny? _____

Co se mi povedlo? _____

Koho jsem potěšila a čím? _____

Co potěšilo mě? _____

S jakým pocitem jsem vyšel/vyšla ze dveří třídy? _____

Co bych příště udělal/a stejně? _____

Co bych příště udělal/a jinak? _____

Pokud potřebuji, kdo mě může vyslechnout? _____

Pokud potřebuji s něčím pomoci, na koho se můžu obrátit? _____

Další otázky, které mi po hodině leží v hlavě:

3.2.1 Náslechy a návštěvy v hodinách

S uvádějícím učitelem byste se měli dohodnout, kdy k němu můžete přijít na náslech a kdy může UU přijít na návštěvu do vaší hodiny (minimálně 1x za měsíc). Během pravidelných schůzek se domluvíte, na co konkrétně se

chcete spolu zaměřit. Není potřeba sledovat celou hodinu a všechny jevy. UU se může přijít podívat např. jen na část hodiny nebo aktivity.

Kalendář pro zapsání dat náslechlů a návštěv v hodině:

	září	říjen	listopad	prosinec	leden	únor	březen	duben	květen	červen
Já u UU										
UU u mě										

Při náslechu u UU nebo dalších kolegů doporučujeme především stanovit co nejkonkrétnější pozorovací cíl (např. „Daří se mi žáky motivovat k práci? Jak poznám, že byl cíl naplněn tak, jak jsem chtěl/a? Funguje mi reflektivní fáze hodiny? A jak to poznám? Jak reaguji na vyrušování žáků?“), sledovat činnost žáků i učitele, práci s časem, výběr metod a forem práce.

„Delší dobu jsem řešila, jak udržet na uzdě hluk, který mi pravidelně nabourával hodiny. Měla jsem z návštěvy kolegyně strach, nevěděla jsem, co si o mně bude myslet. A ono bylo úplně jinak. Kolegyně mi pomohla nahlédnout jinou optikou momenty a situace, kterých jsem si sama nedokázala všimnout a díky tomu si teď s hlukem umím poradit daleko lépe.“ (Hana Kuzníková, učitelka na 2. stupni ZŠ)

V příloze je návrh záznamového archu (**příloha č. 2**), který můžete použít. Doporučujeme přichystat nějakou formu záznamového archu s nadepsaným pozorovacím cílem i pro učitele, který bude sledovat vaši hodinu. Tyto záznamy by pak mohly sloužit k co nejkonkrétnější zpětné vazbě po pozorování.

Ne vždy je možné, aby byl UU na vaší hodině přítomný. Zkuste si hodinu/aktivitu natočit. Na video se pak můžete podívat společně a rozebrat, co bude potřeba.

„Trvalo mi, než jsem si na dívání se na sebe zvykla. Teď videa vnímám jako skvělou příležitost vidět sebe a třídu z jiného úhlu. Všimla jsem si i jevů, které by mi běžně úplně unikly.“ (Tereza Mücková, učitelka na 1. stupni ZŠ)

„V naší škole se často supluje, proto mi moc lidí do hodin chodit nemůže. Začala jsem se natáčet, abych získala alespoň nějakou zpětnou vazbu. (Je potřeba myslet na to, že je nutné mít písemné souhlasy zástupců žáků ještě před natáčením, příp. nastavit kameru tak, aby nesnímala žáky bez souhlasu.) Někdy si videa nasdílime se spolužákem z vejšky a komentujeme své postřehy. Nedávno jsem se přihlásila na Videotrénink interakcí, kde se s koučem budeme zaměřovat hlavně na pozitivní momenty v hodině.“ (Jana Fryzelková, učitelka na gymnáziu)

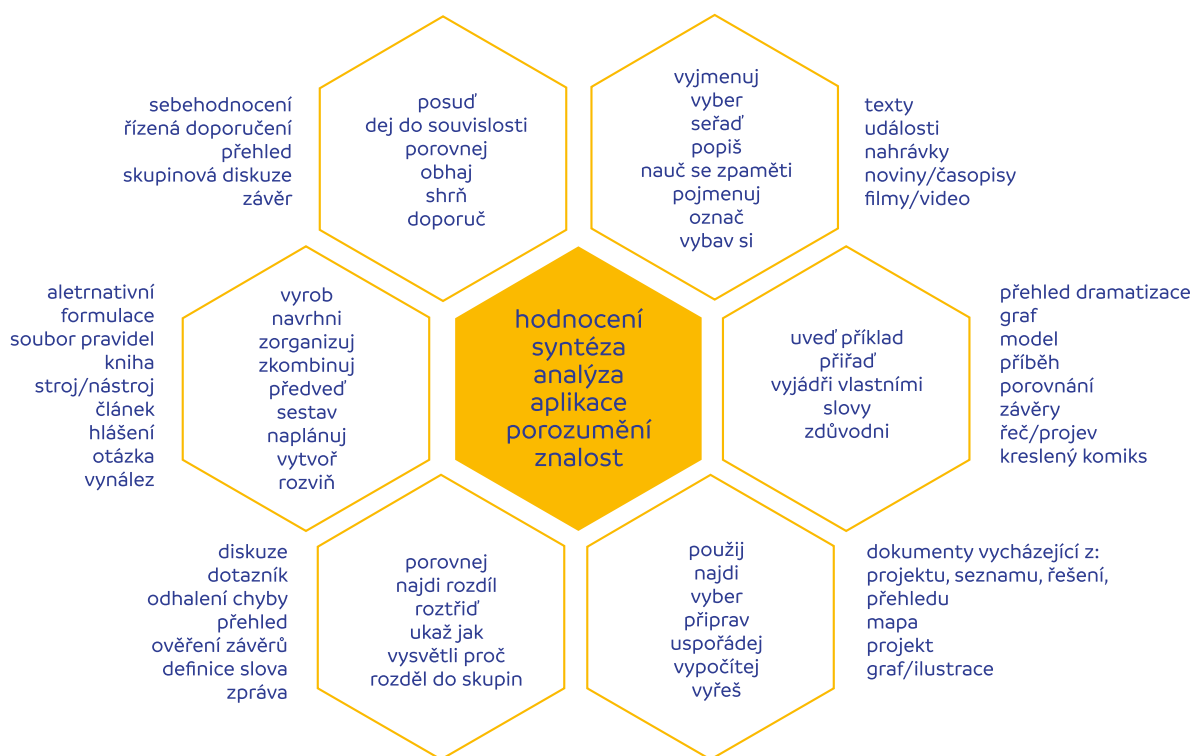
3.2.2 Plánování výuky a příprava hodin

Přípravy k povolání pedagoga neodmyslitelně patří, a budou proto součástí i vaší rutiny. Práce na nich může připadat jako opravdu dlouhá cesta. Díky získávání zkušeností s různými žáky a třídami se pravděpodobně bude podoba

příprav měnit. Podívejte se na **e-learning**, jak s cíli a metodami pracují následující přípravy. Až se vše po začátku školního roku usadí, můžete si zkusit přípravy nachystat různými způsoby. Tím můžete více poznat svůj způsob práce a najít si tak cestu, která pro vás bude nejsnazší a neefektivnější.

Nebojte se vyhledat a využívat materiály od ostatních učitelů, nemusíte všechno vymýšlet sám/sama a sedět nad přípravami každý den až do půlnoci (viz psych hygiena).

Pokud potřebujete pomoci s vytvořením cíle tak, aby se vám po hodině jeho naplnění dobře hodnotilo, podívejte se na Bloomovu taxonomii s aktivními slovesy. V e-learningu najdete více informací k práci s cíli a tematickými plány, ŠVP a RVP.

Doporučujeme plánovat výuku podle E-U-R metody:²

1. **EVOKACE** = motivace a naladění na téma
Na začátku hodiny využívejte toho, co žáci o tématu vědí, jak o něm přemýšlí, jaké si k tématu kladou otázky. Např.: brainstorming, myšlenková mapa, párové sdílení, klíčová slova...
2. **UVĚDOMĚNÍ** = zpracování nové informace mezi povědomím o tématu, které měli v evokaci (rozšíření znalostí, změna přemýšlení o tématu apod.).
Nabízejte žákům nejruznější zdroje informací: učebnice, knihy, videa, dokument, přednášky odborníků...
3. **REFLEXE** = zhodnocení toho, co se naučili a jak se posunulo jejich nahlížení na téma, jak k poznání došli, jak se jim pracovalo, jak se cítili.

Nechte reflexi co nejvíc na žácích, pomáhejte jim otázkami. Metoda E-U-R počítá se zkušenostmi žáků. Vy jako učitel/ka na ně navazujete a pomáháte jim je rozšiřovat a rozvíjet. Tento model učebního procesu vychází z konstruktivistického přístupu, kterému se více věnujeme v **e-learningu**.

„Co nefungovalo v jedné třídě, může fungovat v jiné. Naopak co fungovalo v jedné skupině, nemusí fungovat v dalších. To je normální. (Jana Fryzelková, učitelka na gymnáziu)

3.2.3. Management třídy

V této části příručky se věnujeme oblastem, se kterými budete během adaptačního období (a potažmo celé praxe) nejvíc pracovat. Toto téma nazýváme Management třídy (viz **přílohu**).

Představujeme základní nástroje, které jsou důležitou součástí práce s žáky. Uvádíme zde témata, která nabízíme jako tipy, na co se můžete i s UU zaměřit.

Vybrali jsme pohled jedné začínající učitelky, který podle nás výstižně vyjadřuje, jak učitel působí na své žáky:

„Cílem učitele by nemělo být jen dobře učit svůj předmět, ale také vytvářet příjemné prostředí, aby se na čas strávený v práci těšili nejen jeho žáci, ale i on sám.

Učitel by měl respektovat své žáky, chovat se k nim slušně, vlídně, mít pochopení, podporovat je. Každý máme svůj osobitý styl, jak zvládáme náročné situace a máme právo vyžadovat respekt i k sobě. Učitel, který je usměvavý a partnerský ke svým žákům, vytváří bezpečné prostředí i tím, že je důsledný, spravedlivý a dodržuje jasně stanovené hranice.“ (Adéla Ploužková, učitelka SŠ)

² https://wiki.rvp.cz/Knihovna/1.Pedagogick%C3%BD_lexikon/E/E-U-R

„Cílem učitele by nemělo být jen dobře učit svůj předmět. Měl by také dokázat vytvářet příjemné prostředí, aby se na čas strávený ve škole těšil nejen on, ale i svěřeni žáci.

Učitel by měl respektovat své žáky, chovat se k nim slušně, vlídně, mít pro ně pochopení a podporovat je. Každý máme svůj osobitý styl, kterým zvládáme náročné situace a máme právo vyžadovat respekt k sobě samým.

Učitel, který je usměvavý a partnerský ke svým žákům, vytváří bezpečné prostředí.

Vytvořte si s žáky třídní pravidla společně. Pokud vzejdou od nich, budou se jim lépe dodržovat.

Více o **partnerském přístupu viz e-learning** (příklady partnerské komunikace, tipy na četbu: Respektovat a být respektován³, Škola bez poražených⁴...)

Popisná zpětná vazba

„V komunikaci s žáky mi nejvíc pomohlo, když jsem přešla od hodnocení žáků k obyčejnému popisování toho, co vidím. Spíše než: ‚Nevíš, že skákat lidem do řeči je neslušné?‘ jsem zvolila: ‚Skáčeš Marii do řeči.‘ a výsledek na sebe nenechal dlouho čekat.“ (Hana Kuzníková, učitelka na 2. stupni ZŠ)

Popisná zpětná vazba upozorňuje člověka na to, co dělá. Dává mu svobodu k rozhodnutí o dalším konání bez hodnocení, odsuzování či nálepkování. Popisná zpětná vazba je účinný nástroj efektivní komunikace.

Zde uvádíme příklad změny výroků v popisnou zpětnou vazbu. Necháváme zde prostor pro zapisování výroků vlastních nebo z náslechlů.

- „To je krásný obrázek. Jsi šikovný.“ > „*Líbí se mi, jaké jsi použil barvy. Jak jsi s obrázkem spokojený/spokojená?*“
- „Ty jsi ale zlobivý, už mi zase skáčeš do řeči!“ > „*Když mluvím, potřebuji se soustředit. Když mi do toho mluvíš, může být pro ostatní těžké mi rozumět.*“

Toto může být další téma na schůzku s UU nebo pro následchy. Více o efektivní komunikaci a popisném jazyce najdete v **e-learningu**.

³ NOVÁČKOVÁ, Jana a Dobromila NEVOLOVÁ. Respektovat a být respektován: cesta k sebeúctě a zodpovědnosti. Přepřacované vydání. Praha: PeopleComm, 2020. ISBN 978-80-87917-50-3.

⁴ GORDON, Thomas. Škola bez poražených: praktická příručka efektivní komunikace mezi učitelem a žákem. Přeložil Julie ŽEMLOVÁ. Praha: Malvern, 2015. ISBN 9788075300065

Učitel je pro žáky velmi důležitý (čím mladší žáci, tím větší vliv). Aby se žáci k sobě navzájem chovali s respektem, měl by jim učitel být vzorem. Žáci pochází z různých prostředí a často ani nevíme, čím vším si prošli nebo prochází. Empatie, přijetí, ochota vyslechnout. Pokud se tohoto žákům od učitele dostane, mohou si utvářet pozitivní vztah nejen mezi spolužáky, ale i sami k sobě.

„Při vytváření vztahů se svými žáky mi hodně pomohlo naučit se pojmenovávat své pocity a potřeby. Místo neustálého opakování ‚Měli byste se chovat tak a tak...‘ stačilo říct: ‚Není mi příjemné, že vás musím pořád překřikovat. Nemám potom moc chuť chystat zajímavé projekty, protože mám pocit, že vás to nezajímá!‘“ (Agnieszka Ciarkowska, učitelka na 1. stupni ZŠ)

Budování dobrých vztahů (nejen) s žáky souvisí s vnímavostí (mindfulness) vlastních hranic. Jedna z definic mindfulness zní: „Schopnost záměrně věnovat pozornost tomu, co se děje v přítomném okamžiku, a to bez posuzování, hodnocení a očekávání.“⁵

„Práce učitele zahrnuje hodně znalostí, dovedností a schopností. Uf! Nezapomínejte na sebe a své potřeby.“ (Jana Fryzelková, učitelka na gymnáziu)

„Začnějte postupně, neberte si k učení (a příp. třídnictví) další úkoly, i když zní skvěle. Až si budete ve své nové práci a roli učitele jisti, můžete si postupně přidávat další zajímavé výzvy.“ (Veronika Müllerová, učitelka SŠ)

Více o mindfulness viz [e-learning](#).

3.2.3.1 Komunikace

Efektivní komunikaci pomáhá partnerský přístup, který podporuje spolupráci, vzájemný respekt a úctu. Oční kontakt, úsměv, gesta vyzvání místo ukazování prstem, „prosím“ a „děkuji“ řečené klidným a níže položeným hlasem. To všechno napomáhá k vytvoření dobrého vztahu mezi učitelem a žáky už od prvního setkání.

Pro partnerský přístup je důležité dodržovat hranice a společně vytvořená pravidla. V efektivní komunikaci se o ně můžete kdykoliv opřít: „Dohodli jsme se, že...“ (více v [e-learningu](#))

Pokud je potřeba použít varování („Když to nepůjde společně, budeme muset přejít na samostatnou práci.“), je důležitá důslednost a dodržování dohody.

⁵ <http://www.mindfulness-institut.cz/>

„S dětmi ve třídě mám skvělý vztah. Myslím, že tomu pomohlo, že jsem od začátku komunikovala s respektem k nim. Zároveň jsem ale to samé chtěla od nich. Popisovala jsem, jak se cítím a co bych potřebovala. Věřím, že tím v nich probouzím empatii.“ (Magdaléna Šichová, učitelka MŠ)

Komunikovat budete i s rodiči žáků.

Zjistěte si k tomu (viz [tabulku](#) pro schůzky s UU):

- jak má škola nastavený způsob komunikace (telefon, e-mail, konzultační hodiny apod.),
- jak probíhají třídní schůzky (společné nebo tripartitní, tj. učitel – rodič – žák),
- jak často se konají, jaká dokumentace je k třídním schůzkám potřeba,
- jaký je ve škole preferovaný způsob řešení problémů.

Při promluvě o dětech s rodiči může být užitečné sdělování

tzv. sendvičovou metodou.

„Pokud máte ze schůzky s rodiči obavy, protože třeba budete řešit nějakou nepříjemnost, požádejte někoho, aby byl na schůzce s vámi. Máte na to nárok. Může to být kolega, asistent připravující pomůcky, školník opravující nástěnku nebo i někdo z vedení.“ (Gabriela Klusoňová, učitelka SŠ)

Podrobněji se tématu efektivní komunikace věnujeme v [e-learningu](#).

3.2.3.2 Práce s kolektivem/jednotlivci

Učitel do třídy nechodí jen proto, aby předal informace k danému tématu a se zvoněním odešel. Dnes už víme, že takový přístup nestačí. Abyste mohl/a vytvářet prostředí vhodné pro rozvoj žáků, je důležité s nimi navazovat vztah. Každý žák je jedinečná osobnost. Se svým pracovním tempem, prožíváním, způsobem učení, se svými zájmy, schopnostmi, dovednostmi a potřebami. Díky poznávání jednotlivých žáků můžete naplňovat individualizaci výuky.

Ve třídě je ale takových osobností hodně. Je proto důležité při práci myslet na diferenciaci obtížnosti. Díky tomu budou vaši žáci zažívat úspěch, protože budou plnit úkoly, na které stačí a které je budou posouvat vpřed.

Rozpoznat potřeby jednotlivých žáků je však běh na dlouhou trať. Začněte postupně. Můžete zkusit nějakou aktivitu gradovat, tj. připravit si lehčí a těžší variantu. Pokud potřebujete, můžete se na to podívat s UU.

„Často se mi stává, že mají někteří žáci práci rychle hotovou. Zavedli jsme proto koutek s ‚prací pro rychlíky‘. Ti si mohou vybrat, jestli si budou číst, řešit logické úlohy, stavět 3D modely, a nebo třeba jen odpočívat.“ (Radka Síbrová, učitelka na 1. stupni ZŠ)

„Někdy se mi stává, že někdo nemá náladu pracovat ve skupině (i když třeba předchozí dny chtěl). Představil jsem si sebe, jak by mi asi bylo, kdyby mě do něčeho někdo nutil. Snažím se proto respektovat své žáky a mám vždy v záloze nějakou variantu té samé práce, jen v samostatné variaci. Můj UU mi dnes poradil, abych zkusil nechat vymyslet tu samostatnou práci přímo žáky. Těším se, co vymyslí.“ (Šimon Pavlík, učitel na 2. stupni ZŠ)

Pro dobré fungování ve třídě je klíčové reflektovat klima, tj. způsob vnímání, prožívání a hodnocení událostí ve třídě. Vedle prostředí a vedení třídy (pracovitosti) ho utváříte i svým vztahem k žákům. Zájem o žáky, vaše nadšení z jejich objevů, komunikace a hodnocení (viz výše), podporování spolupráce a sdílení žáky. Tím vším můžete ovlivnit, jaký budou mít žáci vztah nejen k vám, ale i mezi sebou. To vnímáme jako důležitou prevenci kázeňských problémů.

Klima a prevence kázeňských problémů viz **e-learning**.

3.2.3.3 Řešení kázeňských problémů

Klima je také tvořeno samotnými žáky. Vstupují do školy ze zázemí s různou (někdy i velmi odlišnou, občas i nízkou) mírou podpory a prožívají individuálně různé těžkosti. Může se stát, že i když vyzkoušíte nejrůznější metody a přístupy, kázeňské problémy se objeví. Není vždy ve vašich silách jim zabránit.

Jak můžete postupovat, když prevence nepomohla:

- Zjistěte si na schůzce s UU preferovaný způsob řešení

problémů (viz **tabulku** Individuální adaptační plán).

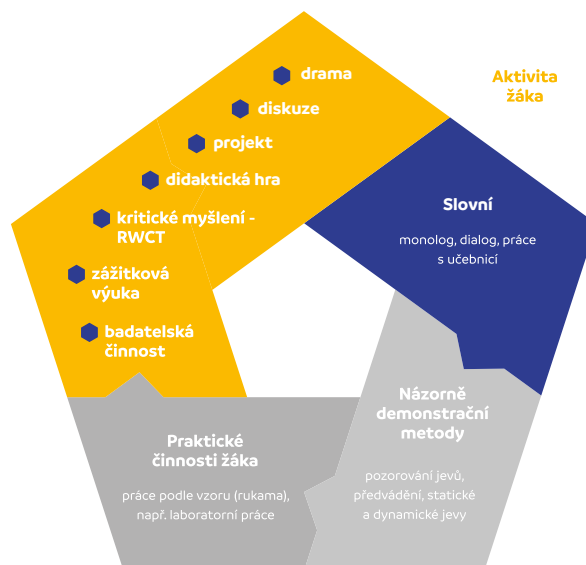
„I když se třeba ze začátku stává, že je ve třídě nadměrný hluk, postupem času můžete přijít na to, co ve třídě funguje. Zkoušejte různé přístupy. Zeptejte se UU na jeho zkušenosti s danou třídou/žákem. Domluvte si v té samé třídě náslech, když tam učí UU nebo jiný kolega.“ (Eliška Švihlová, učitelka MŠ)

„Začátek školního roku byl hodně těžký. Měl jsem pocit, že jen pořád někoho okřikuju a prosím o pozornost. Moc mi pomohla má UU. Díky ní jsem svou pozornost zaměřil na to chování žáků, které jsem potřeboval a snažil se nedávat žádnou pozornost vykřikování apod. Při každé chvilce klidu jsem popsal, jak se mi dobře pracuje a co oceňuji. Vážně to fungovalo!“ (Michal Bartoš, učitel na 2. stupni ZŠ)

- Využijte třídnických hodin, ve kterých bude prostor rozvíjet u žáků vztahy mezi sebou i k sobě samým.
- Můžete s žákem, se kterým vznikají potíže, formulovat úmluvu s konkrétními a dosažitelnými body. Je dobré stanovit si termín zhodnocení plnění úmluvy.
- Spolupráci s rodiči navažte co nejdříve.
- Domluvte si schůzku se školním speciálním pedagogem, školním psychologem nebo metodikem prevence.

3.2.3.4 Metody a formy výuky

Výběrem metod zatraktivňujete učivo, zpřístupňujete ho žákům a probouzíte v nich zájem o dané téma i učení samotné. Aktivizační metody podporují vnitřní motivaci žáků, tzn.

touhu po poznání/práci, potřebu zkoumat, učit a rozvíjet se. Pro více informací a inspiraci k aktivizačním metodám doporučujeme:

- e-learning,
- web Tajný učitel – www.tajnyucitel.wordpress.com,
- knihu Moderní didaktika.

S plánováním výuky úzce souvisí i výběr organizační formy, tzn. uspořádání vyučování. Uvádíme zde přehled forem výuky, které považujeme za nejběžnější:

- Individuální – 1 učitel na 1 žáka;
- Frontální = hromadná – všichni dělají všechno ve stejný čas;
- Párová, tj. párové učení;
- Skupinová;
- Diferencovaná – vnitřní v rámci třídy nebo vnější = spojení různých tříd.

I když můžete mít velkou volnost ve výběru organizačních forem výuky, vaši volbu bude ovlivňovat místo, velikost skupiny a zkušenosti žáků (obzvláště při přebírání třídy po jiném učiteli).

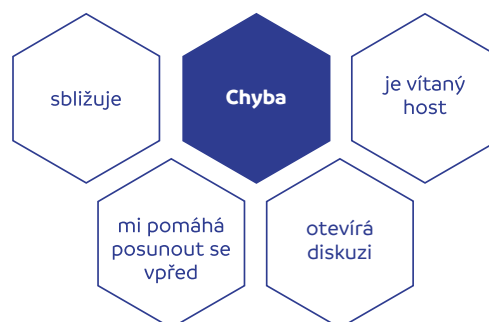
Doporučujeme formy střídat a postupně si všechny vyzkoušet. Na každé z nich můžete najít to, co vám bude blízké a přirozené. Zkušenosti s různými formami mohou být dalším tématem pro setkání s UU. Můžete si je zapisovat do reflektivního deníku. Po nějaké době by mělo být dobře rozpoznatelné, jaké jsou vaše preference, co se vám při jakých typech činností a skupinách osvědčilo a jak se profesně vyvíjíte.

„Když jsem se po studiu stala třídní pátáků, měla jsem jasnou představu, jak budou mé hodiny organizované. Co nejvíce párové a skupinové výuky. Po několika týdnech mi došlo, že jsou děti zvyklé na jiný způsob práce. Zpomalila jsem a skupinové práce zařazovala postupně. Atmosféra ve třídě byla mnohem příjemnější. Naučilo mě to více přizpůsobovat práci dětem a respektovat to, že se můžou cítit bezpečněji v jiné formě výuky, než jsem si naplánovala já.“
(Radka Plecháčková, učitelka na 1. stupni ZŠ)

3.2.3.5 Práce s chybou a hodnocení

Chyba k učení patří. Všichni žáci se s chybou setkávají často a nejinak tomu bude u těch vašich. Pomozte jim vidět ji jako příležitost a něco, za co není důvod se stydět.

Pozitivní vztah žáků k chybě můžete budovat i tím, jak přistupujete ke svému vlastnímu chybování.

„Všimla jsem si, že když jsem poprvé dětem řekla: ‚Jé, to se mi nepovedlo, uděláme to jinak,‘ byly překvapené. Teď už se nikdo nad žádnou chybou nepozastaví. Vznikají skvělé diskuze a dokonce se nedávno v hodině matematiky přihlásila žákyně se slovy: ‚Můžu jít ukázat, kde jsem udělala chybu?!‘“
(Radka Plecháčková, učitelka na 1. stupni ZŠ)

Tento přístup k chybě vychází z konstruktivistického pojetí výuky, kterému se věnujeme v **e-learningu**.

Hodnocení a zpětná vazba jsou nezbytné součásti procesu učení. Díky zpětné vazbě víme, co se nám daří, v čem můžeme pokračovat a co máme změnit.

K hodnocení si zjistěte (viz **tabulku** pro schůzky s UU):

- Jak na škole probíhá průběžné, formativní hodnocení? Jak velkou volnost v něm můžete mít?
- Jak se řeší sumativní, tj. závěrečné hodnocení? (Známky, slovní hodnocení, procenta apod.)

Hodnocení je velmi komplexní téma. Má vliv nejen na výsledky žáka, ale i na jeho postoj k učivu, pracovní návyky, soustředění a vztahy během učení. Hodnocením rozvíjíme celou osobnost a kvalitu učení (nejen ve škole).

Aby žák mohl řídit své učení a posouvat se dál, potřebuje rozvíjet sebereflexi. V tom mu můžete pomoci právě vy. Na toto téma se můžete zaměřit s UU během náslechlů.

Jak můžete žákům pomoci, aby řídili své učení a posouvali se dál?

- **Vyjasněte cíle učení a kritéria úspěchu tak, aby jim žáci rozuměli.**
- **Poskytujte zpětnou vazbu, která žákům umožňuje posouvat se vpřed (viz popisnou zpětnou vazbu v rámci efektivní komunikace).**
- **Ved'te žáky, aby se vzájemně stali zdrojem učení (vzájemné učení, vrstevnické hodnocení).**

V e-learningu se tomuto tématu věnujeme podrobněji. Uvádíme konkrétní tipy a příklady k formativnímu hodnocení.

Pro někoho může být aktuální i téma **třídnictví** (u ZU se to týká především učitelů na 1. stupni). Toto téma je podrobně zpracované v **e-learningu**.

3.3 Reflexe

Spolu s uvádějícím učitelem a vedením školy byste v tomto úseku měl/a hodnotit svou práci z realizace. Díky shromážděným materiálům (záznamy z následků, průběžná zpětná vazba od UU, přípravy, tabulka atp.) by měl být patrný nějaký posun a vývoj ve vaší práci. Proto je tato část velmi důležitá pro váš profesní rozvoj.

Všechny části se během celého adaptačního období opakovaly. Dílčí reflexe tedy probíhá na konci každého pololetí.

Doporučujeme hodnotit: plánování výuky, příprava hodin, témata z celku Management třídy (komunikace s žáky, vý-

běr metod a forem výuky atd.), co se vám při práci s žáky osvědčilo, co nefunguje a v čem byste se rád/a posunul/a. Součástí by mělo být i hodnocení vaší spolupráce s UU a vedením školy. To vnímáme jako důležitý krok k zefektivnění celého adaptačního procesu.

Pololetní reflexe by měly vést k vytyčení cílů pro další realizaci (a přípravu). Mohou to být oblasti, na kterých jste už pracoval/a a cítíte potřebu se v nich posunout ještě dál, nebo se můžete zaměřit na nová témata.

Na konci adaptačního období proběhne ještě závěrečná reflexe vaší dvouleté praxe. Opět doporučujeme projít shromážděné materiály, které by vám měly poskytnout důležitou zprávu o naplnění očekávání, rozvoji svých dovedností, získaných zkušenostech, postoji k výchovně vzdělávací činnosti. To vše by mělo ukázat, jak jste se během adaptačního procesu vyvíjel/a a jak jste připraven/a stát se samostatným pedagogem.

Při společném setkání s UU a vedením školy by také mělo být reflektováno naplnění cílů adaptačního plánu a celková spolupráce s UU.

„Díky své uvádějící učitelce a vedení školy, které nastavil o bezpečné prostředí, jsem na začátku překonala svůj strach a promluvila o svých pochybnostech a starostech. Přijdu si teď (po dvou letech) vyrovnanější a otevřenější hodnocení své práce. Líp se mi tak posouvá kupředu.“ (Kristina Dimelisová, učitelka na 1. stupni ZŠ)

V kterékoli reflexi si můžete znovu zaznamenat svou profesní vizi a porovnat ji s vizí z období před nástupem do školy.

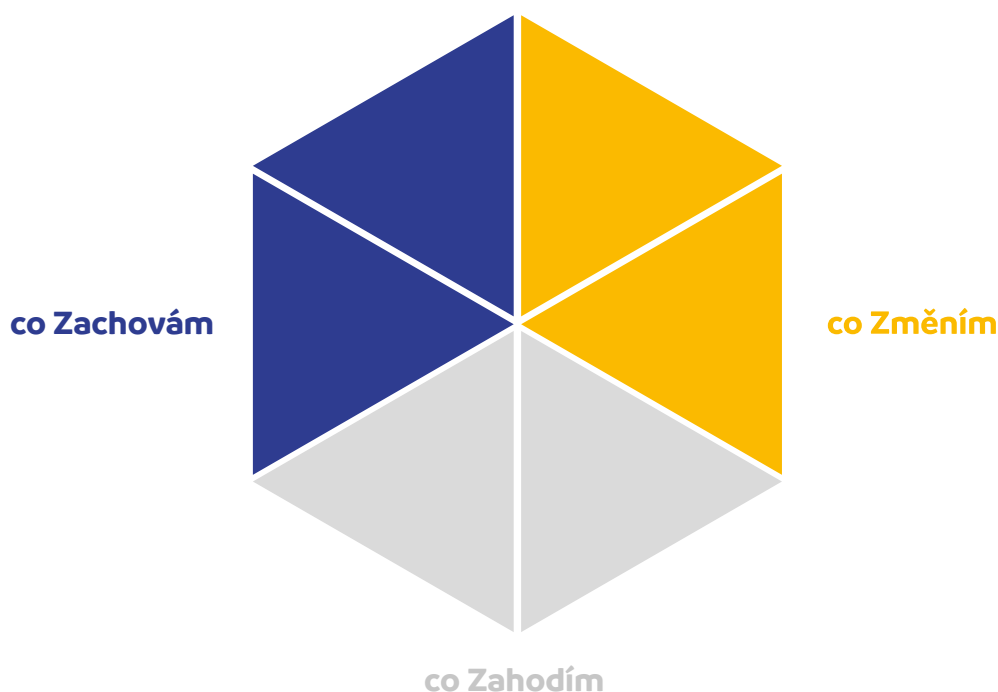
„Vize je to, co jsem se já sama rozhodla do školy přinést. Moje vize mi pomáhá držet směr výuky, pomáhá mi, aby se moje výuka posouvala směrem, kterým chci, nezávisle na škole, kde učím. Víím, jak chci, aby se v mých hodinách děti cítily, víím, jaké prostředí ve své výuce vytvářím. Věřím, že se pedagogická vize hodí do portfolia profesního rozvoje (příklad portfolia najdete v e-learningu) a že se o ní a jejím vývoji můžeme společně s UU a vedením školy bavit.“ (Hana Kuzníková, učitelka na 2. stupni ZŠ)

Doporučujeme porovnat si pro vás důležitá, konkrétní témata v různých časových úsecích. Na tom bude patrné, jak se profesně vyvíjíte a kam směřujete.

V příloze je návrh způsobu zaznamenávání (Vennův diagram – **příloha č. 3**) pro porovnání pololetí i celého adaptačního období, který můžete použít.

Nabízíme ještě pár podnětů k sebeevaluaci jak během dílčích reflexí, tak při závěrečné reflexi na konci adaptačního období:

- Jak zvládáte pracovat na své pedagogické vizi a zároveň pečovat o sebe?
- Jak dát práci to, co potřebuje a zároveň pečovat o sebe / neztratit sebe?
- Odpovědi si můžete zaznamenat pomocí metody 3Z.

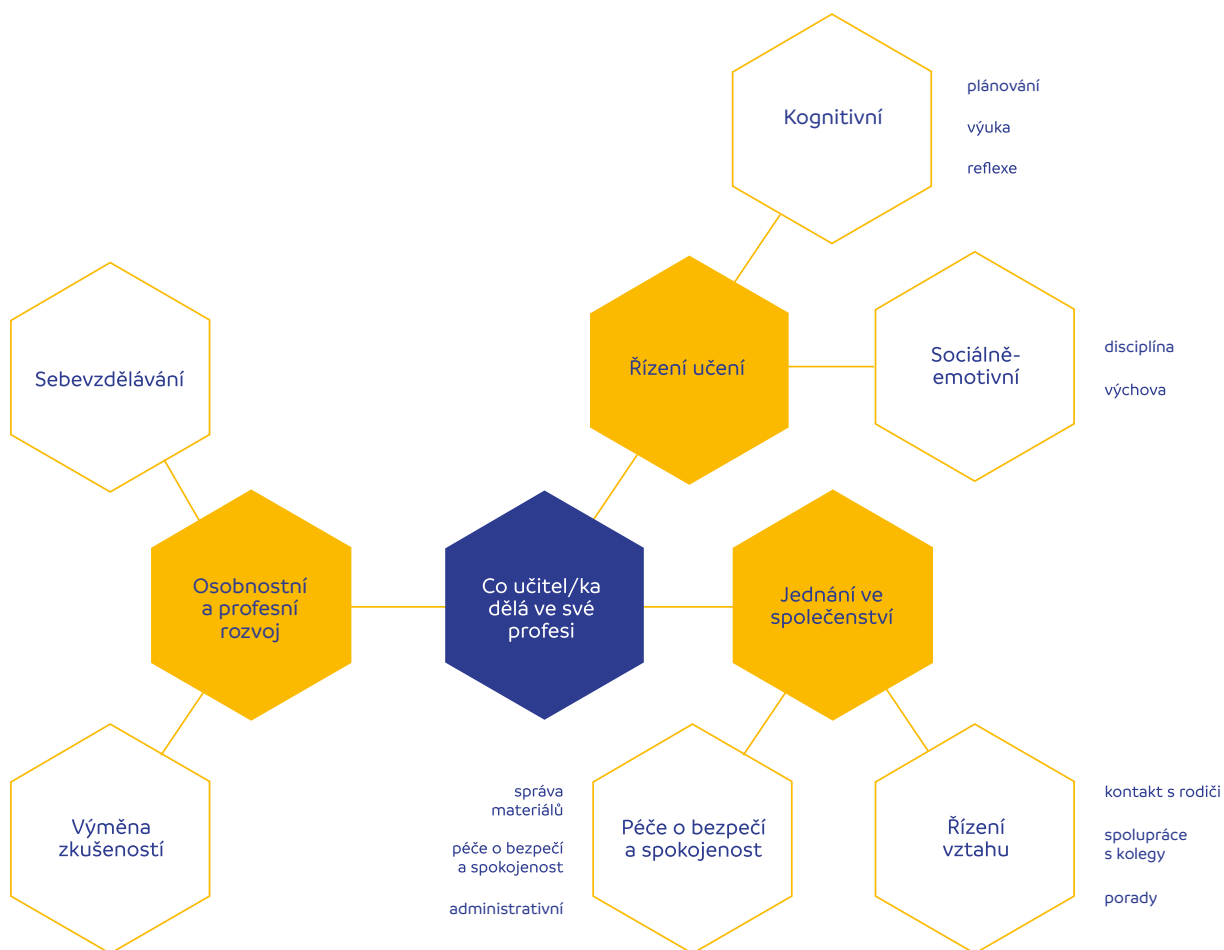
4. Závěr

Adaptační období je klíčovým okamžikem pro vaši pedagogickou kariéru. Pravidelná a systematická podpora uvádějícího učitele a vedení školy by vám měla pomoci orientovat se v roli ve výchovně vzdělávacím procesu, uvědomovat si svou profesní vizi a své další směřování. Cílem bylo usnadnit vám nástup do profese a pomoci vám stát se samostatným učitelem.

Věříme, že k naplnění cíle přispěla i tato příručka.

„Po bouřlivém začátku se cítím připravená stát se samostatnou učitelkou. Práce je to náročná a plná výzev. Nabízí prostor k předávání důležitých hodnot pro demokratickou a kriticky smýšlející společnost. Neustále je potřeba se rozvíjet a učit se reagovat na množství nových situací. A v tom vidím přínos i pro rozvoj své vlastní osobnosti.“ (Radka Plecháčková, učitelka na 1. stupni ZŠ)

Přejeme vám do dalších let praxe hodně nadšení, podpory, radostných a naplňujících zážitků, odhodlání a hlavně sílu.

5. Kam dál

- MŠMT ve spolupráci s NPI ČR (projektem SYPO, registrační číslo: CZ.02.3.68/0.0/0.0/17_052/0008363) a Začni učit! připravilo pro začínající učitele také e-learning. Pro vstup proveďte následující kroky:
 1. Přihlaste se **ZDE**
 2. Po přihlášení vám přijde email s odkazem do prostředí LMS Moodle a přístupové údaje (klíč).
 3. Po vstoupení do LMS budou všechny výše uvedené odkazy na e-learning funkční.
- Odkazy na **webináře NPI/SYPO**

Vedle hlubšího teoretického vhledu nabízíme v e-learningu i příklady z praxe a cvičení, na kterých si můžete danou problematiku vyzkoušet, než ji použijete ve škole.

Do e-learningu jsme také přidali seznam nejčastějších zkratk, se kterými se můžete při své práci potkat. Najdete tam i seznam doporučené literatury.

Adaptační období začínajícího učitele z pohledu začínajícího učitele

WBS kód: 8.1.3.3

Toto dílo - **Adaptační období začínajícího učitele z pohledu
začínajícího učitele** je licencováno pod licencí Creative
Commons Uvedte původ-Zachovejte licenci 4.0.

Licenční podmínky navštivte na adrese:

<https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/legalcode.cs>.

Autoři: Jana Fryzelková, Kateřina Kociánová, Hana Kuzníková,
Veronika Müllerová, Radka Plecháčková, Adéla Ploužková

Zdroj použitých obrázků a tabulek: Aneta Kureš Cirusová (NPI
ČR).

Národní pedagogický institut České republiky

Senovážné nám. 872/25, 110 00 Praha 1

Tel./fax: +420 222 122 112

E-mail: sekretariat@npi.cz

Praha, 2022

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Příloha č. 1

Návrh adaptačního plánu

Téma	Zodpovídá	Termín	Činnosti	Splněno
Úvodní schůzka	UU	ihned po nástupu	plán adaptačního procesu termíny schůzek	
Kontakty přesný název školy fakturační údaje telefonický kontakt	ZŘŠ / ŘŠ	po podepsání smlouvy / ihned po nástupu	předat seznam kontaktů	
Koncepční dokumenty ŠVP vnitřní směrnice Školní řád Klasifikační řád	ŘŠ / jiná pověřená osoba	ihned po nástupu	seznámit s koncepčními dokumenty	
Organizační schéma školy odpovědnost pracovníků plán práce kalendář (termíny ped. rad, tradiční akce, výlety atd.) Zaměstnanci seznam zaměstnanců, aprobace, pověření činnostmi a úkoly kabinet	ZŘŠ / VU / UU	dle potřeby školy	seznámit s organizační strukturou seznámit s plánem práce termíny konání důležitých akcí	

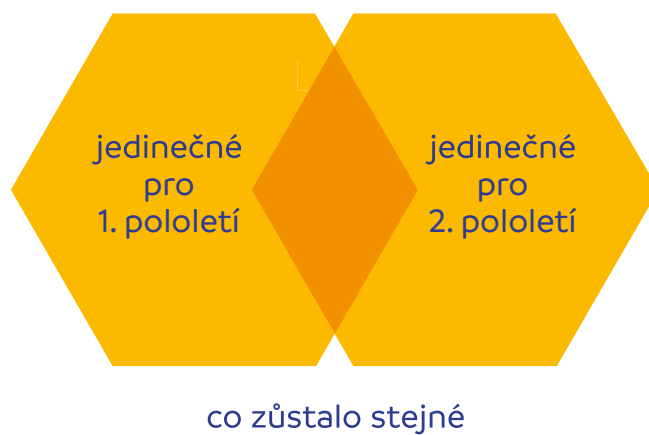
<p>Předmětové komise (Metodická sdružení) pojetí výuky na dané škole hodnocení v rámci předmětu seznámení a tvorba TP organizace výuky pomůcky (výukové programy a materiály, které jsou k dispozici) oborové akce a projekty</p>	vedoucí PK / UU		úvodní schůzka do jednoho týdne, další dle zvyklostí / potřeb školy seznámení se způsobem hodnocení příprava temat. plánů	
<p>Pracovní doba rozvrh rozvržení pracovní doby a její vykazování suplování absence</p>	ŘŠ / ZŘŠ / personalista / UU	ihned po nástupu	předat potřebné dokumenty vysvětlit suplování, řešení absence atd.	
<p>Dokumentace vedení třídní knihy další povinná a školou požadovaná dokumentace</p>	obvykle ZŘŠ / příp. UU	ihned	seznámit s vedením dokumentace – např. třídní kniha, kniha úrazů, zápisy z třídních schůzek, týdenní / měsíční plány, katalogové listy atd.	
<p>Povinnosti třídního učitele dokumentace TU práce TU podklady pro pedagogickou radu</p>	podle org. struktury školy	dle potřeb školy	seznámit s povinnostmi TU	
<p>ICT přístup a využívání ICT web ukládání a pojmenovávání souborů informační systém školy výukové programy interaktivní tabule</p>	ICT koordinátor / příp. ZŘŠ či jiná odpovědná osoba	dle potřeb školy, co nejdříve po nástupu	předat přístupová hesla seznámit s používanými programy informace k využívání ICT dostupná technika	

Kontakt s rodiči preferovaný způsob řešení problémů nastavení komunikace s rodinami žáků třídní schůzky, konzultace dokumentace	ZŘŠ	cca 2 týdny	vysvětlit systém schůzek informovat o způsobu komunikace mezi školou a rodinou seznámit s přípravou podkladů (co je v kompetenci učitele / TU / ŘŠ / ŠPP)	
Školní poradenské pracoviště žáci se SVP, IVP, nadaní žáci s OMJ	ZŘŠ / UU	průběžně	seznámit s agendou ŠPP personální obsazení seznámit se s IVP žáků spolupráce při tvorbě IVP žáků tvorba PLPP, práce s žáky ve výuce spolupráce s AP	
Management třídy práce s kolektivem / jednotlivci řešení kázeňských problémů komunikace metody a formy výuky práce s chybou	UU + další dle potřeby (metodik prevence, ŘŠ, ŠPP atd.)	průběžně	pomoc při řešení různých situací ve třídě pomoc při zvládnutí práce s kolektivem i jednotlivci	
Time management učitele organizace dne nutná administrativa (kontrola aktuální situace) příprava výuky, plánování hodin využití času	UU	průběžně	pomoc při plánování výuky poskytnutí zpětné vazby z následových hodin ohledně struktury hodiny a využití času při ní seznámení ZU s tím, kde (nástěnka ve sborovně, web, školní PC) najde informace o suplování, dozorech, nepřítomných třídách atd.	
DVPP, kariérní rozvoj Služební cesty	ŘŠ / ZŘŠ	průběžně		
Objednávání pomůcek a výukových materiálů	UU / dle zvyklostí školy	průběžně		

Příloha č. 2

Předmět		Datum		
Pozorovací cíl:				
Aktivita	Činnost učitele	Činnost žáků	Pomůcky/metody	Poznámky
Reflexe náslechu:				

Seznam zkratk

Zkratka	Význam
ZU	Začínající učitel
UU	Uvádějící učitel
ŘŠ	Ředitel/ka školy
ZŘŠ	Zástupce ředitele školy
TU	Třídní učitel
VU	Vedoucí učitel
PPP	Pedagogicko psychologická poradna
ŠPP	Školní poradenské pracoviště
MŠ	Mateřská škola
ZŠ	Základní škola
SŠ	Střední škola
ZUŠ	Základní umělecká škola
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
NPI	Národní pedagogický institut
SYPO	Projekt Systém podpory profesního rozvoje učitelů a ředitelů

JAN MAREŠ

vrchní ředitel sekce vzdělávání a mládeže
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Praha, září 2023
č. j.: MSMT-18423/2023-4

Vážená paní ředitelko,
Vážený pane řediteli,

jak již bylo avizováno dopisem v červnu 2023, bude možné i nadále čerpat dodatečné finanční prostředky na **zajištění pozice ukrajinského asistenta pedagoga** ve školách, které přijaly ke vzdělávání alespoň minimální stanovený počet cizinců s udělenou dočasnou ochranou. Podmínky jsou zveřejněny ve [Věstníku MŠMT č. 5/2023](#) a jsou obdobné jako doposud.

Finanční prostředky na zajištění této pozice budou nadále moci čerpat mateřské, základní a střední školy a konzervatoře (s výjimkou škol při zdravotnických zařízeních) zřizované krajem, obcí nebo dobrovolným svazkem obcí **na období od 1.9.2023 do 31.12.2023**.

Od pondělí 18. září do pátku 22. září 2023 bude probíhat **mimořádné šetření** na adrese <https://sberdat.uiv.cz/login>. **Po tomto datu již nebude možné se do šetření zapojit a nebude možné čerpat finanční prostředky.**

Tohoto šetření se **musí zúčastnit i školy, které podporu čerpaly v uplynulém období** a budou chtít v čerpání pokračovat. Účastí v tomto šetření zároveň závazně oznamujete zájem o finanční prostředky na zabezpečení pozice ukrajinského asistenta pedagoga. **Není potřeba již zasílat žádnou další žádost.** Školy, které dosud finanční prostředky nečerpaly, se mohou zapojit při splnění stanovených kritérií. Školy, které o financování této pozice nemají zájem nebo nesplňují kritéria, se do mimořádného šetření nemusí zapojovat.

V mimořádném šetření se zjišťuje celkový počet cizinců s udělenou dočasnou ochranou v dané škole, kteří jsou zařazeni ve třídách, ve kterých je nejvýše 50 % těchto cizinců podle stavu ke dni odeslání údajů v šetření. Pro mateřské školy a plně nebo neúplně organizované základní školy je pro nárok na tuto pozici stanoveno minimálně 10 cizinců z Ukrajiny, pro střední školy a konzervatoře je pro to minimálně 20 cizinců z Ukrajiny, pro základní školy tvořené třídami pouze 1. stupně ZŠ, které mají ve třídách zařazeny žáky z více ročníků, je to 5 cizinců z Ukrajiny. Pro spojené mateřské a základní školy v jednom subjektu se počty cizinců počítají dohromady za MŠ a ZŠ. Finanční prostředky obdrží školy nejpozději do 30. listopadu 2023. Do konce února 2024 školy informují MŠMT o využití finančních prostředků.

Podrobné podmínky jsou zveřejněny zde: <https://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/ekonomika-skolstvi/stanoveni-dalsich-financnich-prostredku-ukr-ap-9-12-2023> a dále na www.edu.cz/ukrajina včetně kalkulačky pro orientační propočet výše podpory.

Případné dotazy k mimořádnému šetření nebo k podmínkám financování této pozice je možné zasílat na email ukr.asistent@msmt.cz.

Omlouváme se za to, že Vám tuto informaci zasíláme později, než bylo avizováno. Prodlení bylo způsobeno vyjednáváním o zajištění finančního krytí této aktivity, která je nad rámec rozpočtu ministerstva.

Děkuji Vám za spolupráci.

S pozdravem

Mgr.
Jan
Mareš
MBA

Digitálně
podepsal Mgr.
Jan Mareš MBA
Datum:
2023.09.07
13:24:32
+02'00'

Číslo jednací

MSMT-22098/2023-2

Vyřizuje / linka

Mgr. Alena Zábojníková/ 234 812 361

Datum

1. září 2023

Informace k materiálu Soubor pedagogicko-organizačních informací

Vážená paní ředitelko, vážený pane řediteli,
vážení zřizovatelé,

velmi se Vám omlouváme, ale materiál SOUBOR PEDAGOGICKO-ORANIZAČNÍCH INFORMACÍ, který jsme Vám právě rozeslali do datových schránek, na titulní stránce v názvu obsahuje loňský školní rok. Chtěli bychom Vás ubezpečit, že **materiál je aktuální a vztahuje se ke školnímu roku 2023/2024**. K nedopatření došlo pouze na titulní stránce a v nadpisu.

V příloze zasíláme soubor ještě jednou, tentokrát s uvedením správného školního roku, v obsahu dokumentu jinak nedochází k žádným změnám.

Děkujeme Vám za pochopení a věříme, že Vám materiál poskytne plno praktických informací.

S pozdravem

V zastoupení

Mgr. Alena Zábojníková
Digitálně podepsal Mgr.
Alena Zábojníková
Datum: 2023.09.01
15:37:34 +02'00'

Ing. Jana Šmíd Winterová, MPA

ředitelka Odboru podpory škol a zřizovatelů

Metodická linka: +420 234 811 246

Kontaktní e-mail: stredniclanek@msmt.cz

www.msmt.cz

JAN MAREŠ

vrchní ředitel sekce vzdělávání a mládeže
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Praha, září 2023
Č. j.: MSMT-22098/2023-1
Příloha

Vážená paní ředitelko, vážený pane řediteli,

Vážení zřizovatelé,

v souvislosti se začátkem školního roku pro Vás MŠMT opět připravilo **Soubor pedagogicko-organizačních informací**. Příložený dokument obsahuje základní a aktuální informace vztahující se ke školnímu roku 2023/2024, které by Vám měly usnadnit orientaci v práci.

Najdete zde vše potřebné k organizaci školního roku, ke vzdělávání dětí a žáků se statusem dočasné ochrany, aktuální změny školské legislativy, důležité změny a novinky pro jednotlivé druhy škol a školských zařízení a mnohé další. Věříme, že pro Vás bude uvedený přehled praktickou pomůckou.

Dovolte mi, abych Vám i Vašim kolegům popřál úspěšný a klidný školní rok, a to jak z osobního, tak z profesního pohledu.

S pozdravem

Mgr. Jan
Mareš
MBA

Digitálně
podepsal Mgr.
Jan Mareš MBA
Datum:
2023.09.01
12:06:03
+02'00'

SOUBOR PEDAGOGICKO-ORGANIZAČNÍCH INFORMACÍ

PRO MATEŘSKÉ ŠKOLY, ZÁKLADNÍ ŠKOLY,
STŘEDNÍ ŠKOLY, KONZERVATOŘE, VYŠŠÍ
ODBORNÉ ŠKOLY, ZÁKLADNÍ UMĚLECKÉ
ŠKOLY, JAZYKOVÉ ŠKOLY S PRÁVEM
STÁTNÍ JAZYKOVÉ ZKOUŠKY A ŠKOLSKÁ
ZAŘÍZENÍ NA ŠKOLNÍ ROK 2023/2024

Praha, 31. 8. 2023

Spolufinancováno
Evropskou unií

Střední článek
podpory

SOUBOR PEDAGOGICKO-ORGANIZAČNÍCH INFORMACÍ

PRO MATEŘSKÉ ŠKOLY, ZÁKLADNÍ ŠKOLY, STŘEDNÍ ŠKOLY, KONZERVATOŘE, VYŠŠÍ ODBORNÉ ŠKOLY, ZÁKLADNÍ UMĚLECKÉ ŠKOLY, JAZYKOVÉ ŠKOLY S PRÁVEM STÁTNÍ JAZYKOVÉ ZKOUŠKY A ŠKOLSKÁ ZAŘÍZENÍ NA ŠKOLNÍ ROK 2023/2024

Soubor pedagogicko-organizačních informací pro mateřské školy, základní školy, střední školy, konzervatoře, vyšší odborné školy, základní umělecké školy, jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky a školská zařízení (dále jen „Soubor“) na školní rok 2023/2024 má poskytnout ředitelům škol a školských zařízení, pedagogickým pracovníkům i veřejnosti základní a aktuální informace, které se vztahují k aktuálnímu školnímu roku.

Nejedná se tedy o detailní a kompletní výčet, ale upozornění na významné aktivity, termíny, výzvy a legislativní změny, které se dotknou regionálního školství ve školním roce 2023/2024.

Soubor není právně závazný a nezakládá nárok na finanční prostředky ze státního rozpočtu.

Platné právní předpisy mají přednost před informacemi zveřejněnými v tomto materiálu. Pokud se v průběhu školního roku změní školské právní předpisy, pozbývají tímto dotčené pasáže Souboru platnosti.

Doporučujeme materiál netisknout, obsahuje přímé odkazy na další materiály a prokliky mezi kapitolami.

Spolufinancováno
Evropskou unií

Střední článek
podpory

OBSAH

1. Organizace školního roku 2023/2024	4
1.1 Organizace školního roku 2023/2024 v základních školách, středních školách, základních uměleckých školách a konzervatořích	4
2. Strategie 2030+	6
3. Národní plán obnovy	7
3.1 Komponenta 3.1 Inovace ve vzdělávání v kontextu digitalizace	7
3.2 Ukončení Národního plánu doučování	8
4. Vzdělávání ukrajinských dětí a žáků se statutem dočasné ochrany	9
4.1 Změny pro školní rok 2023/2024	9
4.2 Jazyková podpora	10
4.3 Návrh novelizace lex Ukrajina pro školní rok 2024/2025	11
5. Aktuální změny školské legislativy	12
5.1 Novela zákona o pedagogických pracovnících	12
5.2 Další významné předpisy dotýkající se oblasti školství	13
6. Předškolní vzdělávání	15
6.1 Novinky a upozornění pro školní rok 2023/2024	15
6.2 Možnost zapojení do ověřovacího sběru dat pro mateřské školy, přípravné třídy a přípravné stupně	15
6.3 Informace o připravovaném šetření a probíhajícím pilotním ověřování	16
6.4 Docházka do dvou mateřských škol	17
6.5 Užitečné materiály a informace	17
7. Základní vzdělávání	18
7.1 Úprava Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (RVP ZV)	18
7.2 Vzdělávání žáků cizinců	18
7.3 Změna evidence žáků vzdělávaných v zahraničí (§ 38 školského zákona) a žáků individuálně vzdělávaných (§ 41 školského zákona)	19
7.4 Změna vykazovaných údajů u žáků ZŠ	19
7.5 Pokusné ověřování obsahu, metod a organizace kombinované výuky v základních, středních a základních uměleckých školách	20
7.6 Stanovisko MŠMT k zadávání domácích úkolů v základních školách	20
7.7 Školní družiny a školní kluby	20
8. Střední vzdělávání a vzdělávání v konzervatoři	21
8.1 Novinky pro školní rok 2023/2024	21
8.2 Termíny přijímacích zkoušek na střední školy a konzervatoře	21
8.3 Termíny maturitních zkoušek	23
8.4 Termíny závěrečných zkoušek	25
8.5 Konání absolutorí v konzervatoři	26
8.6 Jazyková příprava žáků cizinců ve středních školách	26
8.7 Pokusná ověřování ve školním roce 2023/2024	27
9. Vyšší odborné vzdělávání	30
9.1 Informace a novinky pro rok 2023/2024	30
9.2 Přijímání uchazečů ke vzdělávání ve vyšších odborných školách	30
9.3 Ukončování vzdělávání ve vyšších odborných školách	30

10. Vysoké školství – informace pro uchazeče	31
10.1 Informace o přijímání uchazečů ke studiu na vysoké školy	31
10.2 Informace o vysokých školách a studijních programech v České republice	31
11. Státní jazykové zkoušky	32
11.1 Termíny státních jazykových zkoušek	32
12. Státní zkoušky z grafických disciplín	33
12.1 Termíny státních zkoušek z grafických disciplín	33
13. Základní umělecké vzdělávání	34
13.1 Informace pro školní rok 2023/2024	34
14. Zájmové vzdělávání	35
14.1 Změny ve výpočtu PHmax a ve stanovení úplaty za vzdělávání	35
14.2 Zájmové vzdělávání – střediska volného času (SVČ)	35
15. Vzdělávání dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných	37
15.1 Důležité změny, novinky pro rok 2023/2024	37
15.2 Podpora nadaných žáků	37
16. Primární prevence rizikového chování u dětí a mládeže	39
16.1 Legislativa – primární prevence	39
16.2 IPREV	39
16.3 Podpora preventivně výchovné péče	40
17. Informace České školní inspekce	41
17.1 Metodický portál Kvalitní škola	41
17.2 Interaktivní platforma www.vzdelavaniivdatech.cz	41
17.3 Zjišťování výsledků vzdělávání v základních školách	42
17.4 Zjišťování výsledků vzdělávání ve středních školách	42
17.5 Měření tělesné zdatnosti žáků základních a středních škol	42
17.6 Hlavní sběr dat mezinárodního šetření TALIS 2024	42
17.7 Pilotní sběr dat mezinárodního šetření PISA 2025	43
18. Mládež a mimoškolní aktivity	44
18.1 Dotační výzvy	44
19. Rejstřík škol a školských zařízení, statistická zjišťování	45
19.1 Žádosti o zápis do školského rejstříku	45
20. Další informace a doporučení pro školy, školská zařízení a pedagogické pracovníky	46
20.1 Medaile Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy	46
20.2 Systémová podpora pedagogických pracovníků, škol a školských zařízení realizovaná NPI ČR	46
20.3 Vzdělávací programy a expozice Národního pedagogického muzea a knihovny J. A. Komenského pro školy, knihovny a pedagogy	50
20.4 Revize Zpráv a Doporučení ŠPZ dle § 16b školského zákona	55
21. Informace o výzvách OP JAK pro rok 2023/2024	57
22. Střední článek podpory	58
23. Důležité kontakty na MŠMT a další instituce	60
24. Harmonogram výkaznictví pro školní rok 2023/2024	61

1. ORGANIZACE ŠKOLNÍHO ROKU 2023/2024

1.1 ORGANIZACE ŠKOLNÍHO ROKU 2023/2024 V ZÁKLADNÍCH ŠKOLÁCH, STŘEDNÍCH ŠKOLÁCH, ZÁKLADNÍCH UMĚLECKÝCH ŠKOLÁCH A KONZERVATOŘÍCH

Vyučování ve školním roce 2023/2024 začne ve všech základních školách, středních školách, základních uměleckých školách a konzervatořích v **pondělí 4. září 2023**.

Podzimní prázdniny stanovuje MŠMT na **čtvrtek 26. října a pátek 27. října 2023**.

Vánoční prázdniny začínají v sobotu **23. prosince 2023** a končí v úterý **2. ledna 2024**. Vyučování začne ve středu **3. ledna 2024**.

Vysvědčení s hodnocením za první pololetí bude žákům předáno ve středu **31. ledna 2024**.

Jednodenní pololetní prázdniny připadnou na pátek **2. února 2024**.

Jarní prázdniny v délce jednoho týdne jsou podle sídla školy stanoveny takto:

Termín	Okres nebo obvod hl. města Prahy
5. 2. – 11. 2. 2024	Praha 1 až 5, Blansko, Brno-město, Brno-venkov, Břeclav, Hodonín, Vyškov, Znojmo, Domažlice, Tachov, Louny, Karviná
12. 2. – 18. 2. 2024	Praha 6 až 10, Cheb, Karlovy Vary, Sokolov, Nymburk, Jindřichův Hradec, Litoměřice, Děčín, Přerov, Frýdek-Místek, Havlíčkův Brod, Jihlava, Pelhřimov, Třebíč, Žďár nad Sázavou*
19. 2. – 25. 2. 2024	Kroměříž, Uherské Hradiště, Vsetín, Zlín, Praha-východ, Praha-západ, Mělník, Rakovník, Plzeň-město, Plzeň-sever, Plzeň-jih, Hradec Králové, Teplice, Nový Jičín
26. 2. – 3. 3. 2024	Česká Lípa, Jablonec nad Nisou, Liberec, Semily, Kladno, Kolín, Kutná Hora, Písek, Náchod, Bruntál
4. 3. – 10. 3. 2024	Mladá Boleslav, Příbram, Tábor, Prachatice, Strakonice, Ústí nad Labem, Chomutov, Most, Jičín, Rychnov nad Kněžnou, Olomouc, Šumperk, Opava, Jeseník
11. 3. – 17. 3. 2024	Benešov, Beroun, Rokycany, České Budějovice, Český Krumlov, Klatovy, Trutnov, Pardubice, Chrudim, Svitavy, Ústí nad Orlicí, Ostrava-město, Prostějov Termín Okres nebo obvod hl. města Prahy

Spolufinancováno
Evropskou unií

Střední článek
podpory

Poznámky k tabulce:

Praha 1 až 5 jsou městské části: Praha 1, Praha 2, Praha 3, Praha 4, Praha 5, Praha 11, Praha 12, Praha 13, Praha 16, Praha-Kunratice, Praha-Libuš, Praha-Lipence, Praha-Lochkov, Praha-Řeporyje, Praha-Slivenec, Praha-Šeberov, Praha-Újezd, Praha-Velká Chuchle, Praha-Zbraslav, Praha-Zličín.

Praha 6 až 10 jsou městské části: Praha 6, Praha 7, Praha 8, Praha 9, Praha 10, Praha 14, Praha 15, Praha 17, Praha 18, Praha 19, Praha 20, Praha 21, Praha 22, Praha-Kolovraty, Praha-Běchovice, Praha-Benice, Praha-Březiněves, Praha-Čakovice, Praha-Ďáblice, Praha-Dolní Chabry, Praha-Dolní Měcholupy, Praha-Dolní Počernice, Praha-Dubeč, Praha-Klánovice, Praha-Koloděje, Praha-Královice, Praha-Křeslice, Praha-Lysolaje, Praha-Nebušice, Praha-Nedvězí, Praha-Petrovice, Praha-Přední Kopanina, Praha-Satalice, Praha-Suchdol, Praha-Štěrboholy, Praha-Troja, Praha-Vinoř.

Velikonoční prázdniny případnou na čtvrtek **28. března 2024**.

Vyučování ve druhém pololetí bude ukončeno v pátek **28. června 2024**.

Vyučování ve školním roce 2024/2025 začne v pondělí **2. září 2024**.

* MŠMT v souladu s § 24 odst. 3 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, z důvodu konání Mistrovství světa v biatlonu 2024 v Novém Městě na Moravě ve dnech 5.–18. 2. 2024 s t a n o v u j e změnu termínu jarních prázdnin ve školním roce 2023/2024 v Kraji Vysočina (tj. okresy Havlíčkův Brod, Jihlava, Pelhřimov, Třebíč a Žďár nad Sázavou) z termínu 26. 2.–3. 3. 2024 na nový termín 12. 2.–18. 2. 2024.

Uvedená změna v organizaci školního roku 2023/2024 MŠMT se povoluje za předpokladu, že krajský úřad předem projedná uvedenou změnu s příslušnými řediteli škol, a ti následně se zaměstnanci škol a s dotčenými zákonnými zástupci žáků.

Formulář žádosti je dostupný na webu MŠMT [Organizace školního roku, MŠMT ČR \(msmt.cz\)](https://msmt.cz).

Bližší informace poskytne Odbor řízení regionálního školství (tel.: 234 811 740).

Spolufinancováno
Evropskou unií

Střední článek
podpory

2. STRATEGIE 2030+

Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2030+ (zkráceně Strategie 2030+), je zásadní dokument MŠMT, který určuje práci, cíle a nástroje v českém školství na příštích deset let (2020-2030). Dva hlavní cíle, které sleduje jsou: „Zaměřit vzdělávání více na získávání kompetencí potřebných pro aktivní občanský, profesní i osobní život“ a „Snížit nerovnosti v přístupu ke kvalitnímu vzdělávání a umožnit maximální rozvoj potenciálu dětí, žáků a studentů“.

Strategie 2030+ je ve školním roce 2023/24 v první třetině své realizace a MŠMT proto připravilo plán na další 4 roky. Aktivity, které se dotknou systému, krajů, ale i jednotlivých druhů škol, jsou uvedeny v tzv. Dlouhodobém záměru (celým názvem: Dlouhodobém záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky na období 2023-2027), který v říjnu 2023 schválí vláda ČR.

Mimo jiné uvádí průřezová opatření, kterými je třeba se zabývat:

- Vzdělávání pro udržitelnost;
- Digitální vzdělávání a umělá inteligence ve vzdělávání;
- Vzdělávání dětí a žáků s nedostatečnou znalostí vyučovacího jazyka;
- Well-being, duševní zdraví a podpora pohybových aktivit;
- Rovnost příležitostí ve vzdělávání;
- Zajištění potřebných kapacit středních škol a jejich oborové struktury odpovídající očekávaným životním drahám.

Informace o Dlouhodobém záměru: <https://www.edu.cz/strategie-msmt/dlouhodobem-zamery-cr-a-kraju/dz-cr-2023-2027>.

Spolufinancováno
Evropskou unií

Střední článek
podpory

3. NÁRODNÍ PLÁN OBNOVY

3.1 KOMPONENTA 3.1 INOVACE VE VZDĚLÁVÁNÍ V KONTEXTU DIGITALIZACE

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy rozděljuje školám finanční prostředky od roku 2020 do roku 2026 na vybavení žáků digitálními technologiemi pro jejich rozvoj informatického myšlení a digitálních kompetencí a na rozvoj digitálních kompetencí učitelů prostřednictvím Národního plánu obnovy v rámci komponenty 3.1 Inovace ve vzdělávání v kontextu digitalizace.

Podrobné informace a metodická podpora pro školy jsou uvedeny na stránkách www.edu.cz/digitalizujeme. V úvodu naleznete **souhrn informací v letáku Rozpočet NPO**, který obsahuje nejen rozpočet, ale také doporučení, na co nezapomenout a kdo mi pomůže s realizací. Zároveň obsahuje aktuální odkazy k Věstníku nebo Výzvě, kde jsou stanoveny podmínky, účel a kritéria čerpání finančních prostředků. Související odkazy k metodické podpoře, inspirativním videím ze škol, příručkám pro ředitele apod.

V roce 2023 pokračuje finanční podpora školám na vybavení žáků digitálními technologiemi se dvěma účely zaměřenými na:

- pokročilé digitální učební pomůcky pro rozvoj informatického myšlení žáků a jejich digitálních kompetencí,
- prevenci digitální propasti.

Finanční podpora v rámci účelu vybavení žáků pokročilými digitálními učebními pomůckami pro rozvoj jejich informatického myšlení a digitálních kompetencí byla v loňském roce přednostně zaměřena na školy základní a gymnázia, která již zahájila výuku podle revidovaného RVP ZV v oblasti nového obsahu výuky Informatiky a v nově zavedené klíčové digitální kompetenci, která se dotýká všech vzdělávacích oblastí. V tomto roce byla tato finanční podpora odeslána středním školám a konzervatořím a těm základním školám a gymnáziím, která nebyla podpořena v loňském roce.

V rámci účelu prevence digitální propasti obdržely letos finanční prostředky školy, které ve výpočtu dle předpokládaného počtu znevýhodněných žáků měly přidělenou částku minimálně 20 000 Kč. Jedná se o pokračování finanční podpory, která navazovala na finanční prostředky rozdělené k tomuto účelu v loňském roce. Kalkulačka výpočtu finanční částky byla školám odeslána spolu s informacemi datovou schránkou v dopise s č.j.: MSMT-6630/2023-1 na začátku března 2023.

Finanční prostředky, které školy obdržely v tomto roce na výše uvedené účely, jsou poskytnuty na **neinvestiční výdaje** a poskytují se na **náklady vzniklé od 1. 1. do 31. 12. 2023**. Přitom **je nezbytné dodržet podmínky, účel a kritéria** stanovená ve [Věstníku](#) č. 02/2023, pokud se jedná o školy zřizované krajem, obcí nebo dobrovolným svazkem obcí nebo ve Výzvě, pokud se jedná o školy soukromé a církevní. Vzhledem k tomu, že finančním zdrojem této intervence školám jsou prostředky fondu Evropské unie – Next Generation EU, které Česká republika školám rozděljuje, je nezbytné, aby školy dodržely **povinnou propagaci**, která je uvedena v odst. c) kap. IV Věstníku (vzor je k dispozici v metodické podpoře na edu.cz/digitalizujeme). Zároveň dokumenty, kterými školy informují veřejnost či jinou cílovou skupinu a jsou spojeny s účelem finančních prostředků, musí obsahovat prohlášení **“Financováno Evropskou unií – Next Generation EU”**. Školy jednoznačně rozlišují, jaká digitální zařízení byla pořízena z tohoto zdroje a nesmí docházet ke dvojímu financování (právě povinná propagace pomáhá k potvrzení, z jakého zdroje jsou digitální učební pomůcky pořízovány). Při pořizování digitálních technologií nesmí docházet ke střetu

Spolufinancováno
Evropskou unií

Střední článek
podpory

zájmu a musí být nákupy realizovány v souladu se zákonem č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, v platném znění. Podrobně jsou rozepsány tyto podmínky ve Věstníku v kap. IV. **Metodická podpora** k závěrečnému vyúčtování a povinnému sběru dat je uvedena na <https://www.edu.cz/digitalizujeme/>.

Důležité odkazy:

- www.edu.cz/digitalizujeme/metodicka-podpora
- www.edu.cz/digitalizujeme/digitalni-ucebni-pomucky
- www.edu.cz/digitalizujeme/prevence-digitalni-propasti

Dotazy lze posílat v rámci helpdesk v informačním systému IS-NPO, pokud se týkají vyúčtování finančních prostředků apod. Nebo na e-mail digitalizujeme@msmt.cz.

3.2 UKONČENÍ NÁRODNÍHO PLÁNU DOUČOVÁNÍ

Jak již bylo avizováno, doučování z Národního plánu obnovy bude k 31. 8. 2023 ukončeno. Národní plán doučování byl vytvořen jako časově omezený program do roku 2023, který měl pomoci zmírnit negativní dopady výpadku prezenční výuky v důsledku pandemie COVID-19.

Žádný návazný program v takovémto rozsahu v tuto chvíli MŠMT neplánuje, ale i nadále je možné využívat běžných nástrojů pro potřebné žáky, jako jsou například pedagogické intervence (viz např. metodický pokyn zde: <https://www.edu.cz/metodicky-pokyn-k-pedagogicke-intervenci/>).

Nadále bude také fungovat metodický portál <https://doucovani.edu.cz/>, kde vedle inspirace pro doučující uvádíme i další možné zdroje pomoci s doučováním vybraných žáků ([#kdo-mi-pomuze](https://twitter.com/kdo-mi-pomuze)) a minimálně do konce roku 2023 zde bude stále k dispozici projektová podpora (infolinka) k ukončení projektu.

Zároveň připomínáme, že každá škola je povinna prostřednictvím mimořádného sběru dat Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy vykázat do 31. 10. 2023 způsob využití finančních prostředků za poslední období, tj. leden–srpen 2023. Šetření bude opět probíhat ve zvláštním dotazníku na <https://sberdat.uiv.cz/>. O přesném termínu šetření budou dotčené školy informovány datovou schránkou.

Spolufinancováno
Evropskou unií

Střední článek
podpory

4. Vzdělávání ukrajinských DĚTÍ A ŽÁKŮ SE STATUSEM DOČASNÉ OCHRANY

4.1 ZMĚNY PRO ŠKOLNÍ ROK 2023/2024

Válečný konflikt na území Ukrajiny nadále pokračuje, proto je třeba pokračovat i s nastavenou podporou vzdělávání dětí a žáků uprchlíků, kteří se z tohoto důvodu ocitli na území České republiky.

Bylo rozhodnuto o prodloužení statusu dočasné ochrany do 31. 3. 2024 a z toho důvodu museli všichni uprchlíci projít systémem opětovné registrace. Nově udělená dočasná ochrana je ve vízu vyznačena kódy **D/DO/767**, **D/DO/768** a **D/DO/769**.

Upozorňujeme, že fakt, že by např. nově přichozí žák neměl udělenou platnou dočasnou ochranu, není důvodem pro jeho nepřijetí.

Ministerstvo připravilo upravenou metodiku k novelizovanému zákonu č. 67/2022 Sb., o opatřeních v oblasti školství v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace, ve znění pozdějších předpisů (dále také jen „lex Ukrajina“).

LEX UKRAJINA

Metodika zejména upozorňuje na nutnost rozlišovat mezi žáky v adaptačním období a těmi, kteří již jsou v našem systému déle než rok, u kterých by již mělo dojít k začlenění do běžného vzdělávacího proudu dle platného RVP ZV. Samozřejmě se i nadále jedná o žáky cizince, kteří mají nedostatečnou znalost vyučovacího jazyka, kterou je nutné zohlednit při hodnocení žáka a při volbě metod výuky. Je však žádoucí, aby byli tito žáci vzděláváni plnohodnotně také s ohledem na jejich budoucí vzdělávací možnosti.

V souvislosti s podporou jazykového vzdělávání žáků cizinců došlo také k úpravě RVP ZV (více informací [kapitola 7. 2](#)).

Nadále zůstávají v platnosti i starší vydané **metodické materiály** pro různé oblasti, tyto materiály jsou dostupné na <https://www.edu.cz/ukrajina/hlavni-informace-msmt/#metodiky-manualy-letaky-a-doporuceni>:

[Zaměstnávání ukrajinských pedagogů](#) – ve dvojjazyčné verzi

Hodnocení ukrajinských žáků [v základních školách](#) – aktualizované
[ve středních školách a konzervatořích](#) – aktualizované
[ve vyšších odborných školách](#)

Stále je také možné využít zjednodušenou žádost o navýšení kapacity rejstříku škol a školských zařízení v souvislosti se vzděláváním ukrajinských dětí a žáků.

[Navýšení kapacity škol a školských zařízení](#)

Pro žáky v adaptační fázi nadále platí možnost úpravy vzdělávacího obsahu a hodnocení. K této problematice bylo ministerstvem školství a českou školní inspekcí připraveno [Doporučení](#).

Nad rámec legislativních úprav stanovených zákonem lex Ukrajina platí ve všech ostatních oblastech školský zákon a příslušné vyhlášky v nezměněné podobě. Například tam, kde školský zákon vyžaduje

Spolufinancováno
Evropskou unií

Střední článek
podpory

vyjádření školského poradenského zařízení, je toto vyžadováno i v případě žáků s uděleným statutem dočasné ochrany. Současně platí, že tyto děti a žáci mají na služby ŠPZ nárok ve stejné míře jako děti s trvalým pobytem.

4.2 JAZYKOVÁ PODPORA

Všichni žáci cizinci plní povinnou školní docházku a děti v povinném předškolním vzdělávání mají nárok na bezplatnou jazykovou přípravu ve vyhláškou stanovené výši (až 200 hodin pro žáky ZŠ). Mateřské školy poskytují za splnění podmínek podporu přímo ve škole, do které je dítě cizinec přijato, konkrétní pravidla upravuje vyhláška č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů, (dále také „vyhláška č. 14/2005 Sb.“). V základním vzdělávání je vytvořen systém určených škol (podmínky stanoví vyhláška č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech povinné školní docházky, ve znění pozdějších předpisů, (dále také „vyhláška č. 48/2005 Sb.“), a školy určuje příslušný krajský úřad.

Ve školním roce 2023/2024 bude pokračovat bezplatná jazyková příprava i pro žáky středních škol na základě novely vyhlášky č. 13/2005 Sb., o středním vzdělávání a vzdělávání v konzervatoři, ve znění pozdějších předpisů (dále také „vyhláška č. 13/2005 Sb.“). Novela vyhlášky je vydaná v návaznosti na zákon lex Ukrajina. Podrobnosti v [kapitole 8.6.](#)

[Metodika jazykové podpory pro předškolní a základní vzdělávání](#)

[Metodika jazykové podpory pro střední vzdělávání](#)

[Kurikulum ČDJ pro základní vzdělávání](#)

[Kurikulum ČDJ pro předškolní vzdělávání](#)

Od školního roku 2023/2024 se bude v rámci údajů ve školní matrice uvádět také údaj o tom, zda žák má nedostatečnou znalost vyučovacího jazyka. Protože se jedná o nový údaj, připravilo MŠMT metodický materiál k posouzení nedostatečné znalosti vyučovacího jazyka. Tento materiál doporučujeme využít v případě, že si pedagog není u konkrétního žáka nebo žákyně jistý, zda má nedostatečnou znalost vyučovacího jazyka. Více v [kapitole 7.4.](#)

[Posouzení nedostatečné znalosti vyučovacího jazyka](#)

Pokračovat bude také možnost zřídit pozici tzv. ukrajinského asistenta pedagoga. Tato pozice je vhodná pro pedagogické pracovníky z Ukrajiny, kterým chybějící zkouška z českého jazyka neumožňuje plnohodnotné vykonávání učitelského povolání. MŠMT připravilo [metodické doporučení](#) k práci ukrajinského asistenta pedagoga ve školách.

Více materiálů a informací o jazykové podpoře naleznete na stránkách NPI ČR <https://ukrajina.npi.cz/>.

Kontakty na MŠMT v souvislosti se vzděláváním žáků z Ukrajiny s uděleným statutem dočasné ochrany: e-mail ukrajina@msmt.cz, tel.: 234 811 246 (Střední článek podpory)

Pro komunikaci se zákonnými zástupci dětí a žáků z Ukrajiny byla za podpory UNICEF spuštěna také telefonická linka s proškolenými operátorkami, které hovoří česky a ukrajinsky: tel.: 234 812 345

Rovněž doporučujeme sledovat web www.edu.cz/ukrajina

Spolufinancováno
Evropskou unií

Střední článek
podpory

4.3 NÁVRH NOVELIZACE LEX UKRAJINA PRO ŠKOLNÍ ROK 2024/2025

Navrhované změny by se ve většině dotkly až následujícího školního roku, vzhledem k případné nutnosti upravit dosavadní organizaci výuky, však považujeme za vhodné upozornit na základní ustanovení s dostatečným předstihem. Upozorňujeme však, že se v tuto chvíli jedná o návrh, nikoliv o přijatou právní úpravu. Sledujte prosím stránky edu.cz, kde vždy o novinkách informujeme.

Navrhované změny souvisí s délkou pobytu ukrajinských dětí, žáků i pedagogů na našem území. I s ohledem na možnosti žáků v dalším vzdělávání je třeba respektovat adaptační období jako institut, jehož cílem vždy mělo být připravit tyto žáky na plnohodnotné zapojení do hlavního vzdělávacího proudu, tedy je vzdělávat stejnou rychlostí a ve stejném obsahu, jako ostatní spolužáky. Samozřejmě musí být nadále respektováno, že se jedná o žáky cizince.

Dočasná opatření byla nastavena za účelem zajištění adekvátních podmínek pro vzdělávání vysokého počtu dětí, žáků a studentů z Ukrajiny, kterým Česká republika poskytla azyl. Po 2,5 letech účinnosti lex Ukrajina již by měl být vzdělávací systém na tuto změnu adaptován, čímž některá ustanovení pozbývají svého účelu. Jejich delší účinnost by naopak mohla mít i kontraproduktivní účinek. Obecně jsou školy a školská zařízení povinna zajistit rovné příležitosti dětí, žáků a studentů a zamezit segregaci.

Navrhuje se tedy zejména:

- **zrušení**
 - § 2 odst. 5 a 6 (tzv. zvláštní zápis)
 - § 3 (možnost úpravy vzdělávacího obsahu, která nemusí být v souladu s RVP)
 - § 3a (možnost zřídit třídu nebo oddělení složené výhradně z cizinců)
 - § 6 (výjimka z požadavku znalosti českého jazyka)
- **úprava**
 - § 4 odst. 2 a 3 (možnost přijetí do probíhajícího 1. ročníku SŠ nebo VOŠ pouze pro cizince, který má udělenou dočasnou ochranu méně než 12 měsíců)
 - § 9 (osvobození od poplatku za nostrifikace a uznání zahraničního vzdělání pouze pro žadatele s dočasnou ochranou udělenou méně než 12 měsíců)
- **prodloužení** účinnosti zákona: do 31. 8. 2025.

Pro bližší informace kontaktujte tel. linku Středního článku **234 811 246** nebo e-mail: ukrajina@msmt.cz.

Spolufinancováno
Evropskou unií

Střední článek
podpory

5. AKTUÁLNÍ ZMĚNY ŠKOLSKÉ LEGISLATIVY

5.1 NOVELA ZÁKONA O PEDAGOGICKÝCH PRACOVNÍCÍCH

Dne 23. 6. 2023 byla zveřejněna novela zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Většina novinek je účinná již od 1. září 2023.

Základní změny účinné od 1. 9. 2023:

- Možnost zaměstnat osobu bez pedagogické složky vzdělání na 2. stupni ZŠ a na středních školách až na dobu 3 let
- Sloučení odborné kvalifikace učitele 2. stupně základní školy a střední školy
- Změna kvalifikačních předpokladů pro osoby, které se nově chtějí stát asistentem pedagoga
- Zakotvení školského logopeda jako samostatné kategorie pedagogického pracovníka
- Změna nejvyšší přípustné délky řetězení smluv u pracovního poměru na dobu určitou ze 3 let na 9 let
- Stanovení požadované úrovně znalosti českého jazyka u pedagogického pracovníka
- Zrušení akreditace průběžného DVPP

Základní změny účinné od 1. 1. 2024:

- Právní zakotvení dvouletého adaptačního období začínajících učitelů
- Nový právní rámec velikosti rozpočtu školství na platy učitelů

Co zejména musí ředitel školy nebo školského zařízení povinně podle novely zákona učinit:

1. Ode dne 1. 1. 2024 určí každému učiteli (nikoliv pedagogickým pracovníkům obecně), který začal po 1. 1. 2022 vůbec poprvé vykonávat zaměstnání učitele, odpovídající délku adaptačního období a přidělí mu uvádějícího učitele. (U učitelů, kteří začali vůbec poprvé vykonávat zaměstnání učitele dříve než 2. 1. 2022, vznikne nárok na adaptační období pouze tehdy, pokud práci učitele nevykonávali pro soustavné překážky v práci delší než 4 měsíce, a současně jejich skutečně odpracovaná doba práce učitele nepřesáhla 2 roky).
2. Vyzve pedagogického pracovníka, respektive uchazeče o práci pedagogického pracovníka, který přede dnem 1. 9. 2023 práci pedagogického pracovníka nevykonával a který nezískal odbornou pedagogickou kvalifikaci v českém jazyce, k prokázání znalosti českého jazyka podle nového znění zákona na úrovni B2, popřípadě C1 SERRJ, pokud nebude vyučovat pouze předměty v cizím jazyce, respektive cizí jazyk nebo konverzaci v cizím jazyce.
3. U pedagogického pracovníka – cizince, respektive uchazeče o zaměstnání pedagoga – cizince, se kterým podepíše pracovní smlouvu 1. 9. 2023 nebo později, požaduje prokázání bezúhonnosti způsoby podle nového znění zákona.

Ředitel školského poradenského zařízení musí dne 1. 9. 2023 určit, zda speciální pedagog, který doposud vykonával specializovanou činnost v oblasti školské logopedie, splňuje kvalifikační předpoklady pro výkon

činnosti školského logopeda podle § 18a (týkající se zejména státní závěrečné zkoušky z logopedie a surdopedie v akreditovaném magisterském studijním programu v oblasti pedagogických věd).

Získání kvalifikace pedagogického pracovníka v akreditovaných vzdělávacích programech realizovaných v období od 1. 9. 2023 do 28. 2. 2025

- Novela zákona stanoví přechodné období 18 měsíců od 1. 9. 2023 pro možnost realizace vzdělávacích programů akreditovaných podle znění zákona o pedagogických pracovnících a vyhlášky č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků před jejich novelizací.
- **Absolventi** vzdělávacích programů akreditovaných podle právní úpravy ve znění před účinností novely, kteří **dokončili vzdělávání v přechodném období**, tj. od 1. 9. 2023 do 28. 2. 2025, **získávají odbornou kvalifikaci podle znění zákona a vyhlášky před novelizací**, a to **bez ohledu na to, zda studium zahájili před** nabytím účinnosti novely nebo **po** ní (tedy například absolventi studia pedagogiky pro asistenty pedagoga v rozsahu 80 hodin, namísto předpokládaných 120 hodin). Příslušné ustanovení jen doplňuje přechodná ustanovení o možnosti získání odborné kvalifikace podle dosavadních právních předpisů.
- Absolventi Studia pro asistenty pedagoga se středním vzděláním s maturitní zkouškou či vyšším splňují i nadále požadavky odborné kvalifikace k výkonu činnosti asistenta pedagoga vykonávajícího přímou pedagogickou činnost ve třídě, ve které se vzdělávají děti nebo žáci se speciálními vzdělávacími potřebami, nebo ve škole zajišťující vzdělávání dětí a žáků formou individuální integrace, podle § 20 odst. 1 zákona o pedagogických pracovnících.
- Pro výkon činnosti asistenta pedagoga spočívající v pomocných výchovných pracích je nově určeno Studium pro asistenty pedagoga spočívající v pomocných výchovných pracích.

K podrobnému představení změn byla ze strany MŠMT vypracována informace, která byla zaslána školám a školským zařízením v červnu 2023, případně je dostupná na webových stránkách edu.cz.

Dotazy k novele zákona o pedagogických pracovnících můžete zasílat na novelazopp@msmt.cz.

5.2 DALŠÍ VÝZNAMNÉ PŘEDPISY DOTÝKAJÍCÍ SE OBLASTI ŠKOLSTVÍ

- Novela vyhlášky č. **13/2005 Sb., o středním vzdělávání a vzdělávání v konzervatoři**, ve znění pozdějších předpisů. Předmětná novela se týká prodloužení účinnosti jazykové přípravy ve středních školách. Podrobnosti viz [kapitola 8.5](#).
- Novela vyhlášky č. **48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky**, ve znění pozdějších předpisů. Úpravou dochází ke sjednocení způsobu vykazování žáků vzdělávajících se podle § 38 a § 41 školského zákona. Podrobnosti viz [kapitola 7.3](#).
- Novela nařízení vlády č. **123/2018 Sb., o stanovení maximálního počtu hodin výuky financovaného ze státního rozpočtu pro základní školu, střední školu a konzervatoř zřízenou krajem, obcí nebo svazkem obcí**, ve znění pozdějších předpisů. Třídy, které jsou tvořené pouze žáky vzdělávanými dle § 41 nebo podle §38 školského zákona se nebudou započítávat do počtu tříd rozhodných pro stanovení PHmax. Podrobnosti viz [kapitola 7.3](#).

Spolufinancováno
Evropskou unií

Střední článek
podpory

- Novela vyhlášky č. **74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání**, ve znění pozdějších předpisů (dále také vyhláška č. 74/2005 Sb.). Úprava se týká změny výpočtu PHmax za školní družinu při 17 a více odděleních (účinnost od 1.9.2023). Podrobnosti viz [kapitola 13.1. \(7.7\)](#)
- Zákon č. **171/2023, o ochraně oznamovatelů**, s účinností od 1. 8. 2023, má dopad také do školství. Škol se týká, pokud zaměstnávají více než 50 zaměstnanců. Více informací na <https://www.edu.cz/novy-zakon-o-ochrane-oznamovatelu-prehledne-shrnuti-zakladnich-informaci-pro-skoly/>.
- Novelou zákona č. **258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví** a změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, byly k 1. 7. 2023 zrušeny potravinářské průkazy.
- Připravovaná novela vyhlášky č. **14/2005, o předškolním vzdělávání**, ve znění pozdějších předpisů, přináší změnu ve stanovení úplaty za předškolní vzdělávání, více informací viz [kapitola 6.1](#) (účinnost od 1. 1. 2024).
- Novela vyhlášky č. **259/2012 Sb., o podrobnostech výkonu spisové služby**, ve znění pozdějších předpisů, která je účinná od 1. 7. 2023 přináší řadu změn, například zrušení skartačního znaku „V“ či povinné zařazování dokumentů do spisů. Školy budou muset uvést své skartační a spisové řády v soulad s novelizovanou úpravou. Lhůta je stanovena do 31. 12. 2025. Ministerstvo vnitra připravilo k problematice metodický [materiál](#).

6. PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

6.1 NOVINKY A UPOZORNĚNÍ PRO ŠKOLNÍ ROK 2023/2024

Pro přijímání dětí do mateřské školy na školní rok 2023/2024 **nedochází k posunu začátku školního roku**, tak jako u základních a středních škol. Školní rok v mateřských školách začíná 1. září 2023 a končí 31. srpna následujícího kalendářního roku (v souladu s § 1a, odst. 1, vyhlášky o předškolním vzdělávání).

Od 1. ledna 2024 bude v účinnosti **novela vyhlášky č. 14/2005 Sb.** Nově bude výši úplaty stanovovat zřizovatel a nebude již vázána na průměrné neinvestiční výdaje, ale na výši minimální mzdy. Rovněž se rozšiřuje okruh osob, které budou mít nárok na osvobození od úplaty, o rodiny, které pobírají příspěvek na dítě.

Připravována je **revize Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání**, a to v souladu s cíli Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030+ a v návaznosti na současné změny ve společnosti a potřeby dětí. Aktualizovaný Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání bude klást důraz na osvojení úrovně jednotlivých klíčových kompetencí dosažitelné pro konkrétní dítě a na rovnováhu mezi sociálně-emocionálním a kognitivním rozvojem. Byla jmenována pracovní rada, která se podílí na aktualizaci Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání a ve spolupráci s Národním pedagogickým institutem ČR byly vytvořeny pracovní týmy, které ke konci roku 2022 zahájily svoji činnost.

Byla vyhlášena **dotační výzva „Podpora účasti dětí na předškolním vzdělávání na rok 2023“**. Věcným zaměřením dotace je podpora účasti na předškolním vzdělávání dětí se sociálním znevýhodněním a dětí, jejichž rodina se nachází v dlouhodobé nepříznivé finanční situaci nebo se dočasně ocitla v nepříznivé finanční situaci. Výzva se zaměřuje na zajištění předškolního stravování dětí a podporu aktivit směřujících ke zvýšení jejich účasti na předškolním vzdělávání. Více informací je dostupných na webu [MŠMT](#).

6.2 MOŽNOST ZAPOJENÍ DO OVĚŘOVACÍHO SBĚRU DAT PRO MATEŘSKÉ ŠKOLY, PŘÍPRAVNÉ TŘÍDY A PŘÍPRAVNÉ STUPNĚ

S účinností od 1. ledna 2023 Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy novelizovalo vyhlášku **č. 364/2005 Sb., o vedení dokumentace škol a školských zařízení a školní matriky a o předávání údajů z dokumentace škol a školských zařízení a ze školní matriky (vyhláška o dokumentaci škol a školských zařízení), ve znění pozdějších předpisů**. Hlavním cílem novelizace vyhlášky bylo zajištění nezbytných validních informací pro potřeby financování a dále pro potřeby statistiky a průběžného monitorování implementace a vývoje navrhovaných změn v oblasti vzdělávání.

Zásadní novinkou je rozšíření o zpracování individuálních údajů o dětech v mateřských školách, přípravné třídě základní školy a přípravném stupni základní školy speciální. Tím dochází ke sjednocení ve způsobu předávání a zpracování údajů, které tak bude probíhat na stejném principu jako u žáků základních škol, středních škol a konzervatoří a studentů vyšších odborných škol. Zpracování těchto údajů je nezbytné nejen pro strategické, koncepční a statistické účely, ale především pro již zmíněné efektivní financování regionálního školství.

Spolufinancováno
Evropskou unií

Střední článek
podpory

Velká část školních evidenčních systémů již funkcionalitu tvorby těchto dat do svých aplikací zapracovala a odbor informatiky a statistiky MŠMT s jejich autory spolupracuje na její další optimalizaci. Tato změna by měla školám přinést i znatelné zjednodušení ve vykazování potřebných údajů, kdy místo nápočtu a vyplnění souhrnných výkazů odešle pouze individuální data (která byla v průběhu školního roku do evidence zapsána) vygenerovaná používaným evidenčním systémem. Z těch se již agregovaný výkaz napočítá automaticky.

První pilotní sběr individuálních dat o dětech v mateřských školách a o dětech v přípravných třídách základní školy a přípravném stupni základní školy speciální proběhl k rozhodnému datu 31. 3. 2023 a již se do něj několik mateřských škol úspěšně bez problémů zapojilo.

Individuální data k rozhodnému datu 30. 9. 2023 by již měly v rámci ověřovacího sběru předávat, pokud možno všechny mateřské, resp. základní školy, přičemž by ale bylo tolerováno jejich nedodání (zejm. technické problémy na straně respondenta). Z takto předaných dat budou vygenerovány souhrnné výkazy M 1 a M 4c. Obsah těchto výkazů bude kontrolován/porovnáván (ověřován jejich soulad) s daty ze souběžně předávaných agregovaných výkazů S 1-01 a S 4c-01. Další ověřovací sběr proběhne k rozhodnému datu 31. 3. 2024.

Obdobně proběhnou v následujícím školním roce ověřovací sběry, a to k rozhodnému datu 30. 9. 2024 a následně 31. 3. 2025, přičemž tam **by se již měly** zapojit všechny mateřské, resp. základní školy.

Individuální data k rozhodnému datu 30. 9. 2025 budou již předávat všechny mateřské, resp. dotčené základní školy bez jakékoliv výjimky, neboť generované výkazy M 1 a M 4c definitivně nahradí agregované výkazy S 1-01 a S 4c-01, které již k tomuto rozhodnému datu nebudou školy předávat.

6.3 INFORMACE O PŘIPRAVOVANÉM ŠETŘENÍ A PROBÍHAJÍCÍM PILOTNÍM OVĚŘOVÁNÍ

Informace o šetření

Z důvodu doplnění datových údajů se záměrem zajištění zkvalitňování předškolního vzdělávání, proběhne v průběhu školního roku 2023/2024 dobrovolné dotazníkové **šetření zjišťující reálnou docházku dětí do mateřských škol**. Sběr dat bude uskutečněn dvakrát, a to za období říjen/listopad 2023 a březen/duben 2024. Mateřské školy budou za tímto účelem osloveny v lednu a květnu 2024.

Pilotní ověřování v ORP Tábor

Závěrečná zjištění České školní inspekce z výroční zprávy roku 2021/2022 poukazují na vysoký podíl dětí s odkladem školní docházky, který i přes přijatá systémová opatření neklesá a je nejvyšší v Evropě. V návaznosti na Strategii vzdělávací politiky ČR do roku 2030+ a připravovaný Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR 2023–2027 je realizován **projekt Pilotní ověřování jednotného postupu snížení odkladů školní docházky ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Tábor**. Cílem projektu je nastavení a ověření jednotného postupu vedoucího ke snížení odkladů povinné školní docházky. Projekt byl zahájen v dubnu 2023, zapojeno je 28 mateřských škol a předpokládaná délka realizace bude činit 16 měsíců.

Spolufinancováno
Evropskou unií

Střední článek
podpory

6.4 DOCHÁZKA DO DVOU MATEŘSKÝCH ŠKOL

Za účelem vyjasnění postupů v případech opakujících se dotazů ze strany mateřských škol, upozorňujeme, že v době povinného předškolního vzdělávání (vztahuje se na dítě, které do začátku školního roku dovrší pěti let) nelze dítěti umožnit docházku do dvou mateřských škol (pokud jsou tyto obě zapsány v Rejstříku škol a školských zařízení). Pro případy svěřeni dítěte do střídavé péče rodičů platí výjimka, ačkoliv se jinak povinné předškolní vzdělávání plní v jedné rejstříkové mateřské škole. V případě, že bude dítě plnit povinné předškolní vzdělávání formou individuálního vzdělávání v jedné mateřské škole, nemůže současně docházet do další mateřské školy, která je rovněž zapsána v Rejstříku škol a školských zařízení (a to ani některé dny v týdnu). Taková docházka by byla možná pouze v případě, že druhé předškolní zařízení není zapsáno ve školském rejstříku.

6.5 UŽITEČNÉ MATERIÁLY A INFORMACE

Pro potřeby posouzení vývoje a potřeb dítěte byla ze strany NPI ČR v rámci projektu SYPO připravena [Metodická příručka pedagogické diagnostiky v mateřské škole](#) a související [webinář](#). Více informací naleznete na <https://www.npi.cz/predskolni-a-prvostupnove-vzdelavani-pedagogicke-diagnostikovani>.

Zejména pro potřeby pedagogických pracovníků mateřských škol byla vydána metodická příručka [Komunikace se zákonnými zástupci dětí v mateřské škole](#), která byla zaslána všem mateřským školám. Forma prezentace příručky bude umožňovat přikládat příklady dobré praxe, což vytvoří živý dokument, který bude reflektovat aktuální potřeby ředitelů mateřských škol a odborné pedagogické veřejnosti. Dostupná je rovněž na webových stránkách edu.cz.

Lídr školy je nové dvouleté kvalifikační studium, které v sobě propojuje dlouholeté zkušenosti Národního pedagogického institutu ČR v oblasti vzdělávání pedagogů a inovativní přístup organizace Učitel naživo. V září 2022 se v Praze otevřel pilotní ročník s finanční podporou MŠMT. Oproti ostatním programům kvalifikačního studia dává Lídr školy větší prostor pedagogickému leadershipu v souladu s cíli Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030+. Do programu Lídr školy se zapojilo 72 účastníků, z toho 13 pracovníků vedení mateřských škol. Smyslem studia je podpořit budoucí a začínající ředitele a zaměřit se na jejich rozvoj jako pedagogických lídrů školy, aby se v jejich škole každé dítě učilo naplno a s radostí. Lídr školy umožní ředitelům stát se nejen někým, kdo zajišťuje administrativu, ale také vedoucím s vizí a koordinátorem změn pro budoucnost dětí a školy samotné. Více informací naleznete na: <https://lidrskoly.npi.cz/>.

Bližší informace poskytne oddělení předškolního, zájmového, speciálního a základního uměleckého vzdělávání (tel.: 234 812 181).

Spolufinancováno
Evropskou unií

Střední článek
podpory

7. ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

7.1 ÚPRAVA RÁMCOVÉHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ (RVP ZV)

INFORMATIKA A DIGITÁLNÍ GRAMOTNOST

V roce 2021 vydalo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy revidovaný Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání. Cílem revize bylo modernizovat obsah vzdělávání tak, aby odpovídalo dynamice a potřebám 21. století. Nový RVP ZV zavádí vzdělávací oblast Informatika a rozvoj digitální gramotnosti žáků zařazuje na úroveň klíčové kompetence. Školy musí zahájit výuku podle ŠVP upraveného v souladu s revidovaným RVP ZV od 1. září 2023 ve všech ročnících prvního stupně a 1. září 2024 ve všech ročnících druhého stupně. Podrobné informace lze nalézt na webu revize.edu.cz.

7.2 VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ CIZINCŮ

Opatřením ministra školství mládeže a tělovýchovy č.j. MSMT-12464/2023-3 dochází s účinností od 1.9.2023 ke změně Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (RVP ZV). Změna zohledňuje především specifické vzdělávací potřeby žáků-cizinců a žáků s nedostatečnou znalostí vyučovacího jazyka, kteří se vzdělávají v českých školách.

Úprava umožňuje u žáků cizinců nahradit vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Další cizí jazyk v nejlepším zájmu žáka-cizince kromě vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Cizí jazyk také vzdělávacím obsahem Češtiny jako druhého jazyka (lze využít [Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro základní vzdělávání](#)).

Text RVP ZV záměrně obsahuje upřesnění pro využití úpravy vzdělávacího obsahu: „v nejlepším zájmu žáka“. Nejedná se tedy o automatickou úpravu, kterou může/musí škola vždy nabízet pro všechny žáky cizince, ale o úvahu ředitele školy, zda se jedná o nejlepší zájem žáka/žáků cizinců a zda tuto možnost nabídne. V těchto případech se nejedná o podpůrné opatření, vzdělávací obsah se nahrazuje bez vytváření individuálního vzdělávacího plánu pro žáka.

Dále úprava výslovně upozorňuje na možnost využití disponibilních hodin k realizaci vzdělávacího obsahu Češtiny jako druhého jazyka pro žáky s nedostatečnou znalostí vyučovacího jazyka (lze využít [Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro základní vzdělávání](#)), tedy nejen pro žáky - cizince. V podstatě se jedná o vytvoření volitelného předmětu, bez omezení ročníku, tedy i na 1. stupni. Zároveň se doporučuje s výhodou využít možnost vytvářet skupinu žáků na výuku napříč všemi ročníky a stupni základní školy.

Pokud škola využije změnu RVP ZV, musí ji uvést v ŠVP. Je možné vydat aktualizovaný ŠVP v úplném znění, nebo je možné k dosavadnímu ŠVP vytvořit dodatek s účinností od 1. září 2023. Obě varianty jsou možné, rozhodnutí je v kompetenci ředitele školy.

Čeština jako druhý jazyk bude běžný předmět, ze kterého budou žáci hodnoceni na vysvědčení. Výuka bude financována v rámci limitů PHmax, stejně jako kterýkoliv jiný povinný předmět. Přímá pedagogická činnost je vykazována v příslušných výkazech a na tomto základě jsou škole poskytovány finanční prostředky.

Text opatření včetně aktuální verze RVP ZV je dostupný zde: <https://www.msmt.cz/vzdelavani/zakladni-vzdelavani/opatreni-ministra-zmena-rvpzv-cestina-jako-cizi-jazyk>

7.3 ZMĚNA EVIDENCE ŽÁKŮ VZDĚLÁVANÝCH V ZAHRANIČÍ (§ 38 ŠKOLSKÉHO ZÁKONA) A ŽÁKŮ INDIVIDUÁLNĚ VZDĚLÁVANÝCH (§ 41 ŠKOLSKÉHO ZÁKONA)

Od školního roku 2023/2024 dochází v souvislosti s novelizací právních předpisů ke změně v evidenci žáků vzdělávaných v zahraničí (dle § 38 školského zákona) a žáků vzdělávaných individuálně (dle § 41 školského zákona). Úpravou dochází ke sjednocení způsobu vykazování těchto žáků. Doposud byli tito žáci vedeni v některých případech v konkrétní třídě, v některých případech byli vedeni jako nezařazení do ročníku.

Úprava se týká **povinnosti evidovat tyto žáky v konkrétní třídě a ročníku.**

Každý žák vzdělávaný dle § 38 nebo § 41 bude evidován v konkrétní třídě podle výsledků zkoušek nebo podle věku. Třídy, které jsou tvořené pouze žáky vzdělávanými dle § 41 nebo podle §38 školského zákona se nebudou započítávat do počtu tříd rozhodných pro stanovení PHmax.

Pokud tedy škola měla žáky, kteří dosud nebyli evidováni v určitém ročníku a třídě, musí je nově od 1. 9. 2023 začít takto evidovat. Tito žáci se budou započítávat do kapacity třídy a pokud by došlo k překročení počtu 30 žáků ve třídě, je nutné žádat o výjimku podle § 23 odst. 5 školského zákona.

Dále se novelou stanoví, že při dokládání plnění povinné školní docházky v zahraničí se u slovenských vysvědčení se nevyžaduje jejich překlad.

Další informace naleznete v záložce [metodické materiály](#) na stránkách edu.cz.

7.4 ZMĚNA VYKAZOVANÝCH ÚDAJŮ U ŽÁKŮ ZŠ

Od školního roku 2023/2024 se bude v rámci údajů ve školní matrice uvádět také údaj o tom, zda žák má nedostatečnou znalost vyučovacího jazyka, zda má nárok na jazykovou přípravu a zda se jí skutečně účastní.

Nedostatečná znalost vyučovacího jazyka

Tento údaj se bude nově sledovat u všech žáků z důvodu zmapování, jaký počet žáků má nedostatečnou znalost vyučovacího jazyka představující překážku jejich vzdělávání. Údaj nemá žádnou vazbu na financování.

Zejména u žáků, kteří nově zahájili vzdělávání v České republice nebo nastoupili do 1. ročníku ZŠ ještě nemusí být jednoznačné, zda je jejich znalost českého jazyka na úrovni odpovídající jejich věku. Pokud si pedagog nebude u konkrétního žáka jistý, zda má nedostatečnou znalost vyučovacího jazyka, je možné využít podrobný metodický materiál, který je dostupný zde: <https://www.msmt.cz/vzdelavani/zakladni-vzdelavani/metodicky-material-k-posouzeni-nedostatecne-znalosti>

Rozšíření údajů o jazykové přípravě

Od školního roku 2023/2024 dochází k rozšíření údajů ve školní matrice v souvislosti s jazykovou přípravou žáků s nedostatečnou znalostí vyučovacího jazyka. Nově se bude zjišťovat, zda má daný žák nárok na jazykovou přípravu (plní povinnou školní docházku v ČR maximálně 12 měsíců) a zda se jazykové přípravy reálně účastní.

V rámci výkazu o ředitelství škol se budou údaje o jazykových skupinách sledovat za předchozí i aktuální školní rok a s větší podrobností než doposud.

7.5 POKUSNÉ OVĚŘOVÁNÍ OBSAHU, METOD A ORGANIZACE KOMBINOVANÉ VÝUKY V ZÁKLADNÍCH, STŘEDNÍCH A ZÁKLADNÍCH UMĚLECKÝCH ŠKOLÁCH

Pokusné ověřování obsahu, metod a organizace kombinované výuky v základních, středních a základních uměleckých školách bylo na základě Dodatku č. 3 prodlouženo do 30. 6. 2025. Dodatek č. 3 upravuje parametry kombinované výuky.

Dodatek je zveřejněn zde: <https://www.msmt.cz/vzdelavani/zakladni-vzdelavani/vyhlaseni-pokusneho-overovani-kombinovaneho-vzdelavani>.

Vydané metodické příručky:

- Identifikace žáků se sociálním znevýhodněním v základní škole: <https://www.edu.cz/methodology/metodika-identifikace-zaku-se-socialnim-znevychodnenim-v-zakladni-skole/>
- Pedagogická diagnostika na 1. stupni: https://www.npi.cz/images/pedagogicke_diagnostikovani.pdf

7.6 STANOVISKO MŠMT K ZADÁVÁNÍ DOMÁCÍCH ÚKOLŮ V ZÁKLADNÍCH ŠKOLÁCH

V květnu 2023 vydalo MŠMT stanovisko pro školy k zadávání domácích úkolů, které je dostupné zde: <https://www.edu.cz/methodology/stanovisko-msmt-k-zadavani-domacich-ukolu-ze-dne-4-5-2023/>.

7.7 ŠKOLNÍ DRUŽINY A ŠKOLNÍ KLUBY

S účinností od 1. 9. 2023 platí novela vyhlášky č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů. Úprava se týká změny výpočtu PHmax za školní družinu při 17 a více odděleních.

S účinností od 1. 1. 2024 dochází k novelizaci § 123 školského zákona, kterou se nově stanoví, že **úplatu za školní družiny a školní kluby budou namísto ředitelů škol stanovovat zřizovatelé**. V návaznosti na tuto úpravu je ve schvalovacím procesu novela vyhlášky č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů. V rámci novely je navrženo, že výše úplaty nebude již vázána na průměrné neinvestiční výdaje, ale na výši minimální mzdy. Rovněž se rozšiřuje okruh osob, které budou mít nárok na osvobození od úplaty, o rodiny, které pobírají příspěvek na dítě. Účinnost novely vyhlášek se předpokládá stejně jako účinnost školského zákona k 1. lednu 2024, v rámci schvalovacího procesu může dojít ještě k úpravám.

Bližší informace poskytne Oddělení základního vzdělávání (tel.: 234 811 585).

Spolufinancováno
Evropskou unií

Střední článek
podpory

8. STŘEDNÍ VZDĚLÁVÁNÍ A VZDĚLÁVÁNÍ V KONZERVATOŘI

8.1 NOVINKY PRO ŠKOLNÍ ROK 2023/2024

ZMĚNA RVP STŘEDNÍHO ODBORNÉHO VZDĚLÁVÁNÍ (DÁLE JEN „SOV“) V OBLASTI ICT

Opatřením ministra školství, mládeže a tělovýchovy č.j.: MSMT – 17410/2023-5 **se mění s účinností od 1. září 2023** vzdělávací oblast s názvem „Vzdělávání v informačních a v komunikačních technologiích“ v rámcových vzdělávacích programech SOV kategorie dosaženého vzdělání E, J, H, M (včetně konzervatoří a lyceí), LO a L5.

Změna se týká zavedení v návaznosti na revizi RVP základního vzdělávání a aktualizaci RVP a pro gymnázia, jakož i dynamický vývoj v oblasti ICT, **nového pojetí Informatického vzdělávání** (s nově koncipovanou Digitální kompetencí a průřezovým tématem Člověk a digitální svět) ve **všeobecně vzdělávací složce kurikula**.

Změny školních vzdělávacích programů spojené s Informatickým vzděláváním **lze na dobrovolné bázi uskutečnit nejdříve od 1. 9. 2023**.

Nejzazší termín upravit školní vzdělávací programy pro všechny ročníky oborů vzdělání příslušných kategorií dosaženého vzdělání a začít podle nich povinně vyučovat je pro školy stanoven k 1. 9. 2025.

Bližší informace poskytne Oddělení odborného vzdělávání (tel.: 234 811 469, 234 811 502).

8.2 TERMÍNY PŘIJÍMACÍCH ZKOUŠEK NA STŘEDNÍ ŠKOLY A KONZERVATOŘE

Termíny pro přijímací řízení do středních škol (dále také „SŠ“) a konzervatoří (včetně termínů přijímacích a talentových zkoušek) stanoví školský zákon a vyhláška č. 353/2016 Sb., o přijímacím řízení ke střednímu vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů.

Pro 1. kolo přijímacího řízení ve školním roce 2023/2024 platí dle aktuálně platné legislativy níže uvedené termíny.

V současné době je diskutován legislativní záměr týkající se úpravy přijímacího řízení. Úpravy směřují jednak k možnosti elektronického podávání přihlášek, jednak k centrálnímu stanovení pořadí uchazečů, kteří jsou do střední školy přijati. Součástí navržených úprav je navýšení počtu přihlášek ze dvou na tři (popř. až pět v případě podávání přihlášek do oborů vzdělání s talentovou zkouškou) a jejich prioritizace, resp. stanovení pevného pořadí dle volby uchazeče. V případě, že bude legislativní záměr schválen, dojde nejen k procesní změně, ale i ke změně některých níže uvedených termínů.

Termíny pro vypsání kritérií do oborů vzdělání s talentovou zkouškou a konzervatoří, podávání přihlášek do těchto oborů, konání talentové zkoušky a zveřejnění výsledků talentové zkoušky zůstávají v platnosti v každém případě.

Spolufinancováno
Evropskou unií

Střední článek
podpory

Termín pro přijetí legislativních úprav je plánován na **1. 1. 2024**. Pro aktuální informace sledujte webové stránky MŠMT: <https://www.msmt.cz/vzdelavani/stredni-vzdelavani/prijimani-na-stredni-skoly-a-konzervatore>.

Dle současné úpravy platí následující:

- přihlášky ke střednímu vzdělávání do oborů vzdělání s talentovou zkouškou se podávají **do 30. listopadu 2023**;
- přihlášky ke střednímu vzdělávání do oborů vzdělání bez talentové zkoušky se podávají **do 1. března 2024**;
- uchazeč se může přihlásit nejvýše na dva obory vzdělání s talentovou zkouškou a až na dva obory vzdělání bez talentové zkoušky; školy (obory vzdělání) se na obou dvou přihláškách vždy uvádí ve stejném pořadí;
- termín pro talentové zkoušky do oborů středního vzdělávání s talentovou zkouškou je stanoven v pracovních dnech **od 2. do 15. ledna 2024**; pro talentové zkoušky do oboru vzdělání Gymnázium se sportovní přípravou v pracovních dnech **od 2. ledna do 15. února 2024**;
- termín pro talentové zkoušky do oborů vzdělávání v konzervatoři je stanoven v pracovních dnech **od 15. do 31. ledna 2024**;
- termín pro školní přijímací zkoušky **v oborech vzdělání bez talentové zkoušky a bez maturitní zkoušky** je stanoven v pracovních dnech v období **od 22. do 30. dubna 2024**;
- **přijímací zkoušky (jednotné i školní) do maturitních oborů vzdělání bez talentové zkoušky s výjimkou oboru vzdělání Gymnázium se sportovní přípravou** se konají v pracovních dnech v období **od 12. do 28. dubna 2024**; v tomto termínu se rovněž koná jednotná zkouška do oboru vzdělání Gymnázium se sportovní přípravou.

Povinná jednotná zkouška se koná v oborech vzdělání s maturitní zkouškou s výjimkou oborů zkráceného studia a oborů vzdělání s talentovou zkouškou stanovenou v rámcovém vzdělávacím programu (dále také „RVP“) kromě oboru vzdělání Gymnázium se sportovní přípravou, a to pro všechny formy vzdělávání.

Jednotná zkouška se koná v dotčených maturitních oborech vzdělání podle § 60c odst. 1 školského zákona v 1. kole přijímacího řízení **ve dvou termínech, které stanoví MŠMT do 30. září**, a zveřejní je způsobem umožňujícím dálkový přístup.

Jednotné testy jsou **vyhodnoceny centrálně** Centrem pro zjišťování výsledků vzdělávání (dále jen „Centrum“) a výsledky jsou zaslány školám, a to nejpozději **28. dubna 2024**.

Školy hodnocení jednotné zkoušky zapracují v celkovém hodnocení splnění kritérií přijímacího řízení uchazečem; hodnocení jednotné zkoušky se podílí na hodnocení uchazeče nejméně 60 % a v případě přijímacího řízení do oboru vzdělání Gymnázium se sportovní přípravou nejméně 40 %.

Vyhlášení výsledků přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání u přijatých uchazečů formou vydání seznamu přijatých uchazečů i zaslání písemného rozhodnutí jen nepřijatým uchazečům pro 1. kolo přijímacího řízení se u konzervatoří a oboru vzdělání skupiny 82 Umění a užité umění uskuteční v termínu **od 5. do 15. února 2024**; u oborů bez talentové zkoušky a bez maturitní zkoušky se uskuteční v termínu **od 22. do 30. dubna 2024**, resp. koná-li se školní přijímací zkouška, tak **do dvou pracovních dnů** po konání

Spolufinancováno
Evropskou unií

Střední článek
podpory

této zkoušky; u oborů bez talentové zkoušky a s maturitní zkouškou a oboru Gymnázium se sportovní přípravou se uskuteční **do dvou pracovních dnů** po zpřístupnění hodnocení uchazečů Centrem školám.

Po vyhlášení výsledků přijímacího řízení uchazeč potvrzuje svůj zájem o školu **odevzdáním zápisového lístku** nejpozději **do 10 pracovních dnů** ode dne oznámení rozhodnutí o přijetí (zápisový lístek nebude předkládat uchazeč, který se hlásí do jiné než denní formy vzdělávání, do nástavbového a zkráceného studia).

Bližší informace poskytne Oddělení všeobecného vzdělávání (tel.: 234 811 755).

8.3 TERMÍNY MATURITNÍCH ZKOUŠEK

Maturitní zkouška se ve školním roce 2023/2024 koná podle ustanovení § 77 až 82 školského zákona a podle ustanovení vyhlášky č. 177/2009 Sb., o bližších podmínkách ukončování vzdělávání ve středních školách maturitní zkouškou, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška č. 177/2009 Sb.“).

V jarním zkušebním období se maturitní zkoušky konají **od 2. května do 10. června 2024**, v podzimním zkušebním období pak **od 1. září do 20. září 2024**.

V jarním zkušebním období se písemné práce, písemné zkoušky a praktické zkoušky profilové části mohou konat i v dřívějším termínu, **nejdříve** však **1. dubna 2023**. V případech, kdy to povaha zkoušky vyžaduje, je možné konat praktickou zkoušku profilové části v jarním i podzimním zkušebním období dříve.

Nabídku povinných a nepovinných zkoušek profilové části určí ředitel školy podle rámcového a školního vzdělávacího programu, včetně formy a témat těchto zkoušek, a zveřejní toto své rozhodnutí na veřejně přístupném místě ve škole a současně též způsobem umožňujícím dálkový přístup, a to **nejpozději 7 měsíců před konáním první zkoušky profilové části maturitní zkoušky**.

Pokud se v profilové části maturitní zkoušky konají 4 povinné zkoušky, může ředitel školy stanovit, že za podmínek stanovených vyhláškou č. 177/2009 Sb. lze jednu povinnou zkoušku konanou z cizího jazyka nahradit výsledkem úspěšně vykonané standardizované zkoušky z tohoto cizího jazyka doložené jazykovým certifikátem. Na základě rozhodnutí ředitele školy lze jazykovým certifikátem také nahradit jednu nepovinnou zkoušku z cizího jazyka profilové části. Informace o standardizovaných jazykových zkouškách určených k náhradě zkoušek z cizího jazyka profilové části pro jarní a podzimní zkušební období školního roku 2023/2024 **zveřejnilo MŠMT 31. března 2023** (viz. [Informace MŠMT o zkouškách určených k nahrazování zkoušek z cizího jazyka profilové části maturitní zkoušky konané v roce 2024, MŠMT ČR \(msmt.cz\)](#)).

Žáci se přihlašují k maturitní zkoušce, opravné zkoušce nebo náhradní zkoušce podáním přihlášky k maturitní zkoušce řediteli školy, a to **do 1. prosince 2023** pro jarní zkušební období 2023 a **do 25. června 2024** pro podzimní zkušební období 2024.

Předsedy zkušebních maturitních komisí jmenuje příslušný krajský úřad **do 28. února 2024**, jmenování je platné pro daný kalendářní rok. Místopředsedy a další členy zkušebních komisí jmenuje ředitel školy alespoň 1 týden před začátkem konání první zkoušky profilové části maturitní zkoušky, nejpozději **do 31. března 2024** pro jarní zkušební období a **do 30. června 2024** pro podzimní zkušební období.

Spolufinancováno
Evropskou unií

Střední článek
podpory

Centrum jmenuje školního maturitního komisaře pro danou školu, pro jarní zkušební období **do 28. února 2024** a pro podzimní zkušební období **do 30. června 2024**.

Jarní zkušební období

Společná část maturitní zkoušky

Didaktické testy se konají v pracovní dny v období **od 2. května do 15. května 2024**. Konkrétní termíny konání didaktických testů určí MŠMT nejpozději **15. srpna 2023** a jednotné zkušební schéma pro jejich konání nejpozději **do 15. ledna 2024**; tyto údaje zveřejní MŠMT způsobem umožňujícím dálkový přístup.

Výsledky didaktických testů společné části maturitní zkoušky zpřístupní Centrum ředitelům škol prostřednictvím informačního systému Centra **do 15. května 2024**. Nejpozději následující pracovní den po zpřístupnění výsledků je ředitel školy zpřístupní žákům.

Profilová část maturitní zkoušky

Zkoušky profilové části konané před zkušební maturitní komisí (tj. ústní zkoušky a obhajoby maturitních prací) se konají v období **od 16. května do 10. června 2024**.

Písemné práce, písemné zkoušky a praktické zkoušky profilové části se konají **od 1. dubna 2024**, v případech, kde to povaha zkoušky vyžaduje, je možné praktické a písemné zkoušky, i dříve. Konkrétní termíny zkoušek stanoví ředitel školy **nejpozději dva měsíce před jejich konáním**, a to tak, aby se nepřekrývaly s jednotným zkušebním schématem společné části.

Hodnocení zkoušek s výjimkou písemné zkoušky, písemné práce a praktické zkoušky oznámí žákovi předseda zkušební maturitní komise veřejně ve dni, ve kterém žák tuto zkoušku nebo její část vykonal. Hodnocení písemné zkoušky, písemné práce a praktické zkoušky oznámí žákovi předseda zkušební maturitní komise bez zbytečného odkladu po vyhodnocení zkoušky zkušební maturitní komisí, koná-li se zkouška před ústními zkouškami, pak oznámí jejich hodnocení předseda zkušební maturitní komise nejpozději v době konání ústních zkoušek.

Celkové hodnocení maturitní zkoušky

Centrum zpřístupní řediteli školy výsledky celkového hodnocení žáků nejpozději **do dvou pracovních dnů** od shromáždění výsledků maturitní zkoušky za jednotlivou třídu prostřednictvím informačního systému Centra. Ředitel školy poté bez zbytečného odkladu vydá žákovi, který vykonal úspěšně obě části maturitní zkoušky, vysvědčení o maturitní zkoušce.

Podzimní zkušební období

Společná část maturitní zkoušky

Didaktické testy společné části se konají ve spádových školách v pracovní dny v období **od 1. září do 10. září 2024**. Konkrétní termíny konání didaktických testů a písemných prací určí MŠMT nejpozději **do 15. ledna 2024** a jednotné zkušební schéma pro jejich konání **do 15. srpna 2024**; tyto údaje zveřejní MŠMT způsobem umožňujícím dálkový přístup.

Spolufinancováno
Evropskou unií

Střední článek
podpory

Výsledky didaktických testů zpřístupní Centrum ředitelům škol prostřednictvím informačního systému nejpozději **10. září 2024**. Nejpozději následující pracovní den po zpřístupnění výsledků je ředitel kmenové školy zpřístupní žákům.

Profilová část maturitní zkoušky

Zkoušky profilové části všech forem se konají v období **od 1. září do 20. září 2024**, praktické zkoušky, popř. i dříve. Konkrétní termíny zkoušek stanoví ředitel školy **nejpozději do 25. srpna 2024**, a to tak, aby se nepřekrývaly s jednotným zkušebním schématem společné části.

Celkové hodnocení maturitní zkoušky

Centrum zpřístupní ředitelům kmenových škol výsledky celkového hodnocení žáků **nejpozději do 2 pracovních dnů** od shromáždění výsledků jednotlivého žáka prostřednictvím informačního systému Centra. Ředitel školy bez zbytečného odkladu vydá žákovi, který vykonal úspěšně obě části maturitní zkoušky, vysvědčení o maturitní zkoušce.

Komplexní informace o maturitní zkoušce jsou k dispozici na <https://maturita.ceremat.cz/>.

Bližší informace poskytne Oddělení všeobecného vzdělávání (tel.: 234 811 314).

8.4 TERMÍNY ZÁVĚREČNÝCH ZKOUŠEK

Při konání závěrečných zkoušek se postupuje podle vyhlášky č. 47/2005 Sb., o ukončování vzdělávání ve středních školách závěrečnou zkouškou a o ukončování vzdělávání v konzervatoři absolutoriem, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška č. 47/2005 Sb.“).

Závěrečné zkoušky v oborech vzdělání, v nichž se dosahuje stupně středního vzdělání a středního vzdělání s výučním listem, se konají v červnu 2024 v termínech stanovených ředitelem školy. V oborech vzdělání, kde praktická zkouška trvá 2 až 4 týdny, může ředitel školy stanovit termín závěrečné zkoušky **od 20. května 2024**. Termín praktické zkoušky před 20. květnem 2024 může stanovit ředitel školy po projednání s MŠMT. Ředitel školy může stanovit jiný termín závěrečné zkoušky v případě ukončování vzdělávání v rámci rekvalifikace podle zvláštního právního předpisu. Opravné zkoušky a náhradní zkoušky se konají v září a prosinci 2024.

Předsedy zkušebních komisí pro závěrečné zkoušky jmenuje do konce února 2024 krajský úřad, jmenování je platné i pro opravné zkoušky a náhradní zkoušky. Místopředsedy a další členy zkušebních komisí jmenují ředitelé škol do 15. března 2024.

V lednu 2024 budou na <https://skola.novazaverecnazkouska.cz> zveřejněna zadání samostatných odborných prací (dále jen „SOP“). V březnu 2024 budou tamtéž všem školám zpřístupněna jednotná zadání a související zkušební dokumentace. Na výše uvedeném portálu jsou zveřejňovány aktuální informace týkající se průběhu závěrečných zkoušek a možnosti konat písemnou zkoušku elektronicky. V březnu 2024 školy obdrží aktuální metodickou příručku Závěrečná zkouška podle jednotného zadání ve škole (elektronicky). Aktuální informace pro školy jsou zveřejňovány na webových stránkách <https://zkouska.ceremat.cz/>.

**Spolufinancováno
Evropskou unií**

**Střední článek
podpory**

Bližší informace poskytne Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání (224 507 507) nebo Oddělení odborného vzdělávání (tel.: 234 811 469).

8.5 KONÁNÍ ABSOLUTORIÍ V KONZERVATOŘI

Při konání absolutoríí v konzervatoři se postupuje podle vyhlášky č. 47/2005 Sb. Při absolutoriu v konzervatoři se obhajoba absolventské práce, teoretická zkouška z odborných předmětů, zkouška z cizího jazyka nebo zkouška z umělecko-pedagogické přípravy koná **v červnu 2024 v termínech stanovených ředitelem školy**. Téma absolventského výkonu a téma absolventské práce **stanoví** žákovi **ředitel školy nejpozději 6 měsíců** před zahájením konání absolutoria v konzervatoři. Absolventský výkon se může konat nejdříve **od 10. února 2024**. V případě, že žák koná ve stejném ročníku maturitní zkoušku i absolutorium, může ředitel školy rozhodnout o konání absolutoria i v období **od 1. června do 31. července 2024**. **Předseda a členové zkušební komise** pro absolutorium v konzervatoři jsou jmenováni nejpozději **do 5. února 2024**. Předsedu jmenuje krajský úřad, ostatní členy komise ředitel školy. Jmenování se vztahuje i na náhradní zkoušky a opravné zkoušky.

Bližší informace poskytne Oddělení odborného vzdělávání (tel.: 234 812 176).

8.6 JAZYKOVÁ PŘÍPRAVA ŽÁKŮ CIZINCŮ VE STŘEDNÍCH ŠKOLÁCH

Vyhláška č. 250/2022 Sb. zavedla od 1. září 2022 systém jazykové podpory českého jazyka ve středních školách. Tato vyhláška byla přijata v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace a s tím související migrační vlnou. Změny předmětné vyhlášky mají omezenou platnost na jeden školní rok, do 31. srpna 2023. V současné chvíli je zjevné, že migrační krize nadále pokračuje a je bohužel zatím nepravděpodobné brzké ukončení konfliktu. Proto se došlo k prodloužení platnosti zvláštních pravidel o jeden školní rok, tj. do 31. srpna 2024. Toto datum odpovídá i prodloužení platnosti lex Ukrajina.

Cílem novely je zajištění kontinuity jazykového vzdělávání pro žáky středních škol s dočasnou ochranou navýšením délky doby vzdělávání, po kterou mají žáci na jazykovou podporu nárok na 24 měsíců a navýšením počtu hodin vzdělávání na max. 400 hodin. Ne všichni žáci totiž mohli plně využít jazykové přípravy ve školním roce 2022/2023, navíc středoškolská odborná terminologie je jazykově obtížná, a není jisté, že jeden rok žákům stačil tak, aby studium úspěšně zakončili. Vzdělávání bude nadále probíhat jak prezenčně, tak i online (distanční synchronní formou) s ohledem na možnosti organizace výuky ve středních, krajem určených školách. V případě, že to nebude na úkor kvality vzdělávání, budou se ho moci i nadále účastnit jazykové přípravy i ostatní žáci cizinci.

Bližší informace poskytne Oddělení všeobecného vzdělávání (tel.: 234 811 818).

[Odkaz na webové stránky k cizincům ve středních školách.](#)

Spolufinancováno
Evropskou unií

Střední článek
podpory

8.7 POKUSNÁ OVĚŘOVÁNÍ VE ŠKOLNÍM ROCE 2023/2024

Pokusné ověřování zaměřené na uznávání Advanced Placement zkoušek v rámci profilové části maturitní zkoušky

Ministerstvo vyhlásilo dne 1. září 2022 v souladu s ustanovením § 171 odst. 1 školského zákona, **pokusné ověřování zaměřené na možnost uznávání Advanced Placement (AP) zkoušek v rámci profilové části maturitní zkoušky**. Základním cílem pokusného ověřování je prověřit účelnost uznávání AP zkoušek a zjistit možnosti a podmínky, za kterých lze účelně novelizací školského zákona a prováděcí vyhlášky č. 177/2009 Sb., část profilové zkoušky, nebo celou profilovou zkoušku nahradit výsledkem složené AP zkoušky (zkoušek), doložené mezinárodně uznávaným certifikátem (certifikáty).

Pokusné ověřování probíhá **od 1. září 2022 do 30. září 2024**. Žádost o zařazení do pokusného ověřování se zasílá vždy do 30. června předcházejícího školního roku, ve kterém bude pokusné ověřování ve škole realizováno. Žáci maturitního ročníku škol zařazených do pokusného ověřování pak musí nejpozději do 31. března roku, ve kterém se maturitní zkouška koná, předložit řediteli školy žádost o nahrazení a příslušný mezinárodně uznávaný certifikát nebo certifikáty dle podmínek vyhlášení profilových maturitních zkoušek ředitelem školy.

Pokusné ověřování zaměřené na uznávání mezinárodních certifikačních standardů ICT v rámci profilové části maturitní zkoušky

Ministerstvo vyhlásilo v souladu s ustanovením § 171 odst. 1 školského zákona, pokusné ověřování zaměřené na možnost uznávání mezinárodních certifikačních standardů ICT v rámci profilové části maturitní zkoušky.

Základním cílem pokusného ověřování je prověřit účelnost uznávání mezinárodních certifikačních standardů ICT a zjistit možnosti a podmínky, za kterých lze účelně novelizací školského zákona a prováděcí vyhlášky č. 177/2009 Sb., o bližších podmínkách ukončování vzdělávání ve středních školách maturitní zkouškou, ve znění pozdějších předpisů (dále jen vyhláška č. 177/2009 Sb.), část jedné zkoušky z oblasti vzdělávání Informatika a informační a komunikační technologie (RVP G) a oblasti Vzdělávání v informačních a komunikačních technologiích (RVP pro SOŠ) v rámci všeobecně-vzdělávacích i souvisejících odborných předmětů, nahradit výsledkem úspěšně vykonané zkoušky (zkoušek) z této oblasti vzdělávání doložené mezinárodně uznávaným certifikátem (certifikáty).

Pokusné ověřování **bylo zahájeno 1. října 2020** ve středních školách zařazených do pokusného ověřování rozhodnutím ministerstva a **bude ukončeno 30. září 2025**.

Vyhlášení dodatku č. 2 pokusného ověřování alternativní zkoušky profilové části maturitní zkoušky formou komplexní absolventské práce s obhajobou ve středních školách

Vyhlášením dodatku č. 2 k vyhlášenému pokusnému ověřování se blíže specifikují některé části týkající se opravné zkoušky a dále dochází k prodloužení realizace pokusného ověřování o 2 roky. Pokusné ověřování bude ukončeno v roce 2025. Základním cílem pokusného ověřování je ověřit možnosti formy zkoušky v podobě komplexní absolventské práce v širším kontextu plánované změny konceptu maturitní zkoušky, která by měla jako celek reflektovat kompetenční model vzdělávání vycházející ze Strategie 2030+. Záměrem uvedené změny konceptu je umožnit realizovat školní část maturitní zkoušky jako komplexní ověření osvojených výstupů vzdělávacího programu s důrazem na kompetenční pojetí. Cílem komplexní

absolventské práce je také propojit zkoušky z dalších předmětů profilové části MZ s dlouhodobě zpracovávanou prací, která je zpracována v reálném pracovním prostředí.

Informace naleznete na <https://www.msmt.cz/vzdelavani/stredni-vzdelavani/pokusne-overovani-alternativni-zkousky-profilove-casti>

Pokusné ověřování bylo **zahájeno 15. září 2021** ve středních školách zařazených do pokusného ověřování rozhodnutím ministerstva a bude **ukončeno 30. listopadu 2025**.

Pokusné ověřování stupňovitého propojení vybraných oborů vzdělání kategorie H, M, N ve skupině oborů vzdělání 53 – Zdravotnictví ve středních a vyšších odborných školách.

Ministerstvo vyhláší v souladu s § 171 odst. 1 školského zákona, pokusné ověřování (PO) organizace, metod, forem a ukončení vzdělávání umožňujícího dosažení středního vzdělání s výučním listem, středního vzdělání s maturitní zkouškou a vyššího odborného vzdělání v oborech vzdělání 53-41-H/01 Ošetřovatel, 53-41-M/03 Praktická sestra a 53-41-N/11 Diplomovaná všeobecná sestra ze skupiny oborů vzdělání 53 – Zdravotnictví.

Účelem pokusného ověřování je vytvoření efektivní stupňovité a zkrácené vzdělávací cesty v ošetřovatelských oborech vzdělání, kde v rámci studia maturitního oboru vzdělání 53-41-M/03 Praktická sestra se umožňuje získat ve třetím ročníku výuční list oboru vzdělání s výučním listem 53-41-H/01 Ošetřovatel a pokračovat ve dvouletém studiu na vyšší odborné škole v oboru vzdělání 53-41-N/11 Diplomovaná všeobecná sestra.

Informace naleznete na <https://www.msmt.cz/vzdelavani/stredni-vzdelavani/vyhlaseni-pokusneho-overovani-stupnoviteho-propojeni>

Cyklus PO trvá 6 let. PO bylo zahájeno 1. září 2022 a bude ukončeno nejpozději 31. srpna 2031. Školy mohou do PO vstupovat podle své připravenosti v průběhu prvních 4 let k 1. září daného školního roku. Školy se mohou přihlásit do 28. února 2024.

Bližší informace poskytne Oddělení odborného vzdělávání (tel.: 234 811 469, 234 812 176).

Vyhlášení pokusného ověřování zaměřeného na podporu provázejících učitelů

Ministerstvo vyhlásilo v souladu s ustanovením § 171 odst. 1 školského zákona, pokusné ověřování zaměřené na podporu provázejících učitelů. V tomto pokusném ověřování se realizuje, ověřuje a vyhodnocuje systém podpory provázejících učitelů, kteří vedou studenty studijních nebo vzdělávacích programů a žáky oborů vzdělání vedoucích ke získání odborné kvalifikace učitele mateřské, základní nebo střední školy na praxích, v rámci praktické přípravy nebo praktického vyučování v regionálním školství. Jeho základní cílem je prověřit, zda systémové ukotvení pozice provázejícího učitele spojené s definovaným objemem jeho povinností vůči studentům učitelství, určitými kvalifikačními nároky na výkon této funkce a také motivačním ohodnocením bude mít vliv na celkový průběh a kvalitu praxí.

Pokusné ověřování bude probíhat **od 1. února 2023 do 31. prosince 2025**. Přihlášku k zařazení do pokusného ověřování na nadcházející školní rok zasílá vedení školy po předchozí domluvě s institucí připravující učitele (fakultou připravující učitele, SPgŠ nebo VOŠ) MŠMT průběžně, nejzazším datem pro doručení přihlášky je 31. srpna, předcházejícího školnímu roku, ve kterém bude pokusné ověřování ve škole realizováno. Podmínkou realizace PO na dané škole je dále podepsání „Dohody o zajištění praxí“ mezi

**Spolufinancováno
Evropskou unií**

**Střední článek
podpory**

školou a institucí připravující učitele, do 30. 9. daného školního roku, která specifikuje počet zapojených provázejících učitelů z dané školy a objem jejich práce a také počet účastníků pedagogické praxe z předmětné instituce připravující učitele, kteří zde budou praxi daný školní rok konat.

Více informací na: <https://www.msmt.cz/vzdelavani/pokusne-overovani-system-podpory-provazejicich-ucitelu-s>

Spolufinancováno
Evropskou unií

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Střední článek
podpory

9. VYŠŠÍ ODBORNÉ VZDĚLÁVÁNÍ

9.1 INFORMACE A NOVINKY PRO ROK 2023/2024

Začátkem srpna 2023 zaslalo MŠMT vyšším odborným školám nové formuláře určené pro akreditaci vzdělávacích programů.

Informace naleznete na: <https://www.msmt.cz/vzdelavani/vyssi-odborne-vzdelavani/nova-verze-formularu-pro-akreditaci-vzdelavacich-programu-1?highlightWords=Vyhl.>

Podle § 97 odst. 1 školského zákona se uchazeč stává studentem vyšší odborné školy dnem zápisu ke vzdělávání. Uchazeči se **zapisují** ve lhůtě stanovené vyšší odbornou školou (dále také „VOŠ“), nejpozději však **do 31. října 2023**.

Od 1. září 2022 probíhá Pokusné ověřování stupňovitého propojení vybraných oborů vzdělání kategorie H, M, N ve skupině oborů vzdělání 53 Zdravotnictví ve středních a vyšších odborných školách. Více v kapitole 8.6 Pokusná ověřování ve školním roce 2023/2024.

9.2 PŘIJÍMÁNÍ UCHAZEČŮ KE VZDĚLÁVÁNÍ VE VYŠŠÍCH ODBORNÝCH ŠKOLÁCH

Přijímání uchazečů ke vzdělávání ve vyšších odborných školách se uskutečňuje podle § 93 až §95 školského zákona a § 2 vyhlášky č. 10/2005 Sb., o vyšším odborném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů (dále jen vyhláška č. 10/2005 Sb.).

Pro první kolo přijímacího řízení podává uchazeč přihlášku ke vzdělávání ve vyšší odborné škole řediteli školy do 31. května 2024. Přijímací zkoušky v prvním kole přijímacího řízení se konají nejdříve 1. června 2024. Ředitel školy může po ukončení prvního kola přijímacího řízení vyhlásit další kola přijímacího řízení k naplnění předpokládaného stavu studentů.

9.3 UKONČOVÁNÍ VZDĚLÁVÁNÍ VE VYŠŠÍCH ODBORNÝCH ŠKOLÁCH

Ukončování vzdělávání absolutoriem upravuje § 101 a § 102 školského zákona a § 7 až § 9 vyhlášky č. 10/2005 Sb. Neprospěl-li student z některé zkoušky nebo neobhájil-li absolventskou práci, může konat opravnou zkoušku z dané zkoušky nebo obhájit absolventskou práci do 6 měsíců od řádného termínu absolutoria. Opravnou zkoušku nebo opravnou obhajobu absolventské práce je možné konat nejvýše dvakrát.

Řádné termíny absolutoria stanovuje ředitel školy a konají se v případě vzdělávacího programu v délce studia 3 nebo 4 roky od 1. června do 30. června 2024, v případě vzdělávacího programu 3,5 nebo 4,5 roku od 2. do 31. ledna 2024.

Bližší informace poskytne Oddělení odborného vzdělávání (tel.: 234 811 469, 234 812 230).

Spolufinancováno
Evropskou unií

Střední článek
podpory

10. VYSOKÉ ŠKOLSTVÍ – INFORMACE PRO UCHAZEČE

10.1 INFORMACE O PŘIJÍMÁNÍ UCHAZEČŮ KE STUDIU NA VYSOKÉ ŠKOLY

Podmínkou přijetí ke studiu v bakalářském nebo v magisterském studijním programu je dosažení středního vzdělání s maturitní zkouškou.

Ke studiu v oblasti umění mohou být přijati také uchazeči s vyšším odborným vzděláním v konzervatoři. K tomuto studiu mohou být výjimečně přijati též uchazeči bez dosažení středního vzdělání s maturitní zkouškou nebo vyššího odborného vzdělání v konzervatoři.

Vysoká škola nebo fakulta může stanovit další podmínky přijetí ke studiu týkající se určitých znalostí, schopností nebo nadání nebo prospěchu ze střední školy, popřípadě vyšší odborné školy nebo vysoké školy. Další podmínkou přijetí ke studiu, vyžaduje-li to povaha studijního programu, může být i zdravotní způsobilost uchazeče ke studiu.

Vysoká škola nebo fakulta zveřejní nejméně ve čtyřměsíčním předstihu lhůtu pro podání přihlášek ke studiu a způsob jejich podávání v listinné nebo elektronické podobě, podmínky přijetí, termín a způsob ověřování jejich splnění, a pokud je součástí ověřování požadavek přijímací zkoušky, také formu a rámcový obsah zkoušky a kritéria pro její vyhodnocení. Je-li podmínkou přijetí ke studiu zdravotní způsobilost uchazeče ke studiu, zveřejní vysoká škola nebo fakulta rovněž požadavky na zdravotní způsobilost ke studiu příslušného studijního programu. Tyto skutečnosti musí být zveřejněny ve veřejné části internetových stránek vysoké školy nebo fakulty. Stejným způsobem musí být zveřejněn nejvyšší počet studentů přijímaných ke studiu v příslušném studijním programu.

Termíny přijímacího řízení určují vysoké školy individuálně, tradičním termínem byl poslední den v měsíci únoru, ale častěji se lze setkat s březnovými a dubnovými termíny. Pro konkrétní informace sledujte webové stránky vybrané vysoké školy či fakulty.

10.2 INFORMACE O VYSOKÝCH ŠKOLÁCH A STUDIJNÍCH PROGRAMECH V ČESKÉ REPUBLICĚ

Informace o vysokých školách a uskutečňovaných studijních programech naleznete na <https://regvssp.msmt.cz/registrvssp/> nebo na <http://stistko.uiv.cz/proavs/provsass.asp>.

Odkazy na internetové stránky jednotlivých vysokých škol jsou uvedeny ve výše uvedených registrech a také na stránkách [MŠMT](#).

Doplňující informace o možnostech týkající se vysokoškolského vzdělávání v České republice lze vyhledat též na [Portálu veřejné správy](#).

Spolufinancováno
Evropskou unií

Střední článek
podpory

11. STÁTNÍ JAZYKOVÉ ZKOUŠKY

11.1 TERMÍNY STÁTNÍCH JAZYKOVÝCH ZKOUŠEK

Státní jazyková zkouška základní: **17. 5. 2024**

Státní jazyková zkouška všeobecná: **24. 5. 2024**

*Bližší informace poskytne Oddělení všeobecného vzdělávání (tel.: **234 811 818**).*

Spolufinancováno
Evropskou unií

Střední článek
podpory

12. STÁTNÍ ZKOUŠKY Z GRAFICKÝCH DISCIPLÍN

12.1 TERMÍNY STÁTNÍCH ZKOUŠEK Z GRAFICKÝCH DISCIPLÍN

Grafickými disciplínami se rozumí psaní na klávesnici, zpracování textu na počítači, těsnopis a stenotypistika. Státní zkoušky se budou konat v **jarním** (duben až červen) a **zimním** (listopad až únor) **zkušebním období** u MŠMT zřízené a k tomu pověřené právnické osoby (dále jen „zkušební instituce“) nebo u právnické osoby vykonávající činnost střední školy, která o jejich uspořádání požádá zkušební instituci. Termín zkoušek ve škole **může být stanoven i mimo** jarní a zimní zkušební období.

Termíny zkoušek u zkušební instituce, kterou je od 1. 1. 2020 NPI ČR, vyhlásí zkušební instituce způsobem umožňujícím dálkový přístup nejpozději **do 15. října 2023** pro zimní zkušební období a nejpozději **do 15. dubna 2024** pro jarní zkušební období. **Přihlášku** podává uchazeč nebo škola zkušební instituci nejpozději **do 15. listopadu 2023** pro zimní zkušební období a nejpozději **do 15. května 2024** pro jarní zkušební období. Přihlášku ke zkoušce ve škole konané mimo jarní a zimní zkušební období podává škola zkušební instituci nejméně **30 dnů před** jejím plánovaným konáním.

*Bližší informace poskytnete Oddělení odborného vzdělávání (tel.: **234 811 502**) nebo NPI ČR (tel.: **724 652 227**).*

Spolufinancováno
Evropskou unií

Střední článek
podpory

13. ZÁKLADNÍ UMĚLECKÉ VZDĚLÁVÁNÍ

13.1 INFORMACE PRO ŠKOLNÍ ROK 2023/2024

Pro základní umělecké vzdělávání nebyly pro školní rok 2023/2024 přijaty žádné zásadní změny. V roce 2022 ve spolupráci s Asociací základních uměleckých škol ČR a Národního pedagogického institutu ČR pokračovala příprava revize Rámcového vzdělávacího programu pro základní umělecké školy.

Po zkušenostech s organizací a fungováním výuky v době pandemie covidu-19 pokračuje v období od 1. 2. 2021 do 30. 9. 2023 Pokusné ověřování obsahu, metod a organizace kombinovaného vzdělávání. Cílem je vyhodnotit různé formy kombinovaného vzdělávání a následně posoudit potřebnost právní úpravy pro začlenění kombinovaného vzdělávání i do základního uměleckého vzdělávání. Do pokusného ověřování se zapojilo i pět základních uměleckých škol.

Bližší informace poskytne Oddělení předškolního, zájmového, speciálního a základního uměleckého vzdělávání (tel.: 234 811 866).

Spolufinancováno
Evropskou unií

Střední článek
podpory

14. ZÁJMOVÉ VZDĚLÁVÁNÍ

14.1 ZMĚNY VE VÝPOČTU PHMAX A VE STANOVENÍ ÚPLATY ZA VZDĚLÁVÁNÍ

S účinností od 1. 9. 2023 platí novela vyhlášky č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů. Úprava se týká změny výpočtu PHmax za školní družinu při 17 a více odděleních.

Úplata ve školních družinách a školních klubech

S účinností od 1. 1. 2024 dochází k novelizaci § 123 školského zákona, kterou se nově stanoví, že **úplatu za předškolní vzdělávání, školní družiny a školní kluby budou namísto ředitelů škol stanovovat zřizovatelé**. V návaznosti na tuto úpravu je ve schvalovacím procesu novela vyhlášky č. 14/2005 Sb. a vyhláška č. 74/2005 Sb. V rámci novely je navrženo, že výše úplaty nebude již vázána na průměrné neinvestiční výdaje, ale na výši minimální mzdy. Rovněž se rozšiřuje okruh osob, které budou mít nárok na osvobození od úplaty, o rodiny, které pobírají příspěvek na dítě. Účinnost novely vyhlášek se předpokládá stejně jako účinnost školského zákona k 1. lednu 2024, v rámci schvalovacího procesu může dojít ještě k úpravám.

Bližší informace poskytne Oddělení základního vzdělávání (tel.: 234 812 131).

14.2 ZÁJMOVÉ VZDĚLÁVÁNÍ – STŘEDISKA VOLNÉHO ČASU (SVČ)

SVČ pokračují v harmonizaci činnosti, řízení a financování v souladu s vyhláškou č. 111/2022 Sb., platnou od 1. 1. 2023, novelizující vyhlášku č. 74/2005 Sb. ve smyslu přesné **definice pojmu pravidelná docházka** v oblasti zájmového vzdělávání a vyhlášku č. 310/2018 Sb., o krajských normativích, v platném znění, zavádějící tímto změnu financování z prostředků ze státního rozpočtu s ohledem na přesné **vymezení jednotky výkonu pro financování SVČ** zřizovaných krajem, obcí nebo dobrovolným svazkem obcí.

Pro neveřejná SVČ (církevní a soukromá) změna financování z prostředků ze státního rozpočtu s ohledem na **zpřesnění jednotky výkonu** začne platit od 1. 1. 2024 s tím, že MŠMT bude stanovovat normativy platné od roku 2024 a dále váženým průměrem z krajských normativů pro rok 2023 pro SVČ zřizovaná kraji, obcemi a dobrovolnými svazky obcí ve snaze sjednotit podmínky pro fungování a financování SVČ bez ohledu na jejich zřizovatele.

MŠMT v rámci OP JAK zveřejnilo [výzvu č. 02_23_018 Akční plánování v území – IDZ](#) (22. června 2023 –30. června 2025) pro kraje **na podporu vzniku otevřených klubů SVČ** poskytujících volnočasové aktivity založené na výchovně vzdělávací klubové činnosti s cílem přispět k rozvoji příležitostí neformálního vzdělávání uvnitř dané komunity a území. Kraje ve spolupráci se SVČ mohou podávat žádosti o podporu již od 11. 7. 2023 s tím, že uzávěrky podání žádostí budou probíhat vždy v poslední den daného měsíce, a to až do 30. 4. 2025.

Spolufinancováno
Evropskou unií

Střední článek
podpory

MŠMT (odbor pro mládež) v rámci mezíresortní spolupráce zintenzivnilo jednání s MPSV s cílem výměny zkušeností a **tvorby společné strategie na podporu sociálního začleňování proti sociálnímu vyloučení sociálně znevýhodněných dětí a mládeže** prostřednictvím široké nabídky volnočasových výchovně vzdělávacích aktivit a odborně vedené sociální práce. 7 SVČ z celkového počtu přibližně 320 SVČ poskytuje odbornou sociální práci s dětmi a mládeží formou jimi zřizovaných **nízkoprahových zařízení pro děti a mládež (NZDM)**, jejichž kvalita je všeobecně uznávána a oceňována. Jedním z cílů společných mezíresortních jednání s MPSV je proto snaha podpořit **rozvoj kvalitních NZDM provozovaných v rámci SVČ a zvýšení jejich počtu**.

Bližší informace poskytne Odbor pro mládež (tel.: 234 812 381).

Spolufinancováno
Evropskou unií

Střední článek
podpory

15. VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ A ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI A ŽÁKŮ NADANÝCH

15.1 DŮLEŽITÉ ZMĚNY, NOVINKY PRO ROK 2023/2024

V oblasti legislativy a organizace vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami se ve školním roce 2023/2024 nic nemění. Ve vzdělávání a nastavení podpurných opatření je nutné nadále vycházet z aktuálního znění vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, ve znění pozdějších předpisů. Činnosti školských poradenských zařízení a školního poradenského pracoviště jsou specifikovány ve vyhlášce č. 72/2005 Sb., o poskytování školských poradenských služeb, ve znění pozdějších předpisů.

Je připravována **revize rámcových vzdělávacích programů pro speciální vzdělávání**.

Ve školním roce 2023/2024 bude nadále probíhat **pilotní ověřování modelu institucionalizace školních psychologů a školních speciálních pedagogů** v běžných základních školách prostřednictvím Operačního programu Jan Amos Komenský.

V rámci systémového projektu APIV A Národního pedagogického institutu ČR byl vytvořen **referenční rámec pro český znakový jazyk od úrovně A1 po úroveň B2**, který sjednocuje parametry pro výuku českého znakového jazyka a uvádí ho do sociokulturního prostředí. Více informací je dostupných zde <https://cefr-czj.npi.cz/>.

Nadále je obsahově rozvíjena **webová aplikace** určená pedagogům i nejširší veřejnosti podporující zavádění společného vzdělávání <https://zapojevsechny.cz/>, která obsahuje metodické návody, videa, editovatelné formuláře či mapu aktérů společného vzdělávání v krajích ČR.

Bližší informace poskytne Oddělení předškolního, zájmového, speciálního a základního uměleckého vzdělávání (tel.: 234 811 309).

15.2 PODPORA NADANÝCH ŽÁKŮ

Na podzim 2023 bude vypsána **dotační výzva na podporu nadaných žáků základních a středních škol v roce 2024**.

Vzdělávání a podpora nadaných a mimořádně nadaných žáků je specifikována ve vyhlášce č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, ve znění pozdějších předpisů, která konkretizuje způsob zjišťování mimořádného nadání, možnosti vzdělávání nadaných žáků, náležitosti individuálního vzdělávacího programu a podpurná opatření, která mohou být nadaným doporučována školským poradenským zařízením (např. speciální učební pomůcky).

Metodická podpora pro práci s nadanými a talentovanými žáky

V roce 2022 vydala Česká školní inspekce **tematickou zprávu** [Podpora vzdělávání nadaných a mimořádně nadaných žáků v ZŠ a SŠ](#).

Spolufinancováno
Evropskou unií

Střední článek
podpory

Národní pedagogický institut ČR nabízí v krajích prostřednictvím **Krajských koordinátorů podpory nadání** individualizovanou a skupinovou podporu školám, kde řeší mimo jiná témata i identifikaci a diagnostiku nadání.

Více informací k podpoře nadání je k dispozici na **webu** <https://www.talentovani.cz/>.

*Bližší informace poskytne Oddělení podpory mládeže a školního sportu (tel.: **234 815 234**), Oddělení předškolního, zájmového, speciálního a základního uměleckého vzdělávání (tel.: **234 811 309**) nebo Oddělení společného vzdělávání NPI ČR (tel.: **777 487 779**).*

Spolufinancováno
Evropskou unií

Střední článek
podpory

16. PRIMÁRNÍ PREVENCE RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ U DĚTÍ A MLÁDEŽE

16.1 LEGISLATIVA – PRIMÁRNÍ PREVENCE

Vláda ČR dne 19. 7. 2023 schválila usnesením č. 548 Akční plán realizace [Národní strategie](#) primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2023-2025.

Akční plán vychází z Národní strategie primární prevence u rizikového chování u dětí a mládeže 2019–2027, která je základním strategickým dokumentem MŠMT nastavujícím základní rámec politiky primární prevence rizikového chování v České republice.

Bližší informace poskytne Oddělení základního vzdělávání (tel.: 234 812 104, 234 812 193).

16.2 IPREV

Interaktivní platforma podpory duševního zdraví a prevence rizikového chování (IPREV) je moderním nástrojem podpory preventivních pracovníků určený zejména školám a školským zařízením realizujícím komplexní preventivní programy a také externím poskytovatelům těchto programů. Pomáhá efektivně stavět, řídit, kontrolovat a zlepšovat tyto programy. Platforma podporuje systémově ukotvenou prevenci a umožňuje propojovat školy s externími poskytovateli programů v místní komunitě a/nebo co nejbližší přirozenému prostředí dětí a dospívajících, samotných škol a na ně navazujících služeb podpory pro děti a rodiny.

Interaktivní platforma IPREV vznikla díky spolupráci konsorcia institucí zahrnující Univerzitu Karlovu, Odbornou společnost pro prevenci rizikového chování, Státní zdravotní ústav, Pedagogicko psychologickou poradnu Brno a Diagnostický ústav a středisko výchovné péče Praha 4.

IPREV má ambici nabídnout školám a dalším poskytovatelům prevence komplexní servis a sloužit odborníkům pracujícím s dětmi. Zároveň by měla být také komunikačním systémem, který propojuje regionální organizace a pomáhá rozvíjet strategii komunitní preventivní práce. Naprosto zásadní je tak v celém systému spolupráce s krajskými školskými koordinátory prevence a metodiky prevence v pedagogicko-psychologických poradnách. Vzniká tak podpůrná síť, ve které například neziskové organizace či poradny zajišťují pro školy specializované preventivní programy.

Velmi důležitou součástí platformy iPREV je Systém evidence preventivních aktivit (SEPA), který usnadňuje školním metodikům prevence sestavení preventivního programu školy. Systém dále umožňuje mapovat a vyhodnocovat intervence poskytované ve školách internisty i externími odborníky a zaznamenávat, jaké konkrétní intervence a programy byly cílové skupině kdy a kým poskytnuty. Cílem systému je sjednotit a zjednodušit formu plánování preventivních aktivit ve školách a jejich vyhodnocování na konci roku.

Více informací na www.IPREV.cz a na letácích projektu.

Spolufinancováno
Evropskou unií

Střední článek
podpory

16.3 PODPORA PREVENTIVNĚ VÝCHOVNÉ PÉČE

MŠMT v roce 2022 pokračovalo v nastavené podpoře preventivně výchovné péče a navazuje v této věci na předchozí období. Hlavním cílem je podpora v navýšení pracovišť **středisek výchovné péče** (dále také „SVP“), které v oblasti včasného podchycení rizikového chování a intervenční práce nejenom s dětmi jsou důležitým prvkem celého systému péče o ohrožené děti v resortu školství. V případech problémů s rizikovým a nezvladatelným chováním dětí ve školách doporučujeme školám kontaktovat SVP.

Podpora této služby jde v této fázi především na saturaci rozšíření počtu pracovišť, a to zejména v místech, kde taková služba chybí a z hlediska vyššího potencionálního počtu dětí s rizikovým chováním se jeví jako potřebná. Harmonogram podpory je řízen vnitřním šetřením potřeb této služby, jež zohledňuje kromě uvedené predikce počtu dětí s rizikovým či náročným chováním, také prevenci nařizování ústavní výchovy, demografický počet dětí, dostupnost služby v dané oblasti a další indikátory.

V roce 2022 byl celkem ze strany MŠMT podpořen vznik sedmi nových pracovišť. Činnost zahájilo v tomto roce SVP ve městě Benešov, Cheb, Jihlava, Nový Jičín a Praha Dolní Počernice. Jednalo se především o ambulantní službu, ve dvou případech (Jihlava a Nový Jičín) o celodenní formu služby. Další dvě pracoviště – SVP v městě Jeseník a Jablonec nad Nisou následně zahájila činnost na začátku roku 2023.

Cílem podpory této služby i do nadcházejících let je doplnění počtu pracovišť, a to i jejich dalších forem (kromě ambulantní formy následně i celodenní, popř. internátní), zvyšování kvality poskytovaných služeb a nastavení spolupráce na úrovni školství (systémové propojení této služby se školami) a na úrovni celého systému péče o ohrožené děti (propojení systému v rámci meziresortní spolupráce orientované zejména na včasnost podchycení problému a jeho řešení).

MŠMT tak definuje a podporuje minimální síť preventivních a poradenských služeb a dalších podpůrných aktivit v resortu školství pro ohrožené děti a rodiny a podporuje systém včasné podpory a pomoci dětem a rodinám v rizikových situacích, přičemž těžištěm by měla být práce s rodinou na pomezí různých resortů a oborů.

Bližší informace poskytne Oddělení metodického řízení a podpory PŘO (tel.: 234 811 425).

Spolufinancováno
Evropskou unií

Střední člunek
podpory

17. INFORMACE ČESKÉ ŠKOLNÍ INSPEKCE

17.1 METODICKÝ PORTÁL KVALITNÍ ŠKOLA

Cílem metodického portálu připraveného Českou školní inspekcí je maximální podpora škol a školských zařízení, jejich ředitelů a učitelů na cestě ke zvyšování kvality poskytovaného vzdělávání, a to zejména s využitím metod, postupů a nástrojů vlastního hodnocení. Metodický portál je tedy základním zdrojem inspirací zejména pro vlastní hodnocení a poskytuje vedení škol a učitelům na jednom místě mnoho relevantních podkladů **využitelných při sledování kvality vzdělávání** a při aktivitách vedoucích k jejímu zvyšování. Obsahovou osou, ke které se metodický portál váže, jsou kritéria hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání vycházející z modelu tzv. Kvalitní školy v jednotlivých modifikacích a s popisem té nejvyšší, cílové, tedy tzv. výborné úrovně. K jednotlivým hodnotícím kritériím jsou pak navázána **další metodická doporučení** a odkazy na **příklady inspirativní praxe** i **nástroje** využitelné při **vlastním hodnocení**. Celkově je **podpora propojování** vlastního hodnocení zaměřena na **jednotlivé fáze** procesu **autoevaluace**: plánování, vyhodnocování, zkvalitňování.

Metodický portál naleznete na adrese <https://www.kvalitniskola.cz/>.

17.2 INTERAKTIVNÍ PLATFORMA www.vzdelavanivdatech.cz

Česká školní inspekce jako instituce zaměřená na hodnocení kvality a efektivity počátečního vzdělávání v České republice dlouhodobě svými aktivitami usiluje o podporu řízení vzdělávání a vzdělávací soustavy na evidence-based principech. Právě tematické zprávy a obdobné analytické dokumenty, které Česká školní inspekce na základě svých zjištění a závěrů z různých typů národních i mezinárodních hodnotících aktivit připravuje a k dalšímu využití zpřístupňuje, představují důležitý příspěvek pro řízení vzdělávacích politik na základě relevantních dat a informací. V posledním období pak Česká školní inspekce ve svých výstupech usiluje o pohled na vzdělávací témata optikou situace v jednotlivých územích, tedy v krajích, okresech či v obcích s rozšířenou působností, a to v širším kontextu vzdělávacích souvislostí a faktorů, které vzdělávání ovlivňují. Vzdelavanivdatech.cz představuje platformu s poměrně unikátními vizualizacemi většinou dosud nepublikovaných vzdělávacích dat, která svým pojetím a zaměřením nemá v českém prostředí příliš obdoby. Cílem České školní inspekce je nabídnout odborné veřejnosti zajímavý nástroj využitelný při podpoře vzdělávání v České republice a při snahách o kontinuální zvyšování jeho kvality a efektivity ve vztahu ke všem relevantním souvislostem.

V květnu 2022 vydala Česká školní inspekce studii s názvem [České školství v mapách: Prostorová analýza podmínek, průběhu a výsledků předškolního, základního a středního vzdělávání](#) (k dispozici na www.csicr.cz), která se zabývá nejdůležitějšími charakteristikami české vzdělávací soustavy na úrovni okresů v kontextu dat České školní inspekce, Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, Českého statistického úřadu a dalších veřejných institucí. Z velké části jde buď o dosud nezveřejněná data, nebo o datové sady, které nebyly dosud vizualizovány pomocí kartogramů. Čtenář a uživatel zde najde nejen velké množství jevů zobrazených v mapách, kdy intenzita jevu je zobrazena za okres, ale také celou řadu doprovodných analýz, které se rozdílné hodnoty napříč okresy pokouší vysvětlit. Platforma vzdelavanivdatech.cz pak nabízí elektronické vizualizace těchto dat pro komfortní práci s důležitými zjištěními. Data a jejich vizualizace budou průběžně doplňovány o další relevantní a důležité ukazatele.

Spolufinancováno
Evropskou unií

Střední článek
podpory

Součástí webové platformy je také mapa statistických spádových obvodů základních škol, jejichž konstrukce je důležitou podmínkou pro vzdělávání založené na rovném přístupu. Legenda nabízí základní identifikační charakteristiky a také přímý odkaz na profily škol v systému InspIS PORTÁL, kde jsou dostupné také hodnotící inspekční zprávy České školní inspekce.

Platformu naleznete na adrese <https://vzdelavani.vdatech.cz/>.

17.3 ZJIŠŤOVÁNÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ V ZÁKLADNÍCH ŠKOLÁCH

V období od **13. května 2024** do **31. května 2024** provede Česká školní inspekce ve vzorku základních škol elektronické zjišťování úrovně žáků ve vybraných oblastech informační gramotnosti a některých dalších vzdělávacích oborů (5. a 9. ročník). Zjišťování bude provedeno prostřednictvím inspekčního systému elektronického testování InspIS SET. Instrukce k přípravě a provedení zjišťování obdrží školy do 29. února 2024.

17.4 ZJIŠŤOVÁNÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ VE STŘEDNÍCH ŠKOLÁCH

V období od **27. listopadu 2023** do **15. prosince 2023** provede Česká školní inspekce ve vzorku středních škol (maturitní i nematuritní obory) elektronické zjišťování úrovně žáků ve vybraných oblastech informační gramotnosti (2. ročník). Zjišťování bude provedeno prostřednictvím inspekčního systému elektronického testování InspIS SET. Instrukce k přípravě a provedení zjišťování obdrží školy do 4. září 2023.

17.5 MĚŘENÍ TĚLESNÉ ZDATNOSTI ŽÁKŮ ZÁKLADNÍCH A STŘEDNÍCH ŠKOL

Na podzim 2022 provedla Česká školní inspekce měření tělesné zdatnosti žáků 3. a 7. ročníků základních škol a 2. ročníků středních škol prostřednictvím sady motorických testů přímo učiteli tělesné výchovy v jednotlivých školách. Systém FITPA (dostupný z InspIS DATA) je školám nadále trvale k dispozici pro stejné měření proveditelné v kterémkoli ročníku a libovolném termínu podle rozhodnutí školy.

17.6 HLAVNÍ SBĚR DAT MEZINÁRODNÍHO ŠETŘENÍ TALIS 2024

Ve školním roce 2023/2024 provede Česká školní inspekce hlavní sběr dat dalšího cyklu mezinárodního šetření názorů, postojů a zkušeností ředitelů škol a učitelů na úrovni 2. stupně základního vzdělávání (TALIS). Předpokládá se, že hlavní šetření TALIS 2024 proběhne v období od **konce března 2024** do **konce dubna 2024**. TALIS je realizován formou elektronického dotazování ředitelů škol a učitelů. Školy zařazené do vzorku obdrží veškeré informace nejpozději v průběhu **ledna 2024**.

Spolufinancováno
Evropskou unií

Střední článek
podpory

17.7 PILOTNÍ SBĚR DAT MEZINÁRODNÍHO ŠETŘENÍ PISA 2025

V období od **poloviny dubna 2024** do **poloviny května 2024** provede Česká školní inspekce pilotní sběr dat mezinárodního šetření PISA 2025, které u patnáctiletých žáků sleduje přírodovědnou, matematickou a čtenářskou gramotnost. V cyklu PISA 2025 bude pozornost věnována také nové inovativní doméně učení v digitálním světě. ČR se dále zapojí do volitelného modulu zaměřeného na zjištění úrovně žáků v anglickém jazyce. Součástí šetření PISA jsou kromě žakovských testů také doprovodné dotazníky (žakovský, ředitelský). Testování i dotazování proběhne elektronickou formou. Školy zapojené do vzorku obdrží veškeré informace nejpozději v průběhu **ledna 2024**.

Bližší informace poskytne ČŠI (tel.: 251 023 127).

Spolufinancováno
Evropskou unií

Střední úřad pro
podporu

18. MLÁDEŽ A MIMOŠKOLNÍ AKTIVITY

18.1 DOTAČNÍ VÝZVY

Na podzim roku 2023 budou vypsány dotační výzvy na podporu soutěží žáků základních a středních škol konaných v roce 2024. Soutěže budou stejně jako v roce 2023 rozděleny do jednotlivých oblastí:

- a) sportovní soutěže – jsou soutěže, které jsou volitelnou nadstavbou výuky tělesné výchovy na všech stupních škol; usilují o trvalý vztah k pohybovým činnostem a o optimální rozvoj tělesné, duševní a sociální zdatnosti;
- b) umělecké soutěže – jsou soutěže, které porovnávají výsledky formálního i neformálního vzdělávání žáků a studentů v oblasti umění a kultury;
- c) řemeslné soutěže – jsou soutěže, které jsou určeny pro žáky středních odborných škol, středních odborných učilišť a odborných učilišť, jejich cílem je rozvíjet zájem žáků o danou profesi a zlepšit jejich profesní dovednosti;
- d) oborové soutěže (v předchozím roce vědomostní soutěže) – jsou soutěže, které rozšiřují základní znalosti žáků v daném předmětu, podporují a motivují talentované a nadané žáky v daném oboru, rozšiřují RVP daného předmětu;
- e) eostatní soutěže – jsou soutěže, které neodpovídají výše uvedeným bodům a) – d).

Výzva na podporu OK a KK oborových soutěží (žadatelem bude kraj nebo příspěvková organizace zřízená krajem, došlo k úpravě názvu oproti roku 2023 z vědomostních soutěží na soutěže oborové),

Výzva na podporu ústředních kol oborových soutěží (došlo k úpravě názvu oproti roku 2023 z vědomostních soutěží na soutěže oborové),

Výzva na podporu sportovních, uměleckých, řemeslných a ostatních soutěží (žadatel v rámci této výzvy zajistí konání ústředních kol soutěží a také konání OK, KK soutěží, jsou-li tato kola konána)

Výzva na podporu mezinárodních soutěží (podporovány budou soutěže konané mimo ČR a také konané v ČR s podmínkou minimálního počtu účastnických zemí).

Bližší informace poskytne Oddělení podpory mládeže a školního sportu (tel.: 234 812 725)

Spolufinancováno
Evropskou unií

Střední článek
podpory

19. REJSTRÍK ŠKOL A ŠKOLSKÝCH ZAŘÍZENÍ, STATISTICKÁ ZJIŠŤOVÁNÍ

19.1 ŽÁDOSTI O ZÁPIS DO ŠKOLSKÉHO REJSTRÍKU

Žádosti o zápis školy nebo školského zařízení do rejstříku škol a školských zařízení a žádosti o zápis změny v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení týkají se údajů o nejvyšším povoleném počtu žáků ve škole školském zařízení, o oborech vzdělání, nejvyšším povoleném počtu žáků v jednotlivých oborech vzdělání a místech poskytovaného vzdělávání nebo školských služeb, se podávají u krajského úřadu příslušného podle sídla právnické osoby, která činnost školy nebo školského zařízení bude vykonávat nebo vykonává, do 30. září pro následující školní rok. To znamená, že žádost je nezbytné podat téměř s ročním předstihem.

Orgán, který vede rejstřík škol a školských zařízení, může ve výjimečných případech hodných zvláštního zřetele prominout zmeškání tohoto termínu nebo rozhodnout o dřívější účinnosti zápisu školy nebo školského zařízení do rejstříku. Prominutí zmeškání termínu je vázáno na výjimečné případy hodné zvláštního zřetele. Záleží na posouzení konkrétní věci, zda důvod zmeškání zákonného termínu vyhodnotí správní orgán jako výjimečný případ hodný zvláštního zřetele a zmeškání termínu pro předložení žádosti promine. Takovými případy mohou být zejména situace, kdy by nezapsání školy nebo školského zařízení (případně nezapsání změny údajů o škole nebo školském zařízení) do rejstříku škol a školských zařízení mohlo mít závažné negativní důsledky pro účastníky vzdělávání a dále pak situace, kdy účastník řízení nemohl z objektivních důvodů podat žádost v zákonném termínu.

V žádném případě však nelze povolit zpětnou účinnost zápisu školy nebo školského zařízení či zápisu změny v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení.

Formuláře příloh k žádosti jsou dostupné na webu MŠMT – [Formuláře žádosti, MŠMT ČR \(msmt.cz\)](https://www.msmt.cz). Pro zvýšení efektivity zpracování žádosti doporučujeme jejich využívání.

Bližší informace poskytne oddělení školského rejstříku (tel.: 234 811 740).

Spolufinancováno
Evropskou unií

Střední článek
podpory

20. DALŠÍ INFORMACE A DOPORUČENÍ PRO ŠKOLY, ŠKOLSKÁ ZAŘÍZENÍ A PEDAGOGICKÉ PRACOVNÍKY

20.1 MEDAILE MINISTERSTVA ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Medaile Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen „Medaile“) se uděluje jako nejvyšší ocenění působení v resortu školství. Je oceněním významné pedagogické, výchovné, vědecké nebo umělecké práce, dlouhodobého a vynikajícího působení v resortu školství nebo mimořádně záslužného činu při zajišťování a zlepšování podmínek pro výchovu a vzdělávání v České republice. Uděluje se ve dvou stupních, a to 1. stupně (stříbrná) a 2. stupně (bronzová). Jejich udělování se řídí Statutem Medaile Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (lze nalézt na webu uvedeném níže).

Medaile je určena jednotlivcům, výjimečně kolektivům a institucím v rámci resortu školství, mládeže a tělovýchovy. Ocenění však může být přiznáno i osobě či instituci mimo resort, jestliže zásluha odpovídá stanoveným kritériím.

Kandidáty na Medaili může navrhnout každý, kdo chce přispět k ocenění dobré práce ve školství (ředitel, učitel, žák, rodič, obec, kraj apod.). Návrh musí obsahovat jméno, příjmení a tituly kandidáta, datum narození, adresu bydliště a pracoviště, v případě instituce přesný název a adresu, v obou případech zdůvodnění navrhovaného ocenění.

Podrobné informace, včetně instrukcí k podávání návrhů na udělení Medaile, naleznete na:

<https://www.msmt.cz/dokumenty/medaile-msmt?highlightWords=medaile>.

V případě dotazů využijte těchto kontaktů: Mgr. Lenka Vlková, tel.: 234 812 192, e-mail: medaile@msmt.cz

20.2 SYSTÉMOVÁ PODPORA PEDAGOGICKÝCH PRACOVNÍKŮ, ŠKOL A ŠKOLSKÝCH ZAŘÍZENÍ REALIZOVANÁ NPI ČR

Hlavním cílem činnosti NPI ČR je systémová podpora pedagogických pracovníků, škol a školských zařízení (zejména zájmových a poradenských) v rámci hlavních priorit a ostatních činností, která v sobě zahrnuje další vzdělávání pedagogických pracovníků (dále jen „DVPP“) a metodickou podporu v nejrůznějších formách (balíčky podpory). Systémová podpora je poskytována prostřednictvím Centrálního pracoviště nebo plošně pomocí Krajských pracovišť NPI ČR (regionálních center podpory) a je určena pro všechny druhy a typy škol a školských zařízení v celé České republice. Více informací na <https://www.npi.cz>.

Spolufinancováno
Evropskou unií

Střední článek
podpory

Přehled základní nabídky v oblasti systémové podpory NPI ČR:

Činnosti v oblasti kurikula:

- příprava revidovaného RVP pro základní vzdělávání a aktualizovaného RVP pro předškolní vzdělávání
- systémová podpora implementace pro základní a gymnaziální vzdělávání v oblasti informačních a komunikačních technologií.
- systémová podpora implementace aktualizovaného RVP středního odborného vzdělávání.
- technická správa a inovace Metodického portálu rvp.cz a zvýšení jeho přehlednosti a uživatelské přívětivosti.

Systémová podpora managementu škol a školských zařízení:

- kvalifikační studia pro ředitele škol a školských zařízení
- průběžné vzdělávání v oblasti managementu

Studia pro splnění kvalifikačních předpokladů:

- kvalifikační studium pro ředitele škol a školských zařízení
- studium pro ředitele škol a školských zařízení (pro zájmové vzdělávání)
- studium pedagogiky podle § 22, odst. 1, písm. a) zákona č. 563/2004 Sb.
- studium pedagogiky podle § 22, odst. 1, písm. b) zákona č. 563/2004 Sb.
- studium pro asistenty pedagoga podle § 20 odst. 2 písm. e) zákona č. 563/2004 Sb.
- studium pedagogiky volného času pro pedagogy volného času vykonávající komplexní přímou pedagogickou činnost
- studium pedagogiky volného času pro pedagogy volného času vykonávající dílčí přímou pedagogickou činnost

Studia pro splnění dalších kvalifikačních předpokladů – výkon specializovaných činností:

- koordinace v oblasti informačních a komunikačních technologií,
- tvorba a následná koordinace školních vzdělávacích programů a vzdělávacích programů vyšších odborných škol,
- prevence sociálně patologických jevů (školní metodik prevence)

CISKOM – příprava pedagogů pro výkon funkcí při realizaci společné části maturitní zkoušky:

Vzdělávací programy, které jsou realizovány ve spolupráci s Centrem pro zjišťování výsledků vzdělávání, jsou určeny pro management škol, předsedy zkušebních maturitních komisí, školní maturitní komisaře, hodnotitele, zadavatele, hodnotitele žádostí o přiznání uzpůsobení podmínek (dále jen „PUP“) a zadavatele PUP. Nabídka programů je zveřejněna na <http://www.npicr.cz/ciskom> a <http://www.npicr.cz/koss>.

Podpora pedagogických pracovníků, dětí/žáků a rodičů v oblasti podpory nadání a péče o nadané:

Při krajských pracovištích NPI ČR působí koordinátoři podpory nadání, kteří poskytují individualizovanou a skupinovou podporu pedagogickým pracovníkům, zprostředkovávají stáže, nabídku aktivit a dalších služeb pro děti/žáky a učitele s využitím regionálních kapacit a zdrojů, a propojují aktéry podporující nadání v krajích. Podrobné informace, kontakty na koordinátory a nabídku aktivit je možno nalézt na <http://www.talentovani.cz>. Přehled aktuální nabídky vzdělávacích aktivit s možností on-line přihlášení je možno nalézt také přímo na <https://1url.cz/KzN9O>.

Podpora pedagogických pracovníků pro práci s dětmi/žáky cizinci ve školách:

základní informační, metodická a konzultační pomoc pedagogickým pracovníkům škol při začleňování dětí/žáků cizinců do výuky prostřednictvím 13 krajských koordinátorů podpory pro oblast dětí/žáků cizinců při krajských pracovištích NPI ČR a odborných spolupracovníků NPI ČR. Aktuální nabídku vzdělávacích programů, diskusních setkání, celostátní konference „Přijímáme, začleňujeme a vzděláváme děti/žáky cizince“ (19. 10. 2023, on-line) a dalších akcí i více informací k podpůrným aktivitám pro oblast dětí/žáci cizinci je možno nalézt na portále <https://cizinci.npi.cz/>. Jsou též poskytovány bezplatné překladatelské a tlumočnické služby pro školy a školská zařízení, např. Tlumočení třídních schůzek či jednání s rodiči apod.

Podpora spojená se situací na Ukrajině:

navýšení kapacit informační, metodické a konzultační pomoci pedagogickým pracovníkům, kteří pracují s dětmi a žáky z Ukrajiny, podpora v oblasti tlumočnických a překladatelských služeb, podpora síťování a sdílení zkušeností pedagogických pracovníků, realizace podpůrných video materiálů zaměřených na výuku ukrajinských dětí a žáků a jejich podporu a příprava celostátních vzdělávacích programů z této oblasti, spuštění specializovaného webu <https://ukrajina.npi.cz/>, informační podpora prostřednictvím pravidelných newsletterů k tématu.

Systémová podpora v oblasti prevence rizikového chování:

zkvalitnění práce jednotlivých pracovníků v systému školské primární prevence v České republice prostřednictvím DVPP (např. Možnosti práce s dětmi a dospívajícími s rizikovým chováním, Problémové chování žáků atd.), kvalifikačních studií pro školní metodiky prevence, metodické podpory v nejrůznějších formách, síťování klíčových partnerů a spolupracujících organizací v jednotlivých tématech prevence rizikového chování na úrovni krajských školských koordinátorů primární prevence, tvorba podpůrných metodických pomůcek pro školní metodiky prevence) a zlepšení vertikální spolupráce v systému prevence rizikového chování a předávání dobré praxe v oblasti primární prevence Více informací k aktivitám pro oblast prevence rizikového chování je možno nalézt na webu <https://poradenstvi.npi.cz/> (prevence)

Systémová podpora pedagogických pracovníků školských poradenských zařízení a školních poradenských pracovišť:

zahrnuje další vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP) a metodickou podporu v nejrůznějších formách. Příprava nástrojů a metodik pro oblast zvyšování dovedností a kompetencí v oblasti pro poradenské pracovníky ŠPP a ŠPZ (PPP a SPC). Mimo jiné metodická podpora zahrnuje podporu duševního zdraví žáků, ale i pedagogických pracovníků a posiluje i dovednosti odborných pracovníků v oblasti krizové intervence (Psychologie traumatu a intervence v prostředí školy, Práce s úmrtím v kontextu školy, Úvod do relaxačních technik pro pedagogické pracovníky, Psychohygienu pedagogických pracovníků atd.). Metodická podpora ŠPZ ve věci nastavování uzpůsobení maturitní zkoušky a přijímací zkoušky žáků se SVP (Proškolení odborníků PPP pro PUP MZ u žáků se SVP – specifické poruchy učení). Více informací

Spolufinancováno
Evropskou unií

Střední článek
podpory

k aktivitám pro oblast systémové podpory pedagogických pracovníků školských poradenských zařízení a školských poradenských pracovišť je možno nalézt na <https://poradenstvi.npi.cz/>.

Systémová podpora pedagogických pracovníků v zařízeních ústavní a ochranné výchovy a preventivně výchovné péče:

zahrnuje další vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP) a metodickou podporu v nejrůznějších formách. Příprava nástrojů a metodik pro oblast zvyšování dovedností a kompetencí v oblasti ústavní a ochranné výchovy a preventivně výchovné péče. Více informací k aktivitám pro oblast systémové podpory pedagogických pracovníků v zařízeních ústavní a ochranné výchovy a preventivně výchovné péče je možno nalézt na <https://poradenstvi.npi.cz/> (ústavní výchova).

Projekty NPI ČR financované z EU zdrojů (OP JAK, NPO)

NPO 3.1. Digitalizace ve vzdělávání

Podpora zavádění ICT revizí v ZŠ z prostředků Národního plánu obnovy komponenty 3.1 Digitalizace ve vzdělávání. Vzdělávací programy, kurzy, IT guru a podpora škol v oblasti porozumění infrastruktuře a HW, IT ekosystém provazující stávající systémy NPI mj. Portfolio pro pedagogy, systém pro tvorbu RVP / ŠVP. Projekt poběží od roku 2022 do roku 2026.

NPO 3.2 Podpora rovných příležitostí

Hlavním cílem projektu Podpora rovných příležitostí realizovaného NPI ČR (2022–2026) je řešení rostoucích nerovností ve vzdělávání. Školám se zvýšeným počtem sociálně znevýhodněných žáků je poskytována vícevrstvá adresná podpora zaměřená jak na posilování kompetencí pedagogických pracovníků, tak na přímou podporu žáků. Dílčím cílem projektu je navrhnout a ověřit budoucí systém financování škol dle indexu socioekonomického znevýhodnění žáků stanoveného kombinací několika indikátorů v souladu s prioritou Strategie vzdělávací politiky ČR 2030+ (SL 2.2.3).

Více informací k tématu naleznete na edu.cz.

Podpora kurikulární práce škol (OP JAK)

Hlavním cílem projektu je podpora škol v modernizaci a inovaci vzdělávání dětí, žáků a studentů. Profesionální rozvoj učitelů v problematice modernizace obsahu, metod a forem vzdělávání se zaměřením na kompetence a gramotnost. V rámci projektu pokračuje síť učičích se komunit – metodických kabinetů (návaznost na projekt SYPO).

Bližší informace jsou k dispozici na <https://www.npicr.cz/>.

**Spolufinancováno
Evropskou unií**

**Střední článek
podpory**

20.3 VZDĚLÁVACÍ PROGRAMY A EXPOZICE NÁRODNÍHO PEDAGOGICKÉHO MUZEA A KNIHOVNY J. A. KOMENSKÉHO PRO ŠKOLY, KNIHOVNY A PEDAGOGY

Národní pedagogické muzeum a knihovna J. A. Komenského (dále jen „NPMK“) jako ústřední paměťová instituce pro oblast dějin školství, učitelstva a vzdělanosti nabízí:

- **interaktivní stálou expozici „Odkaz J. A. Komenského. Tradice a výzvy české vzdělanosti Evropě“** v českém a anglickém jazyce (1000 let vzdělanosti českého národa, písářský koutek, školní obrazy a přehled vysvědčení od 18. století na interaktivních tabulích aj.), nabídka pracovních listů aj.,
- **služby Pedagogické knihovny J. A. Komenského** – veřejné vědecké specializované pedagogické knihovny s celostátní působností v gesci MŠMT, poskytuje knihovnické, informační a bibliografické služby z oblasti pedagogiky, školství, výchovy, výzkumu, vzdělávání a dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, která spravuje cca 500 tis. svazků odborné literatury, učebnic a odborných periodik, unikátní fond literatury pro děti a mládež a dále poskytuje přístupy do elektronických databází zahraničních odborných periodik,
- **krátkodobá výstava:**
Pravěk, k tabuli! Jak si pračlověk cestu do škol našel – výstava mapuje vývoj člověka od nejstarších fází až do doby železné. Cílem výstavy je ukázat pravěk jako učební předmět, předmět zájmu učitelů a mimoškolní činnosti či změny způsobu vyučování o pravěku (Národní pedagogické muzeum, říjen 2022–září 2023). **Součástí výstavy je nabídka pracovních listů a edukační program pro žáky**, při kterém si žáci mohou vyzkoušet malování na stěnu pravěké jeskyně, mletí obilí v zrnotěrce nebo výrobu kamenné sekery.
- **putovní výstavy pro všechny typy škol** (je možné zapůjčit i v elektronické formě, škola pak může vytisknout panely podle prostorových možností. Speciální nabídku s anotacemi a technickými parametry výstav lze nalézt na <https://www.npmk.cz/muzeum/expozice-vystavy/vystavy-k-zapujceni>), těmito výstavami lze doplnit vzdělávání v rámci různých předmětů na školách:
 - a. **Komeniologické výstavy** (*Vzdělávání pro všechny. Odkaz J. A. Komenského; Budování mostů. Daniel Arnošt Jablonský v Evropě raného osvícenství; Komenského fascinující Labyrint světa a ráj srdce* v kolážích Miroslava Huptycha; *KOMenský v KOMiksu, Uč se moudrým býti! Orbis pictus v běhu věků*);
 - b. **Výstavy o školství a vzdělanosti** (Od Marie Terezie po dnešek. Vysvědčení v proměnách času; Jakub Jan Ryba nejen jako autor České mše vánoční; Kantor Jakub Jan Ryba a česká škola konce 18. století; Cesta do hlubin študákovy a kantorovy duše. Pedagog a spisovatel Jaroslav Žák; Nesmíme zapomenout: Jan Opletal a další oběti listopadu 1939; Vzdělávání Romů v Česku v historickém kontextu, Škola a válka. Branná výchova v české škole);
 - c. **Výstavy k výuce o holocaustu** (Evropský humanista Přemysl Pitter; Příběhy bezvýhradné lidskosti – Přemysl Pitter, výjimečná postava v dějinách 20. století); *tyto výstavy přispívají k výuce dějin 20. století, zejména o holocaustu*;
 - d. **Ostatní výstavy** (*Tábor Hodonín. Průsečík tragických osudů 1940–1950* – výstava o budování Památníku romského holocaustu v Hodoníně u Kunštátu; *Karel IV. Život Otce vlasti* – výstava o odkazu Karla IV. a jeho době; *Hurá do školy s Marií Terezií* – výstava věnovaná počátkům povinné školní výuky; *Tady nová republika* – výstava o historii meziválečného Československa).

- **Nabídka vzdělávacích programů pro školy:**

široká škála různě tematicky zaměřených programů pro různé věkové kategorie žáků a studentů na podporu zážitkového vzdělávání v rámci různých školních předmětů; akce jsou realizovány přímo v muzeu a knihovně (programy jsou přizpůsobeny pro žáky mateřských, základních a středních škol i studenty vysokých škol); přehled programů je k dispozici na <https://www.npmk.cz/pro-skoly/vzdelavaci-programy>.

Vzdělávací projekty a doprovodné programy:

Projekt Historie školních budov je zaměřen na dokumentaci proměn podoby školních budov v ČR od nejstarších dob po současnost. Projekt „Poznej svoji školu“ ukazuje, jak propojit výuku dějepisu s regionálními dějinami včetně zapojení historie místní školní budovy do vlastní výuky. Více informací o projektu je k dispozici na www.skolnibudovy.cz.

Projekt S Komenským u mikrofonu je zaměřen na všechny posluchače, kteří chtějí poslouchat podcast o vzdělávání a odkazu J. A. Komenského. Podcast je zaměřen především pro pedagogy. Respondenti jsou vybíráni z celé škály osobností z řad učitelů, historiků či jiných odborníků. Podcast je k vidění na [Youtube kanálu NPMK J. A. Komenského](#) či Spotify a dalších poslechových aplikacích.

Projekt J. A. Komenský ve výtvarném umění. Na začátku výtvarné dílny se žáci seznámí s portréty Učitele národů tak, jak během času vznikaly. Popíšeme okolnosti vzniku, souvislosti mezi jednotlivými vyobrazeními a všimneme si základních výtvarných technik, jejichž prostřednictvím portréty vznikly. Pak lze připravit matrici – s využitím výtvarné zkratky a stylizace budou žáci vyrábět několikvrstvou papírovou koláž, kterou pak přetisknou na šablony s rámečkem bankovky nebo poštovní známky. (Papírotisk je vděčná technika, u které hraje velkou roli moment překvapení při tisku. Je zapotřebí výrazné zjednodušení zobrazovaného motivu, a proto není nutná speciální zručnost.)

Projekt (Ne)zapomenuté pomníky 1. světové války – má za cíl připomenout státotvornou úlohu československých legií, ukončení 1. světové války a vznik první Československé republiky v roce 1918. Obsahuje interaktivní mapu pomníků postavených na našem území na paměť padlých vojáků a legionářů, která byla vytvořena i pomocí žáků a studentů, kteří NPMK zaslali foto pomníku. Je možné také využít našeho metodického materiálu a připravit projektový den, který by formou pátrání po příběhu konkrétního pomníku ve své obci seznámil studenty s regionální historií a naučil je základy práce s historickými prameny – viz [Přidej příběh pomníku](#). Podrobné informace <http://pomniky.npmk.cz/>.

Projekt Čítanka Boženy Němcové – druhé vydání knihy, připravené NPMK, je doplněno úvodními texty, doslovem, poznámkovým aparátem a jmenným rejstříkem. Jeho výtvarný doprovod tvoří oceněné práce žáků základních uměleckých škol a českých škol v zahraničí. K elektronické verzi textu lze předkládat pracovní materiál pro učitele základních škol spolu s návrhem, jak s publikací pracovat v hodinách českého jazyka a literatury, s cílem přiblížit texty Boženy Němcové žákům 2. stupně ZŠ a usnadnit jim cestu k pochopení kontextu doby a jazyka, ve kterém Božena Němcová tvořila. Metodické materiály s otázkami a úlohami jsou připraveny jako podpora k elektronické verzi knihy, ve které lze pracovat s interaktivními odkazy, jež propojují text Čítanky s vysvětlivkami a jmenným rejstříkem. Žák při řešení pracuje se slovníky (slovník překladový, slovník cizích slov, etymologický slovník, slovník spisovné češtiny) a seznamuje se s informačním aparátem knihy (bibliografické poznámky, vysvětlivky). *Podrobné informace na <https://www.npmk.cz/pro-skoly/projekty-pro-skoly/citanka-bozeny-nemcove>.*

Projekt **E-muzeum („Dvěře“)** je propojení vzdělávacích aktivit NPMK v online prostředí (Stálá expozice, Kabinet, Krátkodobé výstavy, Ze sbírek (např. školní obrazy z různých předmětů), Okénko, Hry, kvízy, hádanky). E-muzeum je k vidění na <https://www.npmk.cz/muzeum/dvere>.

Tematické edukační programy pro různé věkové kategorie žáků realizované přímo v muzeu a knihovně – programy jsou určeny žákům mateřských, základních a středních škol i studentům vysokých škol (níže stručný přehled programů, podrobné anotace jsou k dispozici na webu <https://www.npmk.cz/proskoly/vzdelavaci-programy>):

- **programy zaměřené na podporu výuky o holocaustu a výchovy k humanitě**
 - a) ***Jsem Jehuda Bacon* (vhodné v rámci výuky o holocaustu pro základní a střední školy)**; v rámci tohoto programu lze prostřednictvím výtvarného umění přiblížit hrůzy holocaustu a životy lidí ve druhé světové válce.
Program představuje izraelského výtvarníka českého původu Jehudu Bacona (nar. 1929), který přežil koncentrační tábory v Terezíně, Osvětimi, Mauthausenu a Gunzkiřchenu. Dnes světově uznávaný výtvarník J. Bacon byl jedním z židovských sirotků, o které se po skončení druhé světové války staral P. Pitter; více na <http://pitter.eu/>.
 - b) ***Evropský humanista Přemysl Pitter* (vhodné v rámci výuky o holocaustu pro základní a střední školy)** - program je připraven jako pomůcka pro prohloubení výuky dějin 20. století na příkladu osudu významného humanisty P. Pittra, který v průběhu druhé světové války i po jejím skončení zachraňoval české, židovské i německé děti, které přežily holocaust; více <http://pitter.eu/>.
 - b) ***Zachránci dětí: Přemysl Pitter a Janusz Korczak* (vhodné v rámci výuky o holocaustu pro základní a střední školy)** – program nabízí možnost propojení českých a polských dějin s důrazem na péči o děti, na sociální tematiku, na potírání antisemitismu a xenofobie. K dalším závažným tématům, které vzdělávací projekt akcentuje, patří i etický rozměr aktivit obou humanistů, kteří pomáhali dětem během druhé světové války a po ní.
- **vzdělávací programy zaměřené na vzdělávání o konkrétních předmětech v historickém kontextu dějin školství (J. A. Komenský, doba Marie Terezie aj.)**
 - a) ***Z babiččiny a maminkiny aktovky* (vhodné pro mateřské a základní školy)** - program pro rozvoj verbálních schopností žáků – na vývoji obyčejných školních pomůcek mohou žáci zaznamenat rozvoj techniky a komunikačních strategií v průběhu 20. a 21. století.
 - b) ***Za tajemstvím písma a papíru* (výtvarná dílna, vhodné i pro mateřské a základní školy)** – žáci se seznámí s objevem výroby papíru i různými materiály, které se dříve používaly ke psaní (papyrus, pergamen, kůra), vlastnoručně si vyrobí ruční papír a odnesou si jej.
 - c) ***Škola a válka* (vhodné pro základní a střední školy)** – program pracuje s těmi aspekty předmětu „branná výchova“, které jsou aktuální i v dnešní době.
 - d) ***Pojď sem, dítě* (vhodné pro základní a střední školy)** – prohloubení výuky o J. A. Komenském, jedná se o ucelený přehled života a díla jedné z největších osobností české historie.
 - e) ***Ve škole české královny Marie Terezie*** – prohloubení výuky o tereziánských reformách školství.

- f) **Bílá hora a doba J. A. Komenského** – program přináší nové pohledy na toto téma; nabízí žákům detailní náhled na průběh stavovského povstání a bitvy na Bílé hoře, rekapituluje základní sled událostí v hlavních známých pojmech.
 - g) **Malý písař** (výtvarná dílna, vhodné pro základní a střední školy) – děti se postupně seznámí s různými druhy písma, které se používaly na našem území od příchodu Cyrila a Metoděje do 20. století, vyzkouší si psát hlaholicí, gotickou minuskulou, kurentem.
 - h) **Středověká škola** (výtvarná dílna, vhodné pro základní školy) – žáci se seznámí s materiály, na které se ve středověku psalo, se středověkým písmem, způsobem zdobení středověkých rukopisů a zhotovováním pečetí. Rovněž si sami napíší a vyzdobí vlastní listinu, kterou opatří pečetí.
- **programy na podporu čtenářské gramotnosti**
 - a) **Jak číst příběh, když to ještě neumím** – program představuje učitelům MŠ současnou dětskou literaturu vhodnou pro předškolní děti a zároveň prezentuje metody, jak rozvíjet čtenářskou gramotnost u tzv. předčtenářů.
 - b) **Klíč ke čtenářskému deníku** – program je zaměřen na rozvoj čtenářských dovedností a práci s textem.
 - **vzdělávací programy zaměřené na informační zdroje**
 - a) **Jak se chránit na sociálních sítích** – program má za cíl seznámit žáky se všemi riziky, které jim hrozí při on-line komunikaci.
 - b) **K čemu jsou dnes knihovny** – historie a současnost, databáze, katalogy, informační zdroj.
 - c) **Informační zdroje z oblastí pedagogiky** – program seznamuje vysokoškolské studenty a žáky vyšších odborných škol oboru pedagogiky a příbuzných oborů s informačními zdroji, které jsou potřebné ke studiu a vědecké práci.

Nabídka vzdělávacích programů pro pedagogy:

Projekt **Podpora pedagogů ve vzdělávání Ukrajinců** – na webových stránkách zpřístupňujeme informace, které při vzdělávání napomohou ukrajinským dětem a rodičům, učitelům, ředitelům škol, knihovníkům a dalším. Stránky jsou koncipovány jako rozcestník pro orientaci v informačních zdrojích Pedagogické knihovny J. A. Komenského a dalších institucí a organizací, které se problematikou vzdělávání ukrajinských dětí zabývají. Stránky obsahují odkazy na zdroje knihovny, legislativu a metodiky, vzdělávání, volný čas, knihy, hry, zábavu, jazykovou podporu, výuku češtiny.

Dobré knihy dětem. Současná dětská literatura pro děti a mládež a její využití ve výuce Akreditovaný program pro další vzdělávání pedagogických pracovníků seznamuje účastníky s problematikou literatury pro děti a mládež, vybranými autory literárních děl, publikujícími od roku 1999 do současnosti. Obsahem semináře je i metodická podpora pro tvorbu doporučené četby a téma významu dětské literatury pro rozvoj čtenářské gramotnosti. Seminář je organizován vždy v jarním a podzimním termínu.

Spolufinancováno
Evropskou unií

Střední článek
podpory

Metodická podpora ve vzdělávání k toleranci a humanitě. Holocaust v dokumentech a výpovědích přeživších. Úvodní teoretická část vzdělávacího programu pro pedagogy je nabízena jako výchozí bod pro další práci s archiváliemi, audio materiálem a s výpověďmi pamětníků v navazující části semináře. Pedagogům je prostřednictvím výpovědí pamětníků a archivních materiálů představena činnost významného, ale přesto málo známého humanisty Přemysla Pittra, který se angažoval v pomoci dětem židovským i německým během poválečné „akce zámky“. Dále budou účastníci seznámeni s typologií jednotlivých strategií, jakými se přeživší vyrovnávali s hrůznými zážitky holocaustu v poválečném období, a jak je ovlivnily v jejich dalším profesním a osobním životě. Někteří z přeživších se věnovali profesionální umělecké dráze a jejich hrůzné prožitky šoa silně ovlivnily jejich tvorbu. Závěrečná část semináře představí soudobou literaturu pro děti a mládež v oblastech humanity, svobody, válek a holocaustu.

Pracovní setkání školních knihovníků v říjnu 2023 v Pedagogické knihovně J. A. Komenského. Na programu dne je seznámení s výsledky kategorie *Počín školních knihovny ceny Kniha dětského srdce*, setkání se současným autorem literatury pro děti a mládež, prezentace příkladů dobré praxe školních knihoven, informace o nových trendech školního knihovnictví a workshop čtenářské dílny.

Pravidelné workshopy **Jak na čtenářskou dílnu** pro pracovníky zajišťující ve školách a knihovnách lekce čtenářské gramotnosti (termíny a témata na <https://1url.cz/lzHcy>).

Projekt **Čteme spolu** – věnovaný jak začínajícím čtenářům a dětem se speciálními potřebami, tak také jejich pedagogům a dalším pracovníkům. Projekt nabízí tipy na nové knihy pro děti a mládež, elektronické verze povídek a pohádek, v sekci „Před 100 lety“ pak dobové příběhy pro děti, bližší informace <http://cteme.npmk.cz/>.

Vzdělávací programy pro veřejnost – pravidelné kurzy trénování paměti, v podzimním a jarním termínu; kurz trvá 5 týdnů; knihovna organizuje setkání pro začátečníky i pokročilé.

Účast v projektech a soutěžích:

Kniha dětského srdce, cena V. F. Suka (dříve cena „Suk – čteme všichni“ na podporu čtenářské gramotnosti) v jejímž rámci probíhá **celostátní anketa čtenářů o nejoblíbenější dětskou knihu roku**. Cena se dále vyhlašuje v kategoriích Cena učitelů za přínos k dětskému čtenářství a Počin školních knihoven. Anketa probíhá v průběhu školního roku v měsících listopad až březen. Soutěží i české školy v zahraničí. Podrobné informace www.npmk.cz.

Nabízíme řadu odborných publikací k dějinám školství a k odkazu J. A. Komenského, kopie školních obrazů, vysvědčení, dále plakáty a další pomocné materiály k výuce. Seznam publikací je k dispozici na www.npmk.cz. Doporučujeme mj. knihu *Jan Amos Komenský v kostce. Malá encyklopedie českého genia staletí* (vyšla v češtině, angličtině a polštině), která odpovídá na řadu otázek z oblasti života, díla a odkazu J. A. Komenského.

Spolufinancováno
Evropskou unií

Střední článek
podpory

Sociální sítě:

Facebook ([muzeum](#), [knihovna](#)), [Instagram](#), [Youtube](#)

Pedagogické muzeum J. A. Komenského; www.npmk.cz; Valdštejská 18, 118 00 Praha 1, tel.: 257 533 455, e-mail: pedagog@npmk.cz, expozice a výstavy otevřeny pro veřejnost: úterý až neděle od 10 do 17 hodin,

Pedagogická knihovna J. A. Komenského; www.npmk.cz; Jeruzalémská 12, Praha 1, tel.: 221 966 411, e-mail: pedknihovna@npmk.cz, pro veřejnost: pondělí až pátek od 9 do 18 hodin.

20.4 REVIZE ZPRÁV A DOPORUČENÍ ŠPZ DLE § 16B ŠKOLSKÉHO ZÁKONA

Revizní pracoviště, které působí pod Národním pedagogickým institutem České republiky, zajišťuje odborné přezkumy dokumentů vydaných školskými poradenskými zařízeními – Zpráv a Doporučení ŠPZ. Účelem revize je odborné posouzení správnosti úsudku ŠPZ, dodržení odborných postupů poradenské činnosti ŠPZ a porovnání výstupů jeho poradenské činnosti se skutečným stavem věci. Cílem revize je vždy podpořit zájem a právo dítěte, žáka nebo studenta ve vzdělávacím procesu.

V případě pochybností o správnosti nastavení podpůrných opatření v Doporučení ŠPZ pro žáka může, vedle zákonného zástupce, zletilého žáka, studenta nebo orgánu veřejné moci, který svým rozhodnutím uložil zákonnému zástupci dítěte nebo žáka, zletilému žákovi nebo studentovi povinnost využít odbornou poradenskou pomoc ve školském poradenském zařízení, dle § 16 b školského zákona, toto Doporučení postoupit reviznímu šetření i škola, školské zařízení. Pokud zákonný zástupce s nastaveným Doporučením ŠPZ souhlasí a svůj souhlas potvrdí podpisem Doporučení, škola je povinna toto Doporučení naplňovat (presumpce správnosti – odst. 4 § 16 b školského zákona). Ale ani tímto jí není zabráněno, aby zažádala revizní orgán o jeho přezkum. Pro tento krok se může škola (stejně jako ostatní shora uvedení žadatelé o revizi) rozhodnout do 30 dnů od obdržení daného dokumentu.

Jak probíhá revizní šetření

Revizní pracoviště po obdržení žádosti a dokumentu určeného k revizi ověří, zda je dodržena 30denní lhůta pro podání žádosti, a zda obsahové zaměření žádosti je v kompetenci revizního pracoviště. Revizní pracoviště se vyjadřuje pouze ke Zprávám a Doporučením vydaným dle § 16 a školského zákona. Vyjádření ŠPZ vydané na podkladě jiného paragrafu není možné podstoupit reviznímu šetření. Pokud jsou potřebné atributy pro zahájení revize naplněny, je jak žadatel (škola) tak i zákonný zástupce dotyčného žáka písemně informován o zahájení revizního šetření.

Revizní pracoviště dále osloví příslušné ŠPZ a vyžádá si předložení potřebných podkladů ze spisové dokumentace žáka. Dále může být uskutečněna návštěva školy, při které jsou realizovány náhledy ve vyučovacích hodinách a rozhovory s pedagogickými pracovníky školy, kteří žáka dobře znají a je jim dána možnost zpřesnit své pochybnosti o nastavených podpůrných opatřeních.

Revizní pracoviště umožní zákonnému zástupci též se k žádosti o revizi vyjádřit, ať už písemnou formou nebo formou rozhovoru s členy revizního týmu.

Spolufinancováno
Evropskou unií

Střední článek
podpory

V neposlední řadě proběhne setkání s pracovníky dotčeného ŠPZ. Je-li to nezbytné pro naplnění účelu revize, prověří Revizní pracoviště se souhlasem zletilého žáka nebo studenta nebo zákonného zástupce dítěte nebo žáka vzdělávací potřeby a možnosti dítěte, žáka a studenta v místě sídla ŠPZ.

O výstupu revizního šetření je prostřednictvím revizní zprávy informován zákonný zástupce, škola a ŠPZ. Součástí revizní zprávy může být nová zpráva nebo doporučení podpůrných opatření a v takovém případě nahrazuje revidované dokumenty.

Výsledek posouzení žádosti o revizi není rozhodnutím vydaným ve správním řízení, proto jej nelze přezkoumat v přezkumném řízení dle správního řádu; pokud žadatel o revizi nebude spokojen s výsledky revizního posouzení, může se obrátit na soud.

Jak o revizi zažádat

Žádost o revizi je třeba adresovat na Revizní pracoviště: Oddělení revizní pracoviště, Senovážné náměstí 872/25, Praha 1, 110 00 nebo prostřednictvím datové schránky: 8pswgy6.

Nezbytné informace, které by měla škola do žádosti uvést: kdo žádost podává, emailové a telefonické kontakty na klíčové pracovníky školy (ředitel školy, výchovný poradce, třídní učitel), kdy byl dokument určený k revizi obdržen (pokud možno toto doložit), zdůvodnění žádosti, samotný dokument určený k revizi.

Další informace a formuláře lze nalézt na webových stránkách NPI ČR, v záložce [Revizní pracoviště](#).

Bližší informace poskytne Oddělení revizní pracoviště NPI ČR (tel.: 777 478 813).

Spolufinancováno
Evropskou unií

Střední článek
podpory

21. INFORMACE O VÝZVÁCH OP JAK PRO ROK 2023/2024

Veškeré výzvy vyhlášené v Operačním programu Jan Amos Komenský (OP JAK) jsou průběžně zveřejňovány na webových stránkách – <https://OPJAK.cz/vyzvy/>.

Zároveň je na webových stránkách zveřejněn aktuální [Harmonogram výzev](#), což je veřejně dostupný dokument sloužící žadatelům k získání včasné informace o tom, kdy budou v OP JAK vyhlašovány nové výzvy, na co budou zaměřeny a kolik prostředků je na výzvu vyčleněno.

Relevantní výzvy vyhlášené v roce 2023:

- 02_23_017 Akční plánování v území – MAP;
- 02_23_018 Akční plánování v území – IDZ;
- 02_23_019 Podpora pregraduální přípravy budoucích učitelů a učitelek.

Výzvy pro školy a vybraná školská zařízení plánované vyhlásit v roce 2024:

- Šablony pro MŠ a ZŠ II;
- Šablony pro SŠ a VOŠ II.

Další výzvy pro další typy oprávněných žadatelů jsou uvedeny v Harmonogramu výzev OP JAK (viz výše).

Pro žadatele a příjemce jsou realizovány semináře, kde Vám vysvětlíme podmínky výzvy a poradíme s tím, jak podat projekt do OP JAK, poskytneme také prostor pro dotazy. Pro cílenou a efektivní podporu žadatelů jsou k jednotlivým výzvám zveřejňovány specifické e-mailové adresy.

Veškeré informace a aktuality o OP JAK jsou průběžně zveřejňovány na webových stránkách <https://opjak.cz/>.

Bližší informace poskytne konzultační linka pro projekty zjednodušeného vykazování (šablony) každý pracovní den od 9 do 15 hodin na tel.: 234 814 777 nebo e-mailu dotazyzp@msmt.cz.

Spolufinancováno
Evropskou unií

Střední článek
podpory

22. STŘEDNÍ ČLÁNEK PODPORY

Od 1. 7. 2023 začalo MŠMT s finanční účastí Evropské unie rozšiřovat síť Středního článku podpory. Tato aktivita vychází ze Strategie vzdělávací politiky České republiky 2030+. Cílem je vybudování funkčního systému podpory našeho vysoce decentralizovaného systému vzdělávacího systému. Dva roky probíhající pilotáž v okresech Semily a Svitavy ukázala, že aktivita má smysl a je o ni zájem.

Jsou stanoveny tři hlavní cíle:

1. nastavení systému komunikace a metodické podpory pro vedení škol v oblasti řízení organizace a vedení lidí a pro zřizovatele při plnění zřizovatelské role vůči školám
2. poskytování informací a neadresné metodické podpory v oblasti řízení organizace a vedení lidí pro vedení všech škol a školských zařízení a jejich zřizovatele
3. poskytování individualizované metodické podpory v oblasti řízení organizace a vedení lidí všem mateřským a základním školám a jejich zřizovatelům

Vedlejší neméně důležité cíle pak jsou:

1. koordinace a podpora spolupráce MŠMT, ČŠI a NPI ČR v oblasti podpory škol
2. koordinace a podpora spolupráce aktérů ve vzdělávání na regionální úrovni
3. profesionalizace pracovníků vedení škol

Na ministerstvu školství proto vznikl **Odbor podpory škol a zřizovatelů**, který celý Střední článek zaštiťuje. V jeho rámci bude úkolem **centrálního týmu** zajištění informovanosti, koordinace a poskytování jednotné metodické podpory pro všechny mateřské, základní, střední a základní umělecké školy a jejich zřizovatele. Metodická podpora se bude zaměřovat na oblast řízení organizace, nepedagogické práce a řízení pedagogického procesu. Na centrální úrovni budou řešeny všechny problematiky v dané oblasti, které není nutné řešit na regionální úrovni, tedy ty, které mají obecnou platnost. Budou vytvářeny či aktualizovány informační a metodické materiály pro jednotlivé druhy škol v návaznosti na vybrané právní předpisy a jejich aktualizaci, manuály a vzorové dokumenty jak pro vedení škol, tak pro zřizovatele. Důležitou součástí práce na centrální úrovni bude podpora a rozvoj oboustranné komunikace a zpětné vazby mezi MŠMT a školami a posílení informovanosti o vzdělávací politice a strategických cílech MŠMT mezi pracovníky škol a školských zařízeních, zřizovateli, pracovníky státní správy i dalšími aktéry ve vzdělávání.

V každém z 13 krajů pak postupně vznikne **regionální tým metodiků**, kteří budou poskytovat individuální podporu přímo na místě zejména mateřským a základním školám a jejich zřizovatelům. Úkolem regionálních týmů bude zajištění cílené metodické podpory vedení mateřských a základních škol v oblastech rozvoje obecných manažerských a řídicích kompetencí, strategického plánování a v dalších zejména nepedagogických oblastech činnosti škol. Zřizovatelům bude poskytována metodická podpora, která bude přispívat k zajištění řádného plnění jejich zřizovatelských povinností vůči školám. Podpora bude dostupná rovněž všem subjektům, které zřízení/založení školy teprve zvažují či připravují. Podpora, bude vycházet z konkrétních potřeb škol/zřizovatelů na daném území, bude zohledňovat charakteristiku dané školy/zřizovatele (např. velikost, umístění v určité lokalitě, počty žáků se speciálními vzdělávacími potřebami atp.) a bude poskytována přímo v regionu či v sídle dané školy/zřizovatele). SČ poskytne v případě zájmu podporu všem zájemcům bez rozdílu, činnost nebude jakkoli selektivní a bude otevřená všem subjektům, které o poskytnutí podpory projeví zájem.

Spolufinancováno
Evropskou unií

Střední článek
podpory

Práce Středního článku je na začátku, v této chvíli hledáme do připravovaných týmů na centrální i regionální úrovni motivované kolegy, kteří v příštím roce a půl vytvoří výše popsanou podpůrnou síť.

Už teď se na nás můžete obracet na centrální metodické lince a v e-mailové poradně. Jsme tu pro Vás.

Kontaktujte nás na telefonu 234 811 246 nebo e-mailu: stredniclanek@msmt.cz či na

facebooku: <https://www.facebook.com/stredniclanek/>

Každý měsíc sledujte náš infoservis: <https://www.edu.cz/infoservisy/>

Spolufinancováno
Evropskou unií

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Střední článek
podpory

23. DŮLEŽITÉ KONTAKTY NA MŠMT A DALŠÍ INSTITUCE

Odbor/oddělení/pracoviště	telefon	e-mail
Střední článek podpory	234 811 246	stredniclanek@msmt.cz
U-linka, podpora vzdělávání ukrajinských žáků – pro UA	234 812 345	ukrajina@msmt.cz
Oddělení podpory pracovníků v regionálním školství	234 811 740	
Odbor řízení regionálního školství	234 811 740	
Oddělení strategie a analýz	234 811 273	
Oddělení školského rejstříku	234 811 740	
Oddělení předškolního, zájmového, speciálního a základního uměleckého vzdělávání	234 811 309 234 811 804 234 811 866 ZUŠ	
Oddělení podpory mládeže a školního sportu	234 812 725	
Oddělení základního vzdělávání	234 811 585	
Oddělení všeobecného vzdělávání	234 811 755 přijímací zk. 234 811 314 maturitní zk.	
Oddělení odborného vzdělávání	234 811 469 závěreč. zk. 234 812 176 absolutoria 234 811 469 VOŠ ukon.	
Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání	224 507 507	info@cermat.cz
Česká školní inspekce	251 023 127	posta@csicr.cz
Národní pedagogický institut ČR	https://www.npi.cz/kontakty	podatelna@npi.cz
Revizní pracoviště NPI ČR	777 478 813	
Pedagogické muzeum J. A. Komenského	257 533 455	pedagog@npmk.cz
Pedagogická knihovna J. A. Komenského	221 966 411	pedknihovna@npmk.cz
Konzultační linka OP JAK (šablony)	234 814 777	dotazyZP@msmt.cz

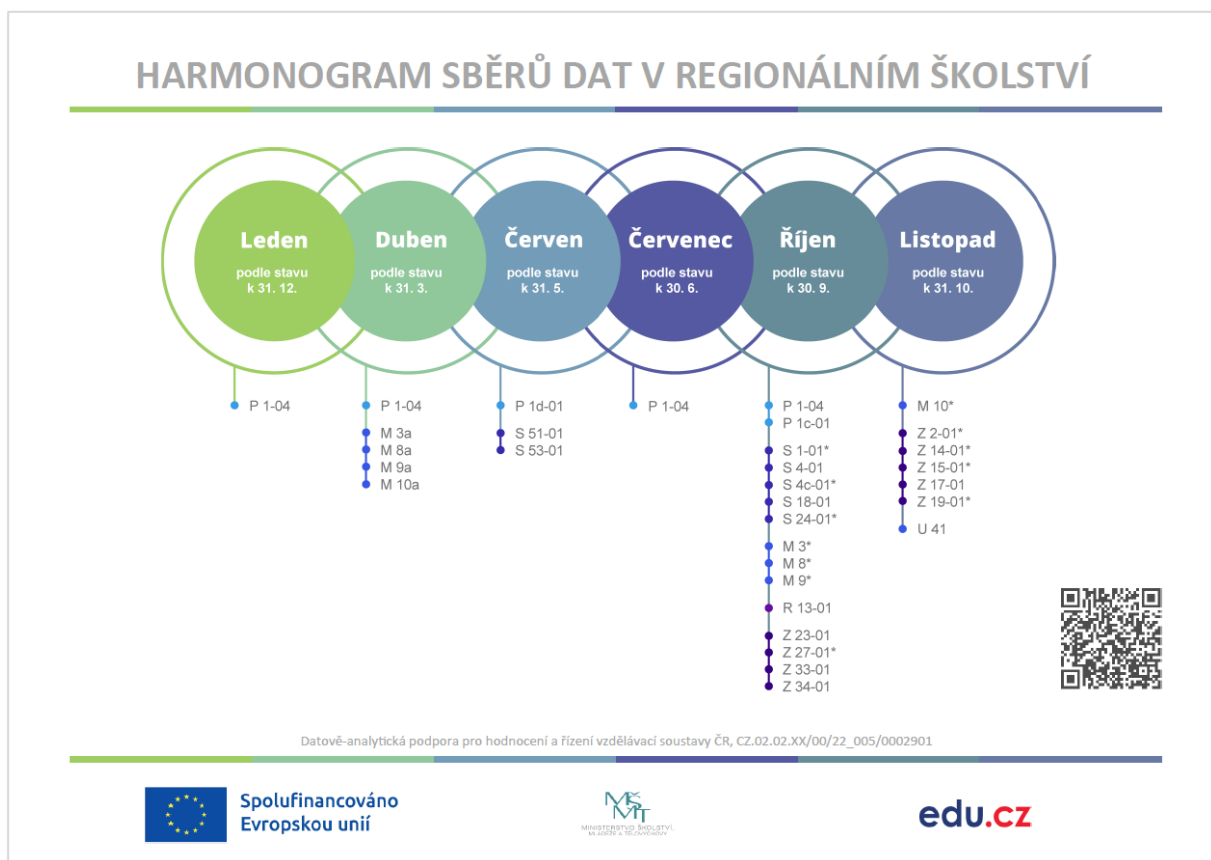

24. HARMONOGRAM VÝKAZNICTVÍ PRO ŠKOLNÍ ROK 2023/2024

Připravili jsme pro Vás nový interaktivní harmonogram výkaznictví dostupný na <https://www.edu.cz/data/harmonogram-sberu-dat-rgs/>

Po kliknutí na příslušný měsíc se objeví výkazy, které je v daném měsíci třeba vyplnit. Najdete zde také několik časových údajů: k jakému datu se výkaz vyplňuje, k jakému datu se odevzdává a k jakému datu výkaz předává správní úřad. Upozorňujeme, že po tomto datu nelze již ve výkazech provádět žádné opravy. Prvním funkčním měsícem bude měsíc říjen, funkcionality budou nabíhat postupně. Současně bychom Vás rádi informovali, že se pracuje na komplexní změně metodik k výkazům. Doufáme, že Vám tyto novinky usnadní práci.

Náhled harmonogramu (funkční harmonogram v [odkazu](#)):

Spolufinancováno
Evropskou unií

Střední článek
podpory